

IN ALPI CU SĂNII TRASE DE CĂINI

de 30 km. și călătoria cu sania este o minune. Căinii s'au obicinuit repede cu clima, foarte asemănătoare cu aceea din patria lor și prima generație de „căini polari ai Europei centrale” a văzut lumina zilei.

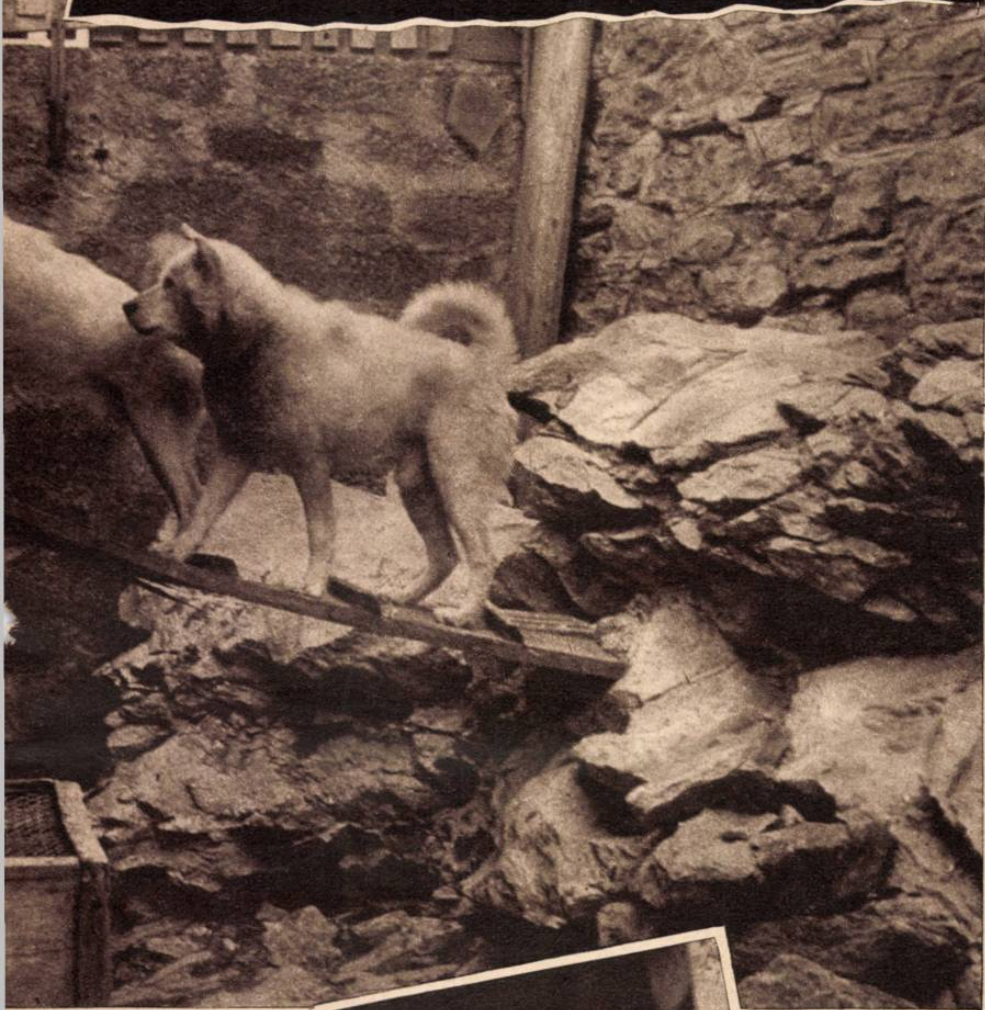
Căinii polari au mărimea unui câine ciobănesc. Blana celor de Alaska e neagră cenușie, cu pete, a celor din Groenlanda e albă. Cele două neamuri nu se împacă de fel între ele și căinii din Alaska înnebunesc, ținuti cu totul separat de cei din Groenlanda. Ei învață curând trasul săniei și când văd hamurile, cu care sunt înhămați, sar și latră de bucurie, că pot, din nou, să „lucreze”!

Căinii polari din Alaska au blana neagră cenușie, cu pete; cei din Groenlanda sunt albi.

Căinele polar este un prieten credincios și ascultător al omului. Reunmitul explorator polar, Alfred Wegener, scria, în ziarul său: „Dacă ținutul polar a putut fi explorat, aceasta se datorește numai câinilor, cari trag săniile”!

Rasmus, căinele polar, în noua sa patrie, din Elveția.

„Căine polar din centrul Europei”. Aceasta nu era posibil până azi. Prima generație a căinilor din Alaska, în Alpi.

Incasatorul Sofronie Gh.
ne spune: Intraseam în slujbă de
două zile, și prinsesem o răceală.

Șefii mei sunt oameni buni, dar — nu știți cum
e omul? Mi-era teamă. Da! îmi era teamă ca,
îmbolnăvindu-mă, să nu fiu rău notat din pri-
cina lipsei. Eram grozav de necăjit. Un coleg
îmi veni în ajutor: „Ce mai încoace și încolo!
spune el, fă bine și ia înaintea de culcare, două
tablete de adevărată Aspirină Bayer. Măine o
să-mi mulțumești și o să-mi strângi mâna”.
I-am ascultat povața. Și recunosc că a fost un
sfat bun.

Azi sunt de multa vreme în slujbă la S. T. B.
dar când simt că m'a prins o răceală, nu mi-e
frică. Sunt recunoscător Aspirinei Bayer, dar
și Aspirina Bayer trebuie să-mi fie mie recu-
noscătoare“, — spune surâzând d. Sofronie
Gheorghe — „pentru că la rândul meu am dat
și eu acelaș sfat bun colegilor mei și am făcut
propagandă pentru Aspirină.

Sofronie Gh.
St. Franc. Ios. Ios. Ios.

La primul semn
de răceală

ASPIRIN

Observați CRUCEA BAYER

**Pentru a nu vă pomeni peste 20
de ani cu o asemenea chelie...**

Frictionați-vă zilnic cu **PÉTROLE HAHN**.
Agreabil parfumată, această loțiune
higienică este cea mai indicată contra
mătretii, mâncărimei și căderii părului.
PÉTROLE HAHN fixează coafura fără
a face părul gras. Medicii ei însuși îl în-
trebuințează și îl recomandă cu succes.

PETROLE HAHN

MIROS PLACUT

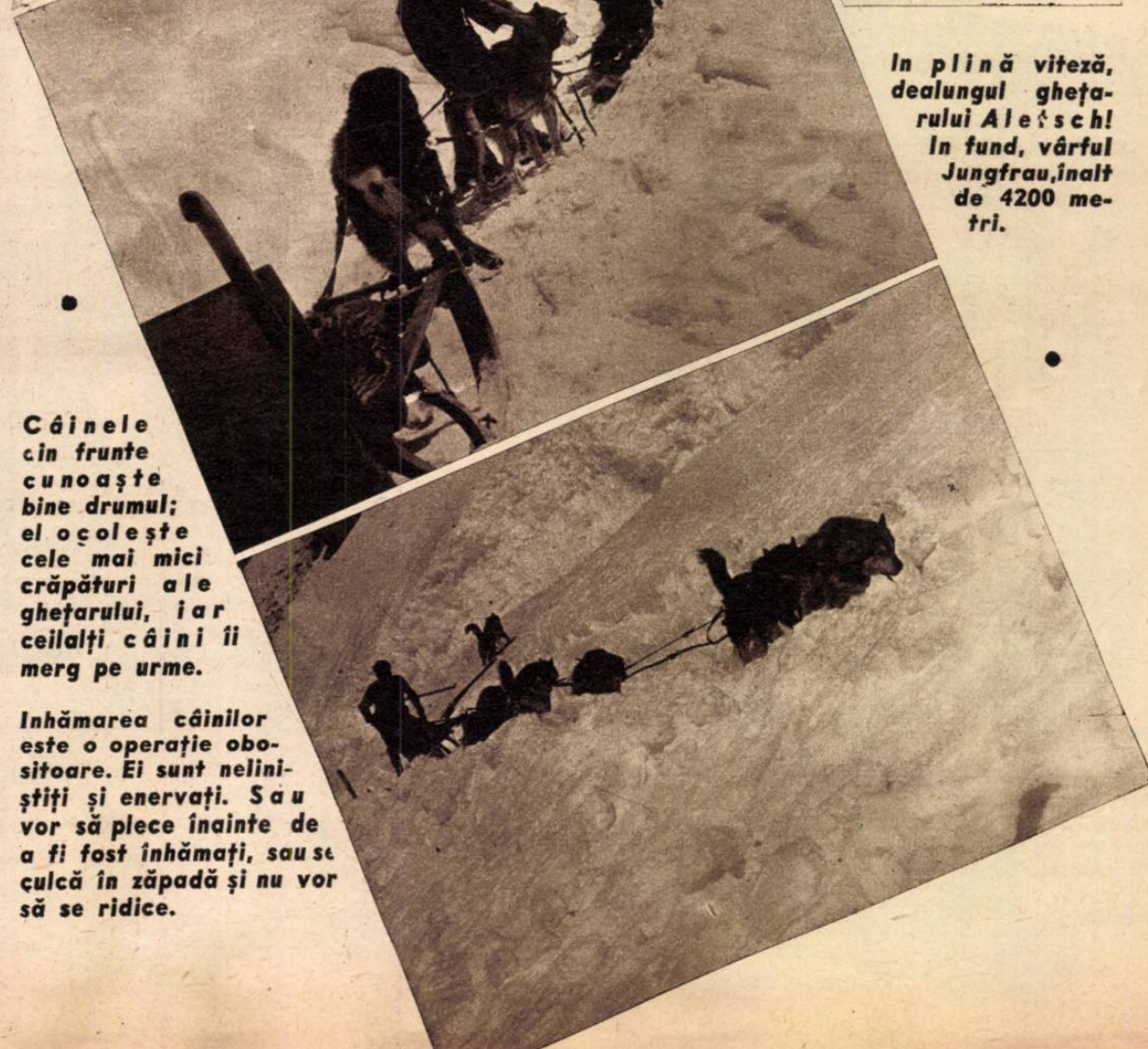
PRODUS ORIGINAL FRANCEZ

In plină viteză,
dealungul ghețarului Aletsch!
In fund, vârful
Jungfrau, înalt
de 4200 me-
tri.

Căinele
cin frunte
cunoaște
bine drumul;
el ocolește
cele mai mici
crăpături ale
ghețarului, iar
ceilalți câini îi
merg pe urme.

Inhămarea câinilor
este o operație obo-
sitoare. Ei sunt nelini-
știți și enervați. Sau
vor să plece înainte de
a fi fost inhămați, sau se
culcă în zăpadă și nu vor
să se ridice.

...E lume multă... Iar la deschiderea ușilor publicul se revarsă în sală scoțând chiote de bucurie, sgomotos, răbufnitor ca valurile mării după doborîrea unui stăvilă gigantic. Nu se văd loji și cu atât mai puțin fotolii de orchestră: fiecare se așază acolo unde poate sau, mai bine zis, unde nimerește. Sala e dreptunghiulară, de dimensiuni potrivite și avînd câte un balcon de-alungul celor patru laturi. De-obicei luminatul se face cu electricitate; numai în cartierele săracimii mai funcționează astăzi străvechile lămpi cu dublu curent de aer. În fund, e închipuită o estradă îngustă, înaltă

de un metru; iar îndărătul ei, prinsă în două piroane, o perdea... Războiul Chino-Japonez n'a închis teatrele, bine'nțelese afară de acelea din Shanghai. Nici un război, nici o revoluție în lume n'a suspendat cu desăvîrșire activitatea teatrală. Și e o mîngâiere... Teatru? Dar acesta nici nu-i măcar un nume chinezesc. Aci se spune: *grădină*. Și totdeauna e vorba despre grădina unui anumit lucru, simțimînt sau ființă. De exemplu: *Grădina bucuriilor cerești*; *grădina arborelui de scortîșoară*; *grădina armoniei serii*; *grădina entuziasmului nemărginit*... Veniți să aplaudați pe Domnișoara Nour de Purpură, la grădina Destinului norocos în „*Intrigile unei subrete, care înșeală pe un academician*”, dramă sguduitoare. În orice țară din Europa, aceasta ar fi un subiect de comedie; acolo însă e o dramă dela care nimeni nu pleacă, fără să nu fi plîns cel puțin două ore în șir. Un alt titlu de piesă chinezească: „*Trebue să-și omoare cumnata și să fugă în munții Liang*”. Înăuntru se plătește numai băiatului care,

peștișori fripiți și bea ceai, unde cooliul izbește, cu cotul, străini bogați și mandarini atotputernici. Luxul acesta e trăsătura caracteristică a teatrului chinez: în costume, vezi numai catifele, aur, nestemate. În costume zic, căci despre decoruri nici pomenală. E doar atât de simplu! Fie că un actor arată printr'o frază ceea ce trebuie să-și închipue spectatorul: „*Marea infuriată trimite spuma valurilor până sub zidurile castelului, unde se va desfășura scena a III-a*”; fie că, amintindu-și de un accesoriu: „*o cravașă?*” răspunde el însuși: „*E în șeaua calului!*”. „*O lopată?*”: „*E în barcă!*”.

TEATRUL ÎN CHINA VENIȚI SĂ APLAUDAȚI PE DOMNIȘOARA FLOARE DE ÎN „Trebue să-și omoare cumnata și să fugă în munții Liang”

Reportaj de P. G. Jansen

din propria-i voință, aduce un ceainic mare cu apă în clocote și cești de porcelan. Incolo, nu se pomeneste nici bacșiș, nici taxă de intrare și mai ales nici antracte: trei lucruri neplăcute, pe cari nu le-ar suferi niciodată un spectator chinez. Asistența mănîncă, ascultînd și flecărînd. Alături, orchestra: cîntăreții din trompete își sparg plămîni, în vreme ce toboșarii lovesc de zor, în pielea tobelor; sunt și viori, cu două sau o singură coardă, al căror sunet ascuțit și țiuitor străpunge auzul spectatorului. Iar din când în când, uruitoare de lemn roșu și lopățele de alamă marchează contratiimpii acestei muzici infernale.

Luxul extraordinar al scenei contrastează, în chip straniu, cu forfoteala de bălciu a sălii, unde fiecare mănîncă

Tablouri chineze, înfățișînd scene dintr'o piesă. Teatrul chinez n'are decoruri. Lipsa aceasta e împlinită de talentul artiștilor și imaginația spectatorilor.

Până acum câțiva ani, rolurile feminine erau jucate numai de bărbați. Astăzi însă teatrul chinez se mândrește cu vedete de ambe sexe. Intâia spărtură făcută în fortăreața tradiției! Spectacolul începe la orele șapte seara și uneori durează până'n zori.

În China, autorii dramatici sunt foarte rari. Ceva mai mult, nu li se cere nici imaginație, nici improvizare: e desul ca lucrarea să aibă totdeauna un desnodământ tragic și moral, în același timp, iar actorii să-și interpreteze rolurile cu însuflețire: de sute de ani teatrul chinez trăiește din câteva subiecte, totdeauna aceleași, refăcute și jucate în atmosfera unei tradiții neclintite.

S'a observat că spectatorii teatrului chinez sunt aceiași frecventatorii ai galelor de box și ai matchurilor de football: aceasta din pricină

darnic să se desvînă-vătească; el nu vrea s'o asculte și o ucide, fără nici o explicație. Atunci apare geniul Fluviului, Acesta reproșează bărbatului purtarea lui nechibzuită, pune lucrurile la punct și, pe când gelosul se prăbușește, sub povara durerii și a remușcărilor, Geniul Fluviului dă încheierea piesei:

— *Ascultați oameni! Vouă vă lipsește înțelepciunea și răbdarea. Înțelepciunea și răbdarea sunt două din virtuțile zeilor!...*

Actorii trăesc pe picior mare. Am vorbit de luxul desfășurat pe scenă. Viața actorului e înconjurată de un lux egal. Un actor chinez nu poate, nu trebuie să fie sărac. El este un prinț, un senior, un mare preot. Ba, am putea adăuga amănuntul că actorii, care de obicei interpretează roluri de femei, constituie tagma cea mai privilegiată.

— Nu-i umbra mea aceea ce-o vezi pe perete, ci umbra părintelui tău: e tata... îmbrățișează-l! Și în fiecare seară repetă această scenă înduioșătoare: mama aprinde lampa, iar băiatul, înainte de culcare sărută umbra părintească, o cheamă: „tăticul meu scump“...

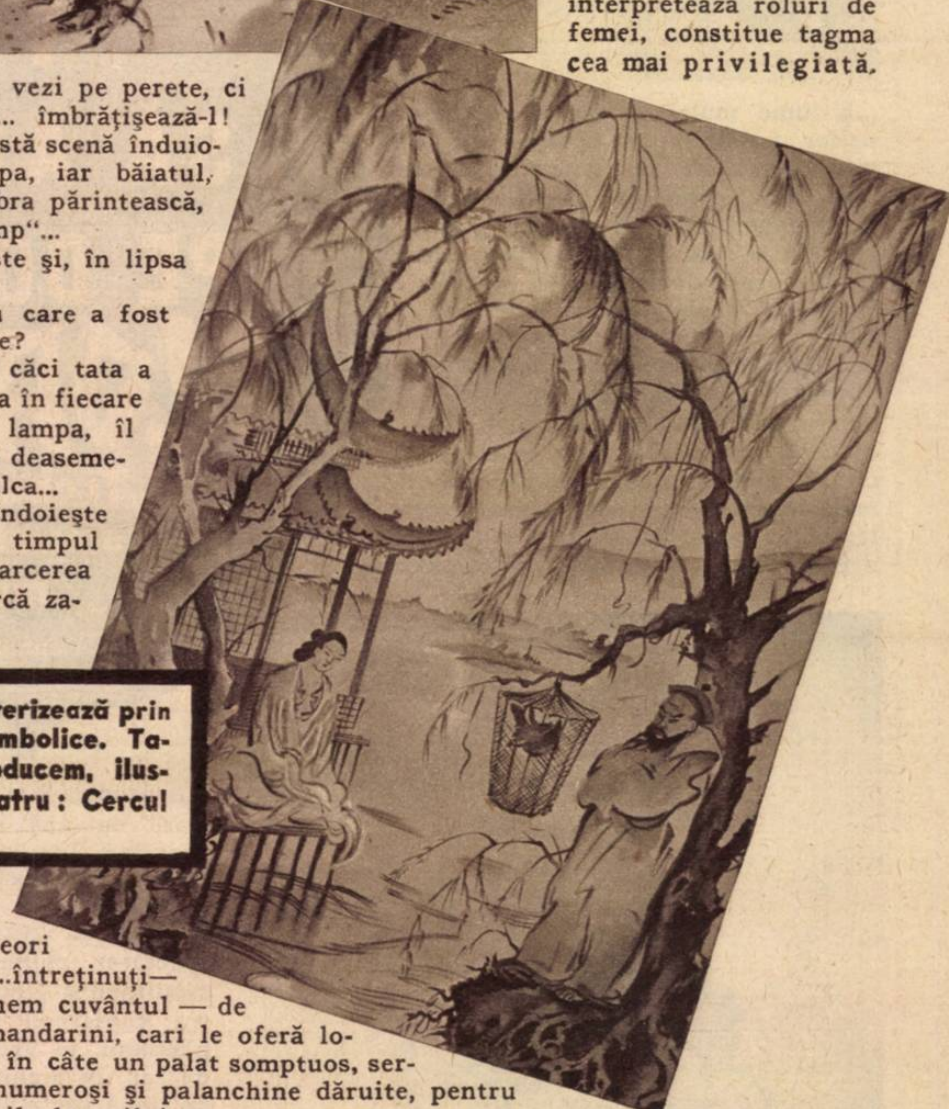
Bărbatul se întoarce fără veste și, în lipsa soției, întreabă copilul:

— Ți-era dor de tatăl tău care a fost departe de voi atâta vreme?

— Nu, răspunde copilul, căci tata a fost totdeauna aci! Venia în fiecare seară! mama aprindea lampa, îl săruta iar eu îl sărutam deasemenea înainte de-a mă culca...

Războinicul nu se mai îndoieste că a fost înșelat în timpul lipsei sale. La întoarcerea soției, aceasta încearcă za-

Pictura chineză se caracterizează prin culori vii și subiecte simbolice. Tablourile pe care le reproducem, ilustrează textul piesei de teatru: Cercul de Cretă.

că pretutindeni se ține seamă numai de tradiție și că rolul actorului chinez e pur mecanic, întocmai ca al boxeurului, care nu aduce nimic nou, dar în schimb plasează cu cât mai multă dibăcie „swing-urile“ și „uppercut-urile“ sale. La fel și actorul chinez se mărginește să repete gesturile tradiționale, punând însă în ele cât mai multă îndemânare. Publicul îl judecă după felul cum își scutură pletele lungi de războinic, în scena duelului, dacă s'a priceput să-și repeedă protivnicul mai departe decât cutare-altul, dacă dansează cu mai multă agilitate. Precum se vede, un fel de campionat.

De altminteri, piesele repertoriului chinez se pot număra pe degete. Una dintre cele mai vestite și aplaudate este aceea pe care de veacuri publicul din Shanghai și din Peking o numește: „Războinicul și femeia îndrăgostită de o umbră“. Scenariul e simplu, având totodată și o duioasă factură poetică.

Un războinic, gelos nevoie mare, pleacă să se bată pentru seniorul lui, lăsându-și acasă nevasta și copilul.

Femeia nu încetează o clipă să se gândească la el, vorbindu-i în lipsă întocmai ca și cum ar fi de față, desmiardându-l cu vorbe de iubire pe care el nu le poate auzi. Într-o seară, aprinzând lampa de pe cămin, ea — firește — își vede umbra proiectată pe perete. Copilul se miră și atunci mama îl amăgește cu o minciună.

Nu rareori ei sunt...întreținuți — să spunem cuvântul — de către mandarinii, cari le oferă locuință, în câte un palat somptuos, servitori numeroși și palanchine dăruite, pentru plimbările lor zilnice...

Curioasă țară! Actorul locuiește în casa mandarinului, cu nevasta, copiii, prietenii. Gelozia nu turbură niciodată această înțelegere deplină. Cel mai mare actor chinez, în timpul de față, este fără îndoială Wi-Lang-Fang, la fel cum Kikugora este Zeul teatrului japonez. Acest Wi-Lang-Fang se bucură de admirația obștească; el e venerat întocmai ca un mare preot. Acum doi ani, Wi-Lang-Fang a pierdut pe unul din copiii săi și, după uzul doliului ritual, a lăsat să-i crească barba, timp de 40 de zile. În răstimpul acesta, când el nu putea să joace, poporul venia în fiecare seară să îngenuncheze și să se roage, în fața teatrului.

Anul trecut, un impresar californian l-a înduplecat pe Wi-Lang-Fang să întreprindă un turneu în America. Actorul însă a cerut să se stipuleze în contract că el va avea dreptul — în tot cursul sederii în Statele Unite — să fumeze opium, după placul său. Reporterii yankei aflară și zilnic era un adevărat pelerinaj în fața hotelului unde locuia genialul actor. Voiau să-l vadă fumând opium și mai ales, să-l fotografieze.

Wi-Lang-Fang n'a venit niciodată în Europa și nici un actor

chinez nu va veni. Scenele europene, cu decoruri de carton, cu figuranții lor flămânzi, i se par lui Wi-Lang-Fang prea sărăcăcioase. De altminteri, se cuvine să arătăm că arta teatrală și cinematografică a Extremului Orient e cu totul necunoscută, sau rău cunoscută, dincoace de frontierele asiatice. De exemplu, s'au văzut vreodată, în Europa, filme chinezești? Se știe cumva că desenele animate, chinezești și japoneze, sunt mai nostime, mai curioase și mai gingașe, decât faimoasele „Mickey“, ale lui Walt Disney?

Cel mult se poate spune că în vremea din urmă, teatrul francez și într-o anumită măsură, cel englez, s'au inspirat din jocul simbolic și neverosimil al artiștilor chinezi. Dar publicul european n'ar înțelege simbolurile, atât de complicate, ale teatrului chinez: spre a închipui un general urmat de trupele sale, actorul chinez își agață câteva stegulețe în spinare. Războinicul ucis în bătălie, arată cu un simplu gest al mâinii că a fost răpus, cade, se ridică și se duce să contempleze sfârșitul spectacolului, într'un colț al scenei.

Publicul chinez a fost educat prin tradiție.

Teatrul este expresia cea mai desăvârșită a acestei țări care, până și în haosul pustiitor de astăzi, păstrează tradițiile și virtuțile sale milenare. Doamna Ciang-Kai-Shek, dictatoarea republicei, eroina războiului actual, nu călătorește decât în avion — însă acest avion este un Dragon. Acum câțiva ani, când soțul ei fusese făcut prizonier de un partid advers, femeia aceasta a întreprins un raid, răpindu-l pe generalul vrăjmaș.

Ea va deveni, cu siguranță un personaj legendar, deoarece eroismul și fidelitatea conjugală sunt temele eterne ale teatrului chinez...

P. G. JANSEN

Marea agitată, toamna.

D'ARGY

In SUPREM OMAGIU

adus eternului feminin
un regal triumf în artă parfumeriei iată
ce reprezintă pudra și apa de Colonia:

DIABOLO

Creațiuni sublime pentru iubitorii inimitabilelor ape de colonia d'ARGY, cât și pentru acei care nu s'au statornicit încă în alegerea unui parfum adecuat personalității lor:

TOUTES LES
FLEURS

mănunchiu sublim de flori primăveratice în plină iarnă viforoasă.

•CUBANITA

mireazma exotică depe meleagurile unei țări insorite, arse de jarul iubirii.

FLEURS
INCONNUES

petale vrăjite din raiul unei lumi de vis și desmierdări feline.

AIR BLEU

undă senină și proaspătă ca adierea zefirului în dimineți de primăvară.

TAIFUN

parfum turburător și insinuant ca o pătimasă șoaptă de iubire.

COGNAC
COINTREAU
se găsește în toate
magazinele bune.

ROCHII LEI 400
MANTOURI LEI 800
Confectionează admirabil
Academia de Croitorie

„MATT-KARR-PARIS”
— București —
Str. Șelari No. 15 Etajul I
Telefon 3.76.33

Predăm deasemenea cursuri de
croială modernă, toate genurile.
Cereți informațiuni.

FABRICANT
HENRY COMRS.
BĂTĂTURI
ANTICOR PARFAIT

Combati
GRIPA
DURERILE
REUMATICE
NEURALGIILE
și orice fel de răceli
cu FRICTIUNEA
HORIA

Dr. ELISABETA MOLNAR
MEDIC STOMATOLOG
Fost asistent la clinica
universitară din Cluj
BOALE DE GURĂ și
CHIRURGIE DENTARĂ
Proteză, tehnică moder-
nă, coroane de porțelan
București - str. Brezoianu, 29. Et. I
Consult. 3—6 Telefon 46601

CRĂCIUNUL LA CASA ALBĂ

DACĂ s'ar putea privi printr'o fereastră a Casei Albe, în sufrageria personală a Președintelui, desigur că privitorul ar fi mai mult decât surprins. N'ar auzi, nici n'ar vedea nimic care să-i dea impresia de pompă și de ceremonie și nu va afla decât bucuria obicinuită a Crăciunului, într'o familie fericită.

Americanii — democrați sau republicani — dau voie președintelui lor să uite, în această zi a anului, că este în slujba nației și a oficialității. Se despăgubesc însă în ziua Anului Nou, când tradiția cere, ca ușile Casei Albe să fie deschise pentru toți cetățenii, indiferent din ce parte a Uniunii, cari doresc să strângă mâna președintelui, sau să-i facă urări de anul nou. În trecut, președintele primia în ziua anului nou mai bine de cincizeci de mii de oameni și nu era nici o minune, dacă în urma atâtor străngeri de mână, era nevoit să apeleze la un tratament. Recordul acestor străngeri de mână, l-a deținut președintele Harding, care în ziua Anului Nou, a fost nevoit să strângă mâna atâtor oameni, încât o săptămână după aceea a trebuit să umble cu mâna într'o legătură fixată de gât.

Pentru masa sărbătorească a președintelui, fiecare din cele 48 de state, trimite câte un dar. Maryland, cunoscut pentru curcanii săi, trimite pentru masa președintelui, un curcan, foarte mare și greu. Materialul, pentru „pudding”-ul de Crăciun, se adună din diferite părți ale statelor.

Din ținutul

MASA FAMILIEI ROOSEVELT IMPĂRȚIREA DARURILOR

apartamentele personale ale președintelui. În dimineața Crăciunului, înainte de micul dejun, apar servitorii. Majoritatea sunt oameni bătrâni, al căror păr a albit în slujba Președintelui. „Butler”-ul, un negru bătrân, cu părul alb, este cel mai pitoresc din toți. S'a născut sclav. El

În fiecare an, familia președintelui Roosevelt, petrece Crăciunul împreună, în cerc intim, la Casa Albă. Ii vedem pe toți, în fața pomului de Crăciun.

conduce armata servitorilor, în timp ce pomul e străjuit de o parte de „the first lady” prima doamnă a țării iar de cealaltă, de președinte. „Butler”-ul ține un mic discurs de Crăciun, apoi soția președintelui citește apelul nominal și roagă pe servitori, ca pe măsură ce-i strigă, să se apropie, ca să primească darurile lui „Father Christmas” (Moș Crăciun).

Familia, care înconjoară pomul de Crăciun la Casa Albă, este foarte numeroasă. Apar fiice, fii, nepoți și nepoate.

Menu-ul este american: stridii din Long Island, porumbei din Florida, pești din portul Kennebunk, carne de miel din Montana, curcan din Maryland și fructe zaharisite din Carolina. Acum, decând s'a ridicat prohibiția alcoolului, Milwaukee — foarte culant — îngrijește ca masa președin-

Casa Albă din Washington.

Clipe de răgaz, în seara Crăciunului

Main, un pădurar aduce un pom de Crăciun. După datină, chiar doamna Roosevelt trebuie să împodobească pomul. În familia Roosevelt s'a păstrat obiceiul că sărbătoarea Crăciunului să decurgă vioi și în mulțumire și ca părinții să împodobească singuri pomul, în vreme ce copiii dormeau. Dacă copiii președintelui sunt astăzi mari, unii chiar căsătoriți, în ochii părinților lor, ei mai trec drept copii mici, în seara Crăciunului. Sub pom, sunt înșirate darurile. Nu numai pentru membrii familiei, ci și pentru toți servitorii și salariații familiei. Impărțirea darurilor înseamnă o ceremonie specială, chiar dacă nu are loc în încăperile oficiale. Căci tot ce se petrece în aceste zile, are loc în

telui să aibă bere din belșug. Cu toate că e iarnă, nu vor lipsi dela masă nici fructele proaspete. Ele vin din Florida, țara înflorită. Cel mai important fel însă este „pudding”-ul, pe care chiar doamna Roosevelt îl prepară, după o veche rețetă engleză, păstrată de Roosevelti, încă depe timpul când New-York era colonie engleză. In ziua de Crăciun, Casa Albă este literalmente invadată de felicitări, din toate colțurile lumii. Durează trei săptămâni până se rezolvă toată poșta.

La zece dimineața, se face împărțirea darurilor familiei. Obiceiul este ca să nu se dăruiască obiecte de preț, ci mai ales lucruri trebuincioase: ciorapi, batiste, lucruri de mână, mape de birou și la toate se adaugă câte o creangă proaspătă de brad.

Dine-ul se servește la ora trei. Toți mănâncă natural, fără formalități și fără etichetă. După dineu urmează o mică reprezentație a tineretului, la care președintele se dovedește a fi un regisor tot atât de priceput, ca fostul președinte Wilson.

Exteriorul Casei Albe este feeric luminat, în noaptea Crăciunului. In fața casei, se ridică un pom, cu decorațiuni minunate. Și dacă se întâmplă să fie și zăpadă din abundență, albea ei armonizează de minune cu albeața Capitoliului.

In casă însă, în cele 365 de încăperi, domnește liniște deplină. Președintele celor patruzeci și opt de state unite ale Americii de Nord, sărbătorește Crăciunul...

C. E. P.

Mamă și copil din Mexico.

EVENIMENTUL SEZONULUI!

Model fără concurență în ton și randament, echipat cu ultimele inovațiuni. Reglaj lent și accelerat, stabilitate perfectă prin control automat, registre muzicale, toate gamele de undă. Casetă din lemn special de rezonanță.

*

Montaj superheterodynă, echipată cu ultimele perfecționări. Modele mari și mici, pentru sector alternativ, universal și baterie.

Sunt aparatele cele mai convenabile ca preț și randament. Toate gamele de undă. Fading automat, ton și volum control, reglaj ușor, selectivitate maximă.

*

Inovațiunile tehnice prezentate în sezonul 1937-38 servesc ca directive pentru toată dezvoltarea radio-tehnică. Aparate echipate cu demultiplicator, ochi magic, modulator de ton, fading control, toate gamele de undă. Modele de sector alternativ, universal, baterie.

*

Columbia

Marconi

Emerson

Realizat cu cele mai perfecte materiale: cadylyt, bachelită, etc. Echipate cu antenă interioară, volum control automat, vorbitor special, complet blindate contra prafului și tuturor influențelor atmosferice. Superheterodynă universală, cu un mare randament.

APARATE DE RADIO EXCEPȚIONALE, CU PREȚURI CONVENABILE.

Cereți demonstrațiuni in toate orașele la revânzătorii autorizați

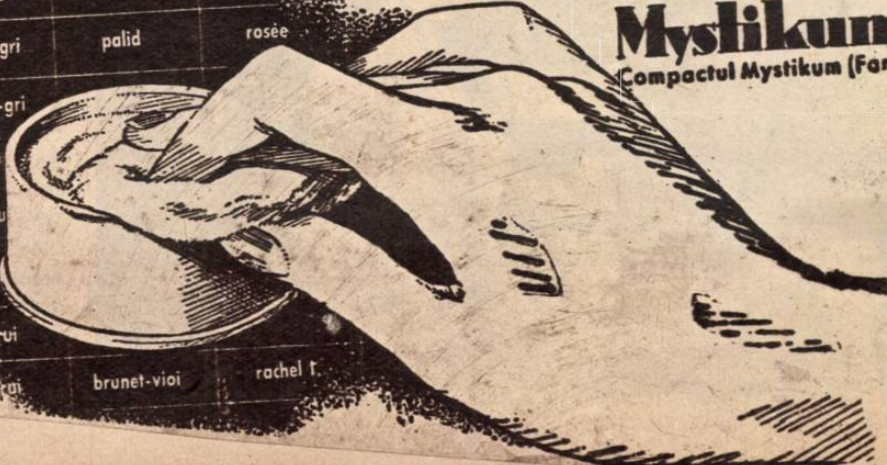
Columbia Graphophone Co. Română, S. A.

Aceasta e nuanța exactă

care se potrivește și încântă. Deaceia alegeți după tabela Scherk, pudra Mystikum și fardul Mystikum potrivindu-le la culoarea părului, pielii și ochilor. Ambele sunt extrem de fine și perfect aderente. Cereți tabela Scherk in orice magazin de specialitate.

Pudra Mystikum
Compactul Mystikum (Ford)

SCHERK
PARIS - BERLIN

Jucării

FORMEA ZĂ CARACTERUL ȘI PERSONALITATEA COPILULUI

de Dr. Herman N. Bundesen
Președinte al Comitetului
Sănătății, din Chicago

IN fabricarea de istorioare și piese pentru Crăciun, cel mai sigur efect lacrimogen îl are imaginea unor copilași în sdrențe, care-și lipesc năsurile înghețate, de geamul unei vitrine cu jucării. Mame iubitoare, tați absorbiți îndeobște de afaceri, bunici duiogi, celibatari sentimentali și fete bătrâne, care n'ar dori altceva decât să cuprindă sub aripile maternității lor nesatisfăcute, pe toți copiii săraci de pe fața pământului — toată această lume simte, la Crăciun impulsul de a face o bucurie celor mici dăruindu-le jucării.

Ideologia modernă a educației și a sănătății este în totul de acord cu această datină a Crăciunului.

Părinți conștienți, educatori și psihologi, spun cu toții că jocul copiilor trebuie organizat și dirijat cu grijă, tot timpul anului.

Ei recomandă ca alegerea jucăriilor să se facă astfel, încât acestea să nu fie pentru copil doar o plăcere temporară, ci să exercite o influență constantă asupra vieții sale, dându-i bucurii durabile.

Din uluitoarea varietate de jucării ce se găsesc în comerț, părinții trebuie să opteze pentru acelea care oferă copilului mai mult decât

o distracție. Rostul lor este să-l ajute a-și forma caracterul. Jucăriile trebuie să-i facă pe copii fericiți și a fi fericit înseamnă a merge în pas cu vremea, a fi constant în sentimente, a ști să ții piept decepțiilor, a fi înțelegător față de ceilalți și a avea un spirit echilibrat. Considerată în acest sens, fericirea este un factor pozitiv și dinamic, în dezvoltarea unui copil.

Fericirea nu este o răsplată, o concesiune specială făcută cumințeniei. Ea nu trebuie să fie un fenomen rar, ce însoțește o sărbătoare cum e Crăciunul, o petrecere copilărească, sau o vizită ocazională la mamă-mare. Fericirea trebuie să fie o stare de fiecare zi. O copilărie însoțită de mai totdeauna caractere viguroase, pe când o copilărie necăjită dă, de cele mai multe ori, firi înăcrite.

În joc copilul învață a se acomoda cu ceilalți semenii ai săi, el învață adică, cum să ia viața și deci cum să-și asigure fericirea.

ALEGEREA JUCĂRIILOR

Să vorbim acum puțin despre selecționarea jucăriilor și de ceea ce înțelegem printr'un joc bine îndrumat.

Să începem cu copilul care nu merge încă la școală. În această perioadă, el trebuie să aibă o varietate de jucării, căci nu se va distra cu una, mai mult de cinci sau zece minute.

În alegerea jucăriilor, părinții trebuie să aibă în vedere mai întâi utilitatea lor și pe urmă plăcerea, pe care o pot face micuțului. Jucăria pe care copilul o bate, sau o trage după sine, îl ajută să-și exercite mușchii și să învețe a umbla. Dela o lună la un an și jumătate i se dau jucărioare sunătoare. După această perioadă, copilul care se mai poate amuza cu așa ceva e considerat „înapoiat”, de toată lumea.

Foarte apreciate, în lumea infantilă, sunt păpușile și animalele de cârpă, jucăriile de celuloid și mingile de gumă. Aceste jucării trebuie să fie netede, lavabile și destul de mari, spre a nu putea fi înghițite, vârâte în nas sau urechi. Și mai cu seamă, notați vă rog că ele trebuiesc spălate de fiecare dată, mai înainte de a se da copilului.

Dar în cercurile „lumii dintre un an jumătate și trei”, sunt foarte mult gustate cuburile. Studiați vă rog un omuleț, care-și face de lucru cu acest soi de jucării. Cuburile se află în fața sa. Domnișorul se târăște spre ele și apoi se așează. „Interesant — foarte interesant!” își zice el. „Ce de culori! Să-l iau pe cel roșu. Nu-mi încape în mână. Să încerc atunci cu ăsta albastru, că-i mai mic. Ia te uită! ce bun e degetul ăsta mare al meu, la apucat. O să trebuească să-l învăț a le ajuta și pe celelalte. Ce îndemânatic sunt! Vine mama. Mai bine m'ar lăsa în pace!”

Peste un an el se întoarce la cuburi, cu o altă idee.

„Iată o problemă cu adevărat interesantă și grozav aș vrea s'o pot duce la bun sfârșit. Să începem! Am să pun aceste cuburi unul peste altul. E pentru

a zecea oară că încerc s'o fac. Na! acum am reușit! Splendid! Acum să încerc să pun unul în vârful ăstor două. Mi se pare că azi nu pot s'o fac, dar mâine cu siguranță că are să-mi reușească".

Zi de zi, copilul învață să-și utilizeze mintea și imaginația. La început el le va purta dintr'un loc într'altul, încercându-le în minusculele sa căruțe, pe care o trage după sine prin toată casa. Mai târziu va ridica un turn, le va rândui după un model dat și astfel, din progres în progres, băiețelul ajunge, la patru ani, să construiască mici poduri, iar fetița, căsuțe pentru păpușe. Tot atât de prețioase, pentru dezvoltarea copilului, în această epocă preșcolară, sunt creioanele colorate, plastilina și decupajele. Păpușa nu înseamnă mare lucru, în lumea dela un an la doi. Mica domnișoară o târăște după ea prin casă, trăgând-o de picioare sau de păr. Dar în „lumea dela trei ani” păpușa este un membru respectat al societății. Ea este culcată într'un pătuț și plimbată cu căruciorul. Iar mai târziu, devine o adevărată personalitate. Ea e muștrată și desmierdată, face plimbări imaginare prin oraș, după cumpărături și i se construiesc case.

În „lumea celor de cinci ani” păpușa are un nume. Ea este copilul fetiței, ocupată nevoie mare, toată ziua, cu coaserea rochițelor, plimbatul și culcatul odraslei.

În dorința ei de a avea un copil cât mai reușit, mama poate strecura, în jocul cu păpușa, elemente menite să desvolte și să modeleze caracterul fiicei sale.

Alte jucării folositoare copiilor, din epoca preșcolară, ar fi trenurile (nu electrice, căci ar fi prea mult pentru această vârstă, ci mecanice). Dar locul de frunte, în această perioadă, ar trebui să-l dețină jucăriile care contribuiesc la dezvoltarea lor fizică: tro-tineta, bicicleta cu trei roate, caii de lemn, etc.

DAȚI-LE SĂ FACĂ CEVA

Dela cinci ani în sus, copilul trebuie obișnuit cu un joc de realizări. Se găsesc în comerț tot felul de jucării constructive din metal, lemn, sau carton. Ele oferă instinctului creator și imaginației copilului un câmp de exercitare, dându-i prilejul să facă aeroplan, vapoare și case. Sunt apoi combinațiile, care trezesc în copil gustul pentru pitoresc și instinctul imitației. Circuri minuscule, sate, ferme și păpușele, în costumele naționale ale tuturor țărilor, sunt jucării foarte potrivite pentru acest scop. Pentru băiețelul de școală, despre care tatăl său spune că va fi „un mare inginer sau chimist”, se găsesc în miniatură garnituri de laborator, uzine electrice, locomotive cu vapor, motoare, transformatori, baterii de telefoane și instalații de telegraf, telescoape, lupe, microscop, compasuri și magneți.

O alegere potrivită a jucăriilor și o bună îndrumare a jocului va face mult, pentru stimularea curiozității — cheea divină, care deschide porțile către bucuria cunoașterii. Recomandate pentru epoca școlară sunt patinele, cu roțile și fără, bicicletele și mânușile de box. Valoarea lor nu este însă decât de domeniu strict fizic. Pe când șahul, lotonul, șaradele, cuvintele încrucișate, etc., fac parte dintr'o activitate distractivă, cu rolul de stimulent mintal.

Trecând în revistă toate aceste mijloace de petrecere copilărească, trebuie să insist asupra importanței pe care curiozitatea o are în dezvoltarea vieții infantile și repet că jucăriile trebuiesc alese astfel, încât să stimuleze acest impuls, atât de necesar la formarea unei culturi serioase.

Mă plimbam odată, cu unul dintre fiii mei, care avea la epoca aceea 12 ani, pe malul lacului Michigan.

„De unde vine nisipul acesta de pe plajă?” mă întrebă el, la un moment dat.

Fără să-i răspund la întrebare, mă oprii și-i propusei:

„Să mergem mai departe și tu să-mi pui

întrebări, cu privire la tot ce vezi. Eu mi le voiu nota pe toate în carnetel și vom vorbi despre ele mai târziu, când vom fi ajuns acasă”.

Și astfel se porni băiatul:

„Ce e apa? Ce face ca cerul să fie albastru? Cum crește arborele de colo? De ce se pare că apa se întâlnește cu cerul, colo în depărtare? De unde vin gâgâniile astea de apă” și altele de acestea.

Copilul, a cărui curiozitate caută să pătrundă tot ce întâlnește în cale și e hotărât să nu lase nicio întrebare fără răspuns, are în el ștoca unui om de ispravă.

DESVOLTAREA INDEMANĂRII

Un tată, entuziast jucător de foot-ball, cumpără fiului său, în vârstă de cinci ani, o minge de foot-ball. Iar când cineva observă că darul era cam prematur, el răspunde: „Vreau să capete din vreme simțul mingii și să învețe cum s'o manevreze”.

Răspunsul acestui părinte invocă unul dintre interesantele argumente, ce dau valoare jocului. Mă refer la îndemănare. Capacitatea de a executa bine diferite lucrări manuale este o însușire, pe care celelalte națiuni o admiră la americani și se datorește probabil abilităților, pe care copiii le dobândesc foarte de timpuriu, prin jocurile lor în aer liber. A arunca o minge, drept la țintă și a coordona mintea cu trupul, astfel încât să poți prinde mingea, este începutul formării unui bun meseriaș. Jucăriile și jocurile care desvoltă precizia, rezeziunea de gândire și coordonarea mușchilor, sunt de mare valoare, în educația copilului.

INDRUMAREA JOCULUI

Alegerea jucăriilor, după dezvoltarea fizică și mintală a copilului, este — după cum am mai spus — una dintre importante funcțiuni ale părinților. Dar a nu se confunda aceasta cu obligația pe care părintele o are de a îndruma jocul copilului.

Un tată cumpără copilului său un tren electric. El îl dă băiețelului așa împachetat, cum l-a luat dela magazin și nu se mai ocupă de dânsul. Copilul se străduiește cu întreaga garnitură, încercând să monteze șinele, dar nu izbutește. El nu știe cum se atachează transformatorul. E poate puțin prea mult, pentru anii săi. Dar tata nu are timp.

Avem apoi cazul altui părinte, care aduce băiețelului său un tren electric. El montează numaidecât totul și se joacă cu trenul o oră sau două, mai înainte ca fiul său să poată atinge măcar obiectul speranțelor și al bucuriei sale. În acest răstimp, copilul a pierdut o mare parte din interesul și bucuria pe care ar fi trebuit să i-o producă darul.

Se înțelege că atât unul, cât și celălalt procedează greșit. Trebuie să lăsăm copilului bucuria desfacerii pachetului și a încercărilor de a monta jucăria. Dacă are nevoie de ajutor, dați-i-l, dar nu mai înainte ca el să vi-l ceară. Apoi, lăsați-l să se bucure de trenul său, după pofta inimii.

OBLIGAȚIILE PĂRINȚILOR

A da copilului o jucărie este doar un început: trebuie însă să vedem dacă Vasilică strânge jucăria și o pune bine, după ce a terminat cu joaca. Dacă Lenuța, după ce-a făcut un decupaj, lasă mamei să strângă bucățelele de hârtie, sau curăță ea însăși locul. Dacă Ionel, care a primit o trusă cu unelte de tâmplărie și se apucă să facă un raft, pentru mama sa, lasă lucrul neisprăvit, sau îl continuă, până termină ceea ce a început. Când Florica se joacă cu prietena sa Marioara, se supără dacă prietena câștigă partida.

Toate acestea sunt probleme ce se pun părinților. Ele reclamă tact, înțelegere și o mare abilitate. Dar în schimb, părinții cari știu să dea copilului o justă pregătire pen-

tru viață, vor fi, vă asigur, răsplătiți însutit, pentru toate ostenele lor.

Să-l luăm spre exemplu pe micul Radu, căruia nu-i place să-și vadă prietenii distrându-se cu jucăriile lui. Mama sa începe poate prin a-l muștra: „Ești un copil rău și mic la suflet, Radule!”

Procedează însă greșit, căci egoismul este o tendință naturală la copil. Și pentru a-l învăța să fie generos, nu e de ajuns o muștrare. Aceasta reclamă exemple continue, din care să reiasă generozitatea mamei și mici convorbiri despre ideea de a împărți, ceea ce avem, cu semenii noștri pentru a sfârși prin a sădi, în mintea copilului, ideea creștinească, de-a face celorlalți ceea ce am vrea să ni se facă nouă.

Acestea nu sunt decât câteva exemple asupra prilejurilor pe care părinții le au, de a-și ajuta copiii, prin jucării și joacă, să se apropie de idealul ce și-au creat. Un părinte inteligent își dă seama că jucăriile sunt unelte — unelte pentru cioplirea unui caracter.

Deci, toți acei cari cumpărați jucării pentru copii, alegeți-le cu înțelepciune, gândindu-vă la ceea ce ar putea face acestea, pentru dezvoltarea fiului sau fiicei dvs. Nu aduceți copilului numai un dar de Crăciun, ci ceva care contribuie la pregătirea sa pentru viață.

H. B.

ILUMINAȚI ZÂMBETUL DVS. CU KOLYNOS

VEȚI descoperi o bucurie care n'ați cunoscut-o, este aceea de a avea o dantură albă și proaspătă, gingii rose, ferme și sănătoase. Intrebuințați Kolynos crema de dinți anti-septică a cărei acțiune e bazată pe o teorie științifică complet nouă. Kolynos conține ingrediente cari nu se află în pastele ordinare. Kolynos „e eu totul altceva”. În fiecare cavitate.

în fiecare interstițiu dentară, el spumegă și clocotește, distrugând milioane de germeni cari cauzează decolorarea și caria.

Mai mult încă: Kolynos este economic. Dv. nu puneți decât jumătate din cantitatea dentifrice-ului ordinar. Kolynos este așa de concentrat încât un centimetru pe o perie uscată, e suficient.

Și Dv. puteți avea zâmbetul atrăgător pe care-l dă Kolynos.

Economisiți, cumpărând tubul mare.

UN SĂPUN EXCEPTIONAL

pentru toaleta Dv.,

deoarece este mai mult decât un săpun — este un produs de înfrumusețare. Uleiul d'olive, care intră în compoziția lui, catifelează pielea și dă tenului strălucire.

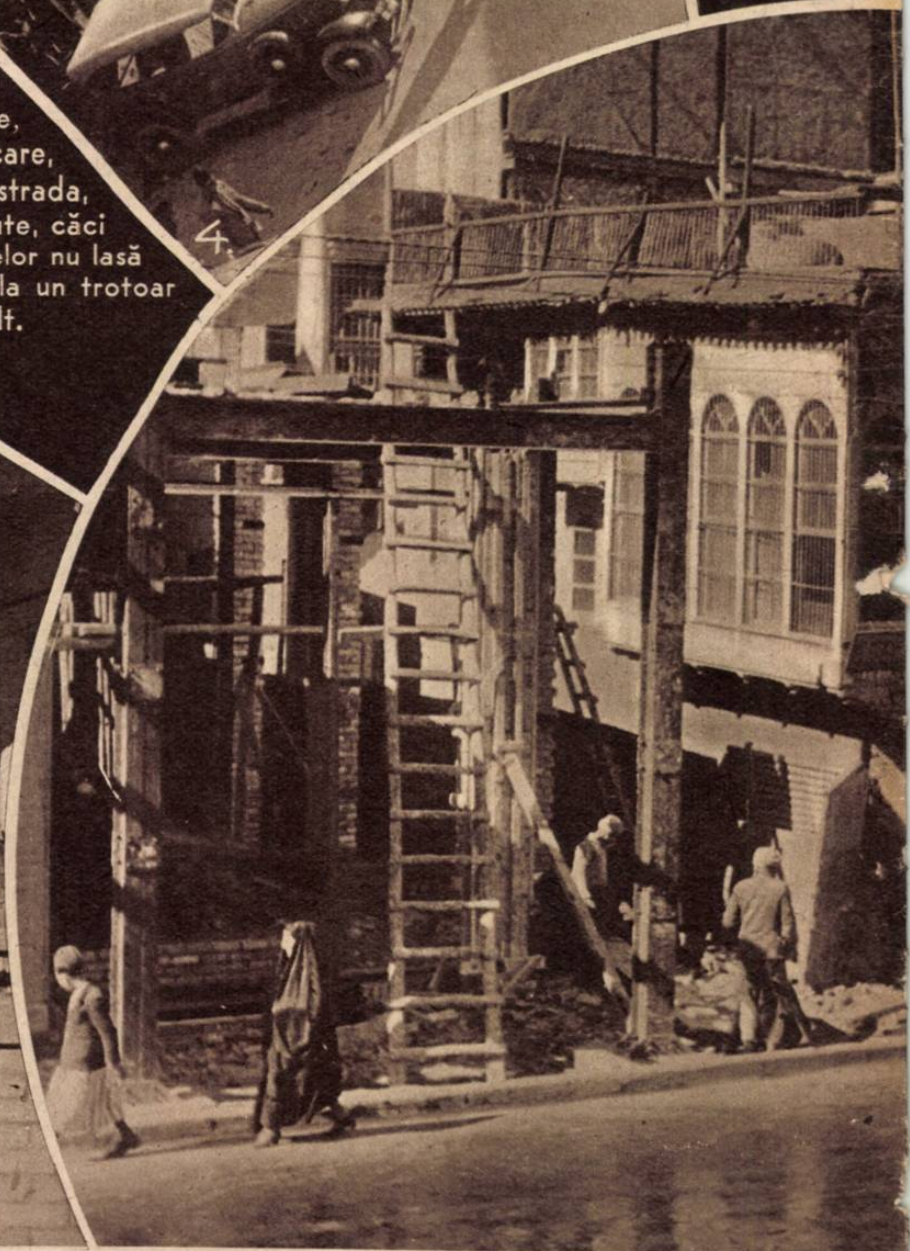
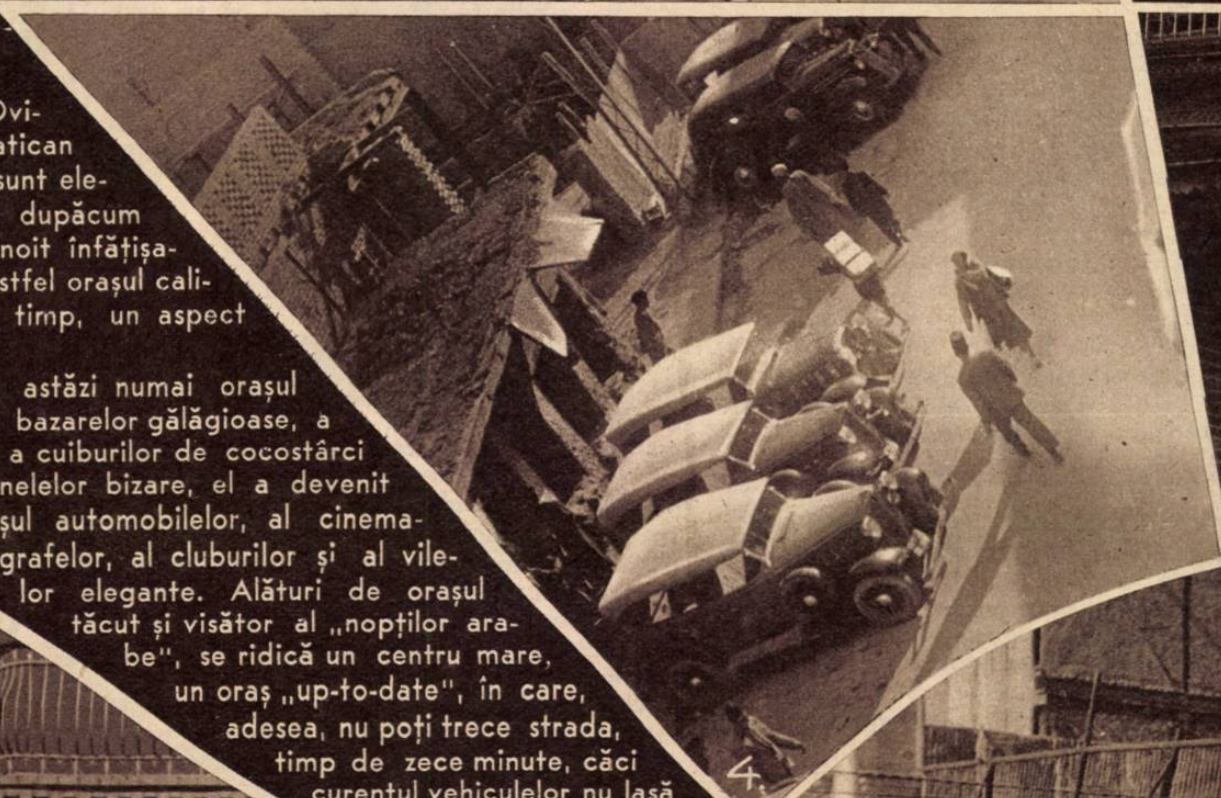

Cetatea Califilor „upt-to-date”

ROMA e orașul nemuritor al Europei — Bagdad, orașul nemuritor al Răsăritului. Asemănarea lor nu stă numai în faptul că amândouă au devenit simbolul unei religii și al unei concepții sociale. Imperatorii romani și califii din Bagdad; Ovidiu și Harun-al-Rașid; palatul papal în Vatican și moscheea sfântă din Kadimen; toate sunt elemente foarte corespunzătoare. Și după cum Roma, în viața ei vecinică, și-a înnoit înfățișarea din veac în veac, tot astfel orașul califilor capătă, din timp în timp, un aspect nou.

Bagdadul nu este astăzi numai orașul ulițelor înguste, a bazarelor gălăgioase, a minaretelor, a cuiburilor de coccostârci și a cafenelelor bizare, el a devenit și orașul automobilelor, al cinematografelor, al cluburilor și al vilelor elegante. Alături de orașul tăcut și visător al „noptilor arabe”, se ridică un centru mare, un oraș „upt-to-date”, în care, adesea, nu poți trece strada, timp de zece minute, căci curentul vehiculelor nu lasă loc liber dela un trotoar la celălalt.

BAGDAD ORAȘUL NEMURITOR 3. RĂSĂRITUL

DA ȘI TORAL TULU

1. Tipul tânărului irak din Bagdad: energic și cult, cu idei reformatoare și cu spirit întreprinzător. El poartă așa numitul fes irak, o formă modernizată a vechiului fes roșu și rotund.

2. Viața în etajul al treilea, în Bagdad. Stilul tipic arhitectonic, în care europenii sunt datori să-și clădească vilele lor, în Irak. Locuința propriu zisă, se află în primul etaj. Aci trăiesc oamenii toamna și iarna. În primăvară, când începe căldura, locatarii sunt nevoiți să locuiască la parter. Vara, temperatura crește atât de mult, încât nu poți petrece noaptea decât în aer liber, sus, pe terasa acoperișului.

3. Noua înfățișare a orașului Califilor: bulevarde largi, vile moderne și grădini de palmieri.

4. O stradă comercială în New-York? Nu, acesta e Bagdadul. Asemenea unei capitale occidentale, stau și aci, în orele când magazinele sunt deschise, mii de automobile, la rând, unul lângă altul.

5. Vechea înfățișare a orașului Califilor: ulițe înguste, balconi cu gratii, lumea poezilor arabi de-altădată.

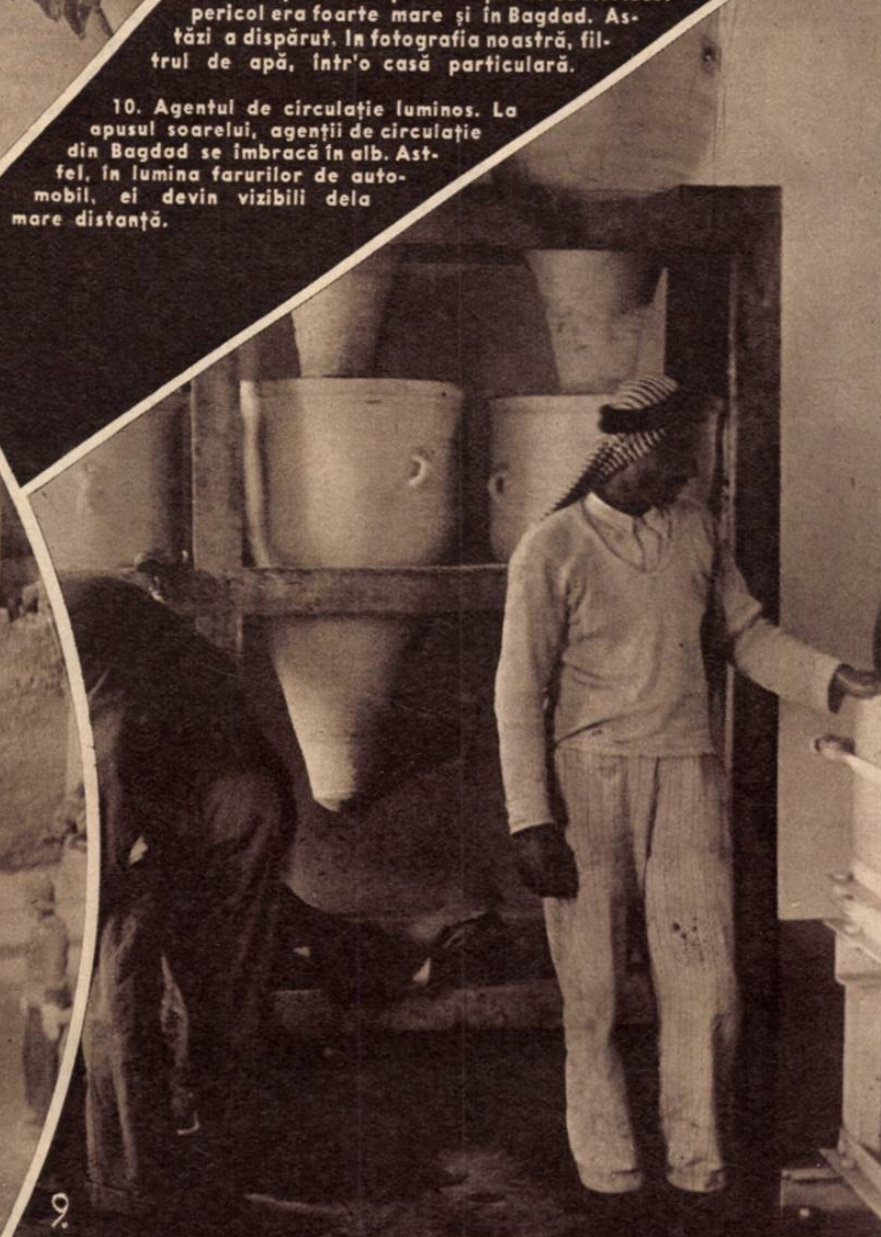
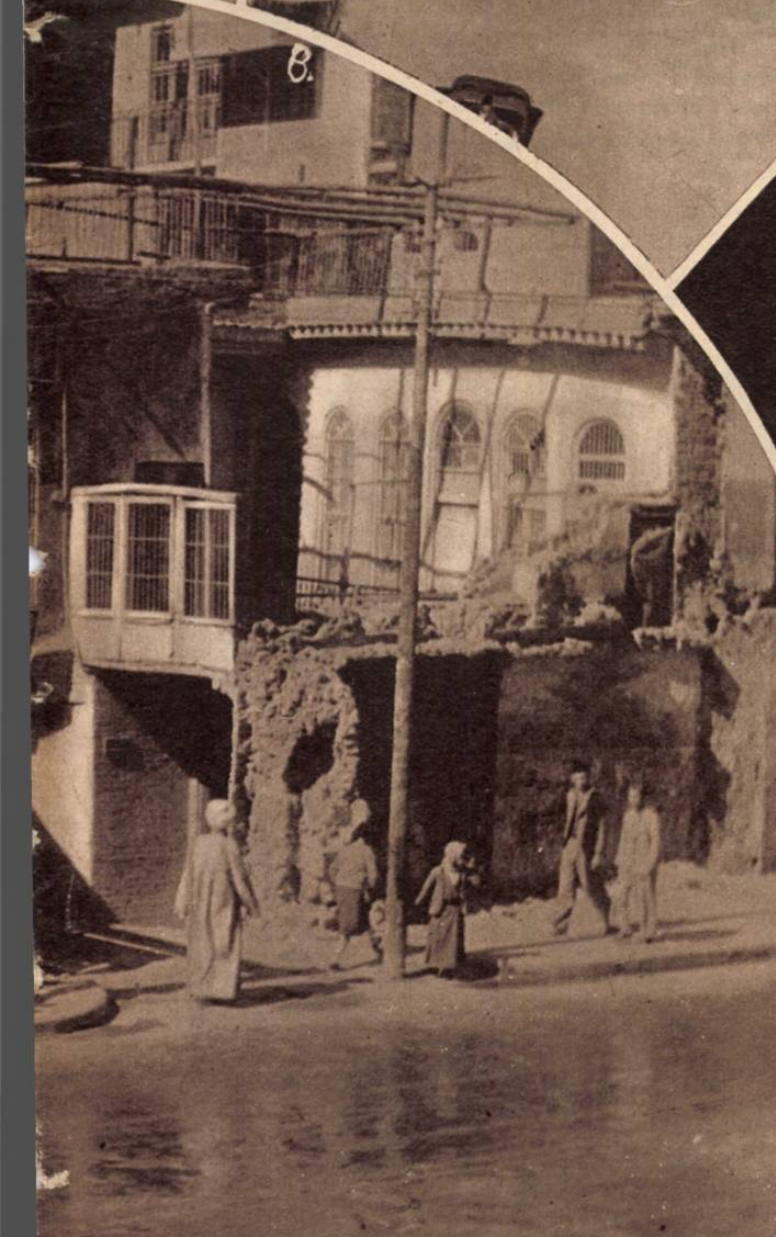
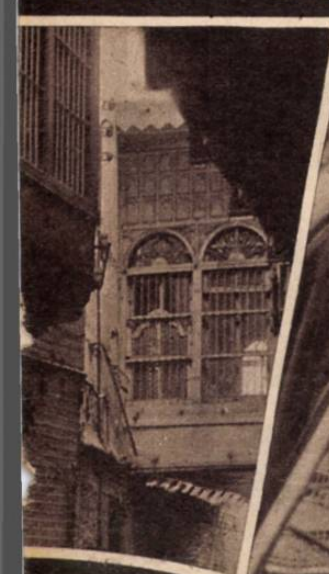
6. Până și în cartierele marginase, stradele sunt refăcute și pietruite.

7. „Ar-Rasid”-street, strada principală din Bagdad.

8. Nemuritorul oraș al Orientului își schimbă înfățișarea. Conform planului de sistematizare al administrației municipale, cartiere întregi sunt dărâmate, pentru ca în locul lor să se clădească magazine moderne și bulevarde largi.

9. Măsuri severe de igienă. Pretutindeni în Orient exista, în trecut, pericolul febrei tifoidice, în special din pricina apei de băut. Acest pericol era foarte mare și în Bagdad. Astăzi a dispărut. În fotografia noastră, filtrul de apă, într-o casă particulară.

10. Agentul de circulație luminos. La apusul soarelui, agenții de circulație din Bagdad se îmbracă în alb. Astfel, în lumina farurilor de automobil, ei devin vizibili de la mare distanță.

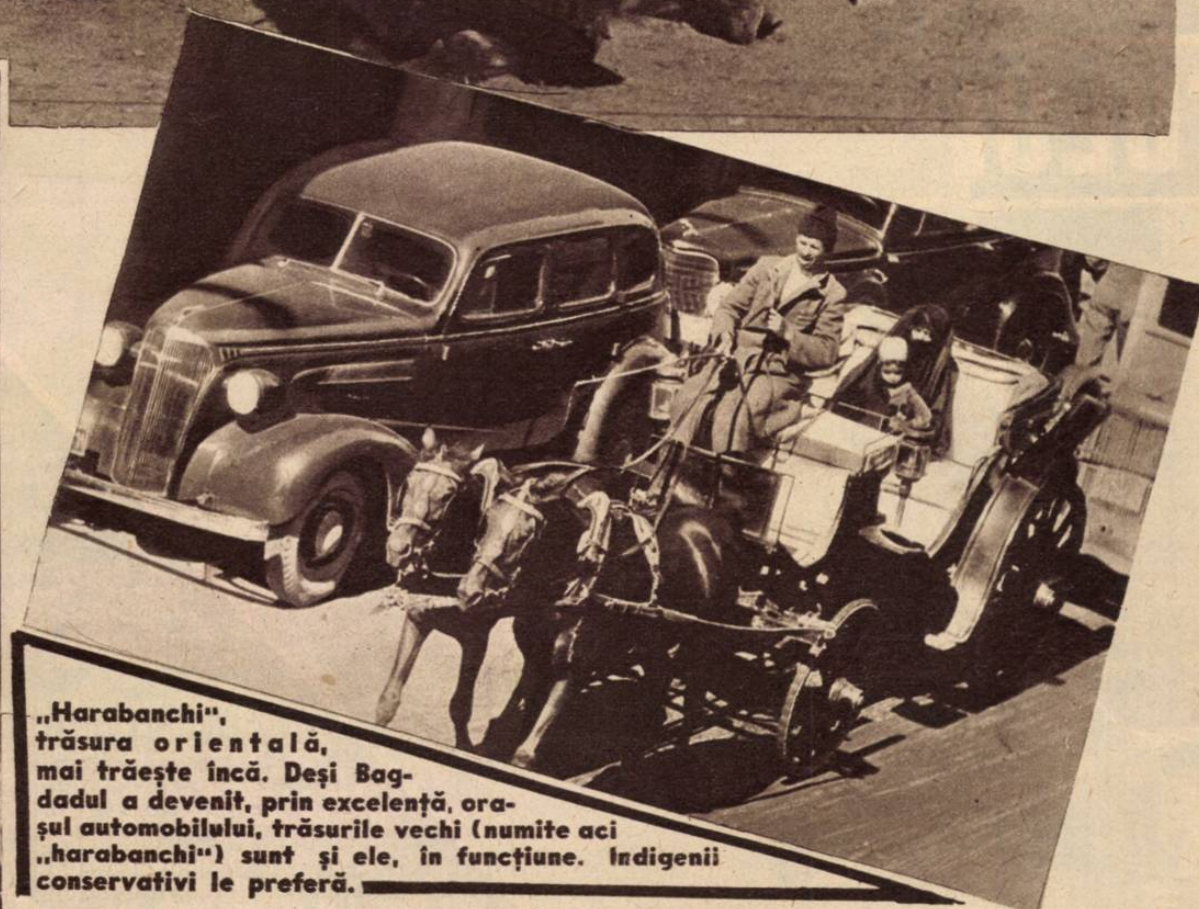
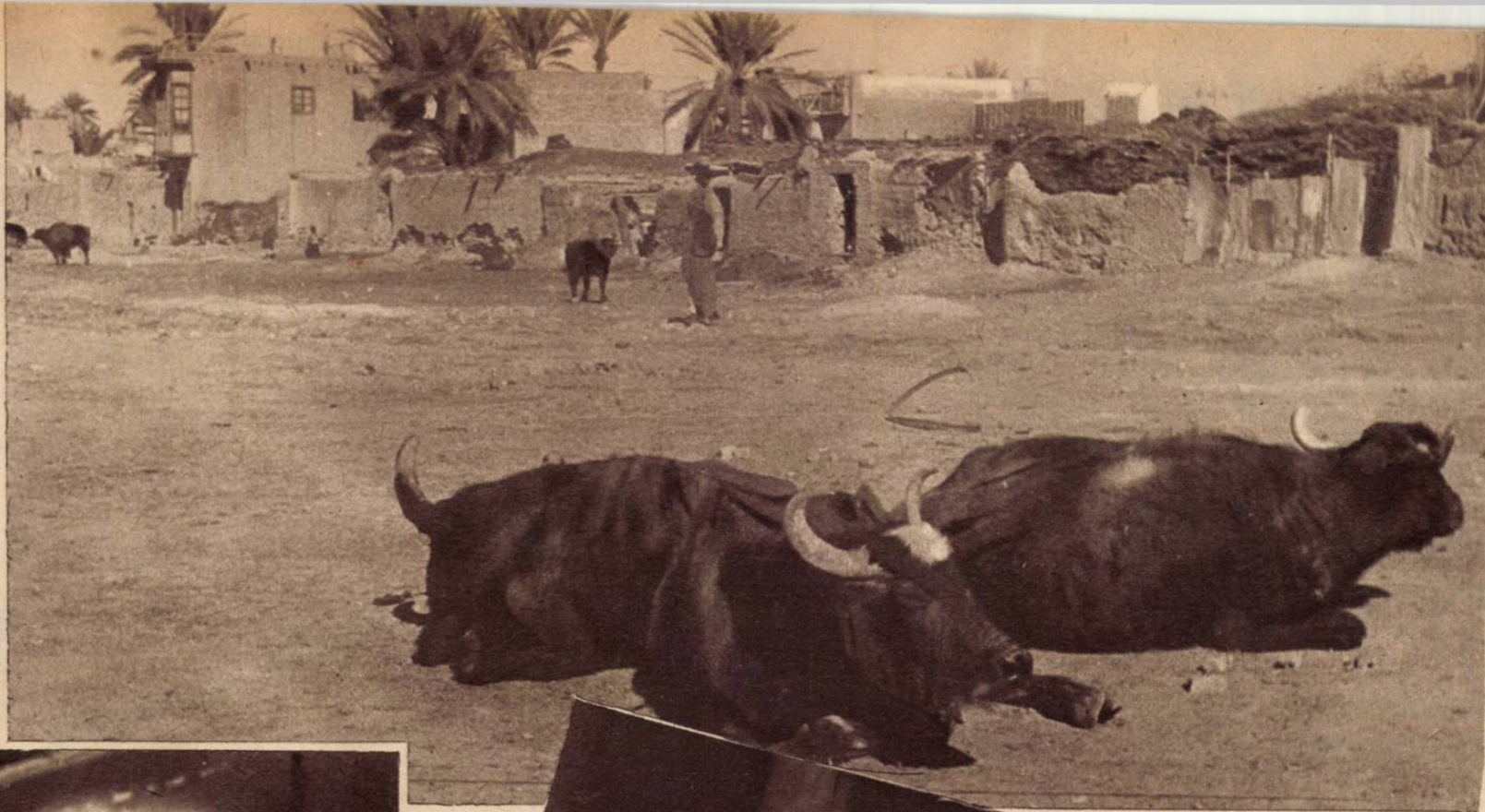

10.

Bivoli și colibe de lut—simbolurile vechiului oraș.

Bagdad în timpul nopții. Cinematografele, sălile de dans și varieteturile (europene și arabe) sunt vizitate în fiecare seară de mii de oameni, iar pe străzi domnește, până noaptea târziu, multă animație.

„Harabanchi”, trăsura orientală, mai trăește încă. Deși Bagdadul a devenit, prin excelență, orașul automobilului, trăsurile vechi (numite aici „harabanchi”) sunt și ele, în funcțiune. Indigenii conservativi le preferă.

Judecătorii din Bagdad poartă robe negre cu gulere albe, la fel cu colegii lor europeni.

Cetatea REGINEI de SABA

FĂCÂND faimoasă-i vizită regelui Solomon, Regina de Saba i-a adus în dar, două tone și jumătate de aur, plus zeci de kilograme de giuvaeruri. De unde a luat ea toate aceste bo-

Contele Byron de Prorok, cunoscutul explorator, pretinde că a descoperit „paradisul terestru”, descris în „1001 de nopți” în care se crede că ar fi domnit logodnica regelui Solomon, acum 3000 de ani.

gății, sau mai bine zis, unde anume îi era situat imperiul? Biblia nu ne-o spune. Iar căutătorii de comori și exploratorii se silesc de ani de zile să afle răspuns la aceste întrebări.

Mai acum câteva săptămâni, contele Byron de Prorok, distins arheolog și explorator, s'a întors la Paris, după o a patra expediție în vastul deșert arab, Ruba-al-Khali și în această regiune, care este poate cel mai pustiu colț de lume, dânsul a găsit indicii pe baza cărora a ajuns la concluzia, că a descoperit, nu numai capitala împărăției dispărute a Sabei, dar și vestigiile unei civilizații foarte înaintată, distrusă de secetă, acum vreo două mii de ani, adică cu aproape o mie de ani după vizita Reginei de Saba, la Solomon.

Studiând inscripțiile, baso-reliefulurile și rămășițele omenesci mumificate, arheologul a ajuns la concluzia, că acestea ar fi făcut parte din „paradisul terestru”, cetatea Irem Dhat El Imad, pe care Seherazada a descris-o sultanului său, în „1001 de nopți”, ca pe o vastă cetate înconjurată de întărituri puternice, dealungul cărora se ridicau pavilioane foarte înalte, ale căror porți erau încrustate cu pietre scumpe și împodobite cu zambile, albe, roșii, galbene și verzi. Dar se poate ca legendara cetate să se fi aflat și în „Ținutul Ophir-ului”, despre care ne vorbește Biblia. Istoricii cred chiar că din Ophir a venit Balkis, regina de Saba, cu prețioasele-i daruri, constând în aur, pietre scumpe, mirodenii, păuni și perle de mare preț, la regele Solomon. Vechile povești arabe spun că palatul reginei era construit din „metal împărătesc”—aur. Avea zidurile din marmoră albă și roșie, iar numeroasele-i cupole erau îmbrăcate în plăci de aur masiv, încrustate cu nestimate de diferite culori, a căror strălucire putea fi văzută din depărtare. Tronul reginei Balkis era, în sine, un giuvaer. Un picior al baldachinului său de aur era încrustat cu diamante, altul cu rubine, un al treilea cu smaragde și al patrulea cu opale. Dacă o asemenea cetate mai există, fie chiar și în ruine, exploratorii ar găsi, în cuprinsul ei, comori fabuloase.

Un cap și o mână mumificată, pe care contele le-a găsit într'un mormânt, lângă ruinele „Cetății dispărute” au aparținut, crede dânsul, unei Prințese de Saba, care-a trăit acum trei mii de ani. Giuvaerurile, aflate lângă mumie, sunt de o lucrătură foarte delicată și de un desen cu totul neobișnuit, indicând o civilizație înaintată. Inelele și brățările de pe mâna mumiei arătau că prințesa aceasta a făcut parte din

Regina Șerpilor, după faimoasa poveste din 1001 Nopți, din care reiese că supușii regatului Saba avea un cult al șarpelui și se crede că regina lor era totodată și Marea preoteasă a acestui cult.

Silueta abisiană, în încrustații de aur, una dintre cele mai interesante giuvaeruri ale lui Haile Selasie, păstrată de secole, în palatul său din Adis Abeba și care se crede că ar înfățișa-o pe regina de Saba în călătoria sa spre curtea regelui Solomon.

Mâna mumificată, încărcată cu bijuterii, unei prințese.

suita reginei Balkis și a însoțit-o, poate, în vizita acesteia la Solomon. Părul de pe craniu, prezintă ondulații, care astăzi, după 30 de secole, s'ar putea numi cu adevărat „permanente”. Urma de vopsea roșie în păr și zecile de vase cu rouge și diferite cosmetice din jurul sicriului, dovedesc că Prințesa consacră o bună parte din timpul său înfrumusețării.

Mormântul în care mumia a fost găsită, se află situat pe un platou de rocă vulcanică, lângă pasul Arak, prin care Regina de Saba a trecut, probabil, în drumul său spre Ierusalim. Lângă Arak, expediția Contelui întâmpină primele greutăți, când exploratorii făcură cunoscut călăuzelor și cămilarilor, că voiau să exploreze trecătorile. Arabii credeau că „Shaitan”, adică diavolul, sălășluia în acele locuri întunecate, iar plata cămilarilor și a călăuzelor trebuia dublată, pe timpul cât străbătură „Țara Spaimei”, cum numesc indigenii trecătorile.

Prima noapte petrecută pe o margine de prăpastie, în cuprinsul Arak-ului, a fost plină de emoții.

„Am fost treziți, la un moment dat, de strigătele sentinelei”, povestește contele „și de ceeace părea să fie niște focuri de pușcă, trase din mai multe direcții. Aveam impresia unui atac, în toată regula, dar arabii susțineau că sgomotele acestea erau făcute de către „djinni”, duhurile rele ale deșertului. Răspunserăm agresorilor noștri invizibili, tot cu focuri de pușcă, până când puturăm trimite un om în recunoaștere. Și cu aceasta misterul se explică. Datorită gerului care se lăsa peste noapte, în aceste canaturi alpine și arșiței din timpul zilei, bolovanii uriași de silix, din albia secată a râului, explodau, pocnind ca niște arme de foc. Yemeniții, cum se numiau arabii noștri, credeau că aceste fenomene erau opera diavolului, care încerca să ne împiedice a intra în văile, ce duceau la locurile sfinte ale morților, adică tocmai acolo unde voiam noi să ajungem. Iar cum sgomotele erau de câte o sută de ori amplificate, între-uriișii pereși de stâncă, ce ne înconjurau, vă puteți închipui prin ce emoții am trecut, în primele momente”.

În ziua următoare, expediția descoperi desene și inscripții pe pereții canonului, care ducea la platoul mormintelor. Descifrând aceste însemnări în

stâncă, exploratorii și-au dat seama că descoperiseră vechea cale a caravanelor, ce ducea de la Muza la Saba și de acolo, mai departe, la Ierusalim, în Nordul Arabiei. Pe pereții canonului se aflau desene, înfățișând caravane, bătlai și diferite inscripții, de ale călătorilor, cari trecuseră, pe acolo, cu 30 de secole înainte. O serie de desene arăta că una dintre reginele Sabei, poate Balkis, în calea ei spre Solomon, a făcut acel drum, căci acestea reprezintă elefanții și cămilele încărcate cu fildeș și aur, tămâie și sclavi, pe care această „primă femeie de afaceri a antichității”, le ducea spre Ierusalim, punând astfel bazele unui comerț, între Asia și Africa.

După alte două zile, expediția dădu peste un tunel, ce ducea la minele abandonate, din inima muntelui. Contele vru să exploreze galeriile, dar pustnicii, cari se adăpostiau în caverne, se opuseră la aceasta și nu putură fi înduplecați nici cu bacșisuri și nici cu rugăminți. Ei amenințară că vor trimite un curier la sultanul Mareb-ului, un bogat neguțator de sclavi, pe care această expediția nu părăsia vlea imediat. Șeicul trăia ca un prinț medieval — spune contele — și făcea ce poftea, cu prizonierii și sclavii săi. Se spunea că ar fi avut 350 de femei, dintre care

Gardianul dela mormântul regelui Solomon. Un alt episod din povestea „Impărătesei Șerpilor”, care este o altă aluzie la Regina de Saba.

unele albe, pe care le răpise. Cămilarii arabi povestiră contelui că una dintre distracțiile favorite ale sultanului era să-și lege prizonierii în gura tunului și să-i ție astfel zile de-a rândul, după care descărca ghiuleaua, făcându-i bucățele.

Având în vedere apucăturile tiranului, care înțelegea să lichideze repede cu intrușii, expediția se hotărî să amâne explorarea minelor, pentru vremea când aveau să se poată întoarce, cu forțe sporite, din Yemen. Înainte de plecare, ei observară însă că în munte se afla aur.

În apropierea acestor mine, Contele a dat peste vestigiile unui sistem de irigație și zăgazuri, pentru alimentarea cu apă a cetăților din interior, astăzi îngropate în nisip. Conducele au fost — pare-se — distruse, de către hoardele de Etiopieni care-au năvălit în Saba, spre a o jefui. Dar odată cu tăierea apei, populația din văi pieri de sete, iar civilizația ce se dezvoltase aci, fu nimicită cu desăvârșire.

În apropierea zăgazurilor, pe un promontoriu vulcanic, se aflau morminte săpate în stâncă. Arabii refuzară însă să ajute la ridicarea uriașelor blocuri de peatră, ce acoperiau mormintele, deoarece ei credeau că acestea erau blestemate și că acela care le atinge avea să fie pedepsit, de către „djinni”. În decurs de trei mii de ani, nisipurile călătoare se strecuraseră în morminte, astfel că exploratorilor noștri le trebuiră trei zile, până să curețe unul. Ei dădură în cele din urmă peste rămășițele mumificate ale unui bărbat și ale unei femei.

Se vede că bărbatul fusese de neam. Alături de ei, se aflau fragmente

ruginite, dintr'o sabie, iar gâtul și pieptul femeii erau împodobite cu lanțuri de aur și giuvaeruri. Avea cercei și brățări de aur masiv, iar dintre oasele scheletelor, contele scoase o avere, în smaragde, turcoaze și cornaline, neșlefuite. Arabii jurară „pe barba profetului” că ridicarea mumiilor avea să atragă un crunt blestem, asupra tuturor.

După descoperirea acestei mumii, expediția mai merse șapte zile pe vechiul drum al caravanelor, până ce niște depresiuni, acoperite de nisip, le dădură de veste că se aflau în regiunea „Cetăților Dispărute”, dintre care una era probabil capitala Sabei. Cetățile acestea n'au mai fost nicicând văzute de vreun alb și nici nu se știa unde erau situate. Vechile povești arabe, care numără cel mult o mie de ani, vorbeau de ele, fără să spuie însă care era originea și ce se făcuseră.

Contele și echipa sa de lucrători petrecură mai multe zile, desgropând, din nisip statui și blocuri de granit, cu inscripții. În fortificațiile uneia dintre aceste cetăți, ei găsiră trei porți, care mai erau încă distincte. Una dintre aceste porți dădea spre Aden, o alta în Vest, spre Marea Roșie, iar o a treia la Nord, către Palestina. S'ar prea putea ca printr'una din aceste porți să fi pornit caravana reginei de Saba, spre Curtea lui Solomon. Situația acestor trei porți este unul dintre principalii factori, care-l determină pe contele să creadă că ruinele descoperite sunt, toate, vestigiile capitalei frumoasei Balkis. Cele mai multe dintre legendele cu privire la Regina de Saba sunt dela Kebra Nagast. Se spune că a fost o femeie inteligentă și foarte frumoasă, dar că avea un cusur, care o mâhnia și anume: picioarele-i erau acoperite cu păr. Ea domnia peste o țară bogată și prosperă, nu numai prin faptul că se afla situată lângă minele de aur ale Ophirului, dar și pentru că avea porturi la Marea Roșie. Mulțumită sistemelor sale de irigație, această țară avea o vegetație înfloritoare, iar produsele sale agricole obțineau cele mai bune prețuri pe piață. Auzind de bogățiile Sabei, Regele Solomon se gândi că ar fi fost bine să obție un monopol asupra comerțului acestei țări și trimise mesagii în acest sens, reginei. Balkis se hotărî atunci să se ducă la Ierusalim, împinsă probabil de cele ce i se povestiau despre splendoarea curții lui Solomon și farmecul personal al regelui. După Kebra Nagast, ea porni cu mare alaiu, într'o caravană de 800 cămile, purtând daruri de o valoare fabuloasă, în aur, pietre scumpe, mirodenii și țesături. Biblia spune că ea a adus regelui 120 de talanți aur, ceea ce echivalează cu două tone și jumătate de metal, valorând aproape șase sute milioane lei.

Când ajunse la Ierusalim, Solomon fu încântat de frumusețea ei și ea de a lui. Se simțiră imediat atrași unul către celălalt și se știe că Balkis fu profund impresionată de înțelepciunea și înfățișarea chipeșă a regelui. Cei doi monarhi petrecură multă vreme împreună, stând de vorbă și în cele din urmă se îndrăgostiră unul de celălalt. Într'o zi, străbătând una dintre curțile palatului, după o ploaie recentă, regina își ridică fustele, să nu se ude și dădu la iveală defectul picioarelor sale. Văzând aceasta, regele îi trimise medicii săi, cari în scurt timp o vindecară. Solomon îi ceru apoi mâna, dar dânsa-l refuză la început, pentru că avea 700 de soții și 300 de concubine, în haremul său.

Legenda spune că Regele i-a oferit, într'o seară, o masă, cu zece feluri, toate foarte sărate și pipărate și dădu poruncă

Basorelief din Arabia, astăzi în muzeul Luvru. Se crede că reprezintă pe regina Saba, în drum spre regele Solomon.

Capul mumificat al unei prințese de Saba.

să se verse apa din toate vasele și urcioarele, ce se aflau în palat, lăsând o singură carafă, lângă patul lui. Peste noapte, Balkis, chinată de sete, rătăci prin tot palatul și se văzu la un moment dat, în camera regelui.

Dar Solomon o respectă și curând după aceea avu loc o nuntă. Legenda descrie și vestimentele miresei.

Ea purta șapte rochii, dintre care una era dintr'un satin verde ca marea și brodată cu perle; a doua, dintr'o mătase de culoarea caisei; a treia era dintr'o catifea de culoarea rodiei, presărată cu diamante; a patra, din mătase galbenă; a cincea dintr'un gaz portocaliu, cu broderii; a șasea era dintr'o țesătură cu neputință de descris, și „de o culoare făcută să turbure sufletul“, iar a șaptea, care venia direct pe piele, era de un roșu de purpură și dintr'un gaz subțire ca aerul. În ziua aceea, spune povestitorul, Balkis era de o frumusețe ce vrăjia: în obrajii ei străluciau trandafiri și avea niște ochi de antilopă. „Iar pentru că în noaptea aceea îi fu dat să cunoască dragostea lui Balkis, Solomon uită pentru dânsa pe toate celelalte femei și regine, din haremul său, cu strășnicie păzit“.

O altă legendă arabă, cu privire la relațiile dintre Regina Balkis și Solomon spune că ambii trăiau într'o grădină frumoasă și petreceau, ascultând discuțiile păsărilor și ale fluturilor, al căror graiu îl înțelegeau și unul și altul, după ce Solomon o inițiasse pe regină. Într'o zi, ei auziră cum un fluture se lăuda, față de haremul lui că, cu o singură bătaie de aripă, el ar fi putut distruge palatul lui Solomon. Chemat de către rege să-i dea socoteală și justificându-se față de monarhul poligam, fluturele îi șopti la ureche, „Tu cel puțin ar trebui să știi că, noi bărbații, trebuie să spunem, din când în când, femeilor noastre, astfel de povești“.

După câteva săptămâni, când dragostea lor se potoli, regina se întoarse la curtea sa încărcată cu daruri, printre care se afla și inelul regelui. După nouă luni, ea deveni mama unui fiu, pe care-l numi David Menelik, sau „Fiul Înțeleptului“.

Când băiatul acesta se făcu mare, ea-i împărtăși secretul nașterii sale și-l trimise la Ierusalim, să facă cunoștința părintelui, dându-i drept scrisoare de recomandare, inelul pe care-l primise dela Solomon.

Abisinienii cred că acest David a fost întemeietorul dinastiei lor.

Talmudiștii au crezut, o vreme, că Regina de Saba ar fi venit din Etiopia, țara din Sudul Egiptului. Dar Abisinienii, a căror țară făcea parte din Etiopia, în vremurile 1 olice, sunt de o rasă colorată. Iar astăzi se știe precis că interesanta vizitatoare a lui Solomon a fost o frumusețe arabă și nu o prințesă oacheșă. Mumiile găsite de către Prorok, arată că locuitorii cetății erau un neam superior de semiți, de o aceeași rasă cu Israelii și Arabii.

Descoperirile pe care contele de Prorok le-a făcut în Arabia, contribuie la fixarea multora din presupunerile ce s'au făcut în jurul regatului de Saba. Se știe acum că locuitorii acestei țări nu se închinau numai soarelui, lunii și unei zeițe, care-ar corespunde Afroditiei, dar că mai aveau și un cult al șarpelui, strâns legat de acela al soarelui.

Rezultatele recente expediții arheologice ne arată că acest cult al șarpelui a fost foarte răspândit în Arabia și dau viață nouă poveștilor din seria „1001 Nopti“. Aci a înflorit, pe vremuri, o țară unde oamenii se închinau unei zeițe-șarpe a înțelepciunii și regina de Saba a fost poate o mare preoteasă. Cultul este în parte descris într'una dintre cele mai cunoscute povești ale folklorului arab.

Hasib Kerimedin, eroul legendei, povestește că părăsit de către prietenii săi, s'a pomenit singur într'o fântână secată. Aci un scorpion, căzu peste el. Hasib îl ucise. Apoi, întrebându-se de unde ajunsese scorpionul acela la dânsul, se ridică și examină fântâna, în dreapta și în stânga, până ce dădu de crăpătura prin care căzuse veninoasa creatură și văzu că din partea aceea venia o fâșie de lumină.

El își scoase atunci cuțitul dela brâu și largi deschizătura, până ce fu destul de mare, spre a-l lăsa să treacă; se strecură apoi prin ea și se pomeni într'un fel de tunel stâncos. Mergând dealungul acestui tunel, Hasib Kerimedin ajunse într'o galerie vastă, care ducea la o poartă mare de fier închisă cu o broască de argint în care se afla o cheie de aur. Uitându-se prin gaura cheii, el văzu o mare lumină strălucind înăuntru; luă atunci chea și deschizând ușa, merse înainte, până ce ajunse la un eleșteu mare, plin parcă cu o apă sclipitoare. Lângă acesta, Hasib văzu o colină de matostat, pe culmea căreia se afla un tron de aur, bătut în pietre scumpe, în jurul căruia se aflau numeroase jețuri, unele de aur, altele de argint și altele de smaragd. El urcă colina și numără jețurile, pe care le găsi în număr de douăsprezece

mii. Apoi se așeză pe un tron, minunându-se de cele ce vedea, până fu cuprins de somn și adormi.

La un moment dat însă, el fu trezit de foșnete, sforăieli și șuerături și deschizând ochii, văzu că în fiecare jeț se afla acum câte un șarpe uriaș, cu niște ochi ce ardeau ca tăciunele. La vederea acestora, Hasib simți cum i se făcea părul măciucă de spaimă. El se întoarse apoi spre eleșteu și văzu că ceea ce luase drept apă, nu era altceva decât o mare mulțime de șerpi mici. Curând după aceea, apărură un șarpe mare, cât un catâr, purtând în spinare o tavă de aur, pe care se afla un alt șarpe, cu trupul ca de cristal și chip de femeie. Unul dintre șerpi îi ieși înainte și luând femeia șarpe de pe tavă, o puse într'un jeț. Ea strigă apoi celorlalți șerpi ceva în limba lor și cu toții se lăsară la pământ, închinându-i-se. Dar apoi, șerpoaica le făcu semn să se așeze și ei o ascultară.

Ea-l salută pe Hasib, în graiu omenesc, și-i spune: „Nu-ți fie teamă de noi, o tinere, eu sunt împărăteasa șerpilor“. La auzul acestor cuvinte, el prinse inimă, iar șerpoaica porunci să i se aducă de mâncare.

După masă, Împărăteasa Șerpilor îi povesti lui Hasib întâmplări din viața ei. Între altele ea-i vorbi despre un oarecare Beloukiya, fiul unui rege al lui Israel, pe care-l găzduise, împreună cu un prieten al său, Uffan. Cei doi porniseră în căutarea mormântului lui Solomon și a inelului său magic, care-i da puteri asupra tuturor djinilor, duhurilor atât bune cât și rele, precum și asupra tuturor vietăților. Hasib o întrebă, pe împărăteasa șerpilor, dacă cei doi găsiră mormântul și ea-i răspunse: „Află că atunci când m'au părăsit, și-au uns picioarele cu suc de ierbi fermece și mergând pe apă, au străbătut șapte mări, până ce au ajuns la un munte uriaș. Pășind pe tascat, ei văzură că muntele era format din stânci mari de smaragd și acoperit cu mosc. O luară pe o potecă și merse ră până ce dădură de o peșteră puternic luminată și deasupra căreia se ridica o cupolă uriașă.“

„Intrară în peșteră și aci văzură un tron de aur, bătut în pietre scumpe și înconjurat de nenumărate jețuri. Pe tron sta regele Solomon, în vestimente de mătase verde, brodate cu fir de aur și tot soiul de nestimate; mâinile-i erau împreunate pe piept și în degetul mijlociu al dreptei se afla un inel a cărui strălucire întrecea pe a tuturor celorlalte nestimate cel-impodobiau“.

Rapoartele prin care De Prorok anunță descoperirea unor mari cetăți, căzute

în ruină, ne amintesc de Orașul de Aramă, din 1001 Nopti, descris astfel:

„Merse fără încetare până când ajunseră la un oraș, care parcă era o stâncă uriașă, sau un bloc mare de fier. Ei descălecară și-i căutară porțile, dar nu găsiră nici urmă de deschizătură în ziduri. Atunci Amir zise: „O, Șeicule, nu se vede nicio poartă“ la care șeicul răspunse: „O Amir, află că, în Cartea Comorilor Ascunse, stă scris că are 25 de porți, dar niciuna nu poate fi deschisă de afară“.

După ce încercară în fel și chipuri să pătrundă în cetate făcură o scară, iar unul dintre oameni se oferă să urce zidul și să deschidă porțile, pe dinăuntru. Dar când ajunse pe creastă căzu și la fel se întâmplă cu alți doisprezece semenii ai lui. În cele din urmă se urcă și șeicul pe zid și văzându-și oamenii morți de cealaltă parte, se feri să sară jos, căci iată ce povestește el: „Când am ajuns pe creasta zidului, am văzut zece fecioare, frumoase, ca niște aștri, care-mi făceau semne să vin la ele și se părea că jos, sub mine, se afla un lac. Acolo voiam eu să sar, când deodată îmi văd cei doisprezece tovarăși morți; mă ferii deci să sar și spusei repede, în gând, o rugăciune, la care Alah, cel Atotputernic, risipi farmecele, iar femeile dispărură“.

El merse apoi mai departe, până când ajunse la turnurile de aramă ale cetății, unde dădu peste două porți de aur, fără lacăte sau broaște; pe când se uita minunat în juru-i el văzu în dreptul uneia din porți un călăreț de aramă, cu brațul întins și pe acest braț se afla scris ceva. Se apropiă și citi următoarele cuvinte: „Întoarce acul de pe pânțelele meu, de douăsprezece ori și poarta se va deschide“. El cercetă trupul călărețului și găsind în buricul acestuia un ac de aur, îl întoarse de douăsprezece ori, la care călărețul prinse a se învârti iute ca fulgerul, de 12 ori și poarta se deschise cu un bubuit de tunet. El trecu înainte și se pomeni într'o galerie lungă, în capătul căreia se afla o încăpere plină cu bănci, pe care zăceau morți, bărbați înarmați până în dinți, cu săbii, iatagane, arcuri și săgeți.

„Trecând mai departe, el ajunse la o altă poartă, pe care o găsi închisă cu lacăte și zăvoare de fier și-i zise: „Aci se află prințesa“.

Când intrușii ajunseră în sfârșit în pavilionul regal, o găsiră pe prințesă astfel:

„Era îmbrăcată într'o rochie brodată cu perle și avea pe cap o coroană de aur roșu, bătută în nestimate iar pe frunte două mari diamante, ce străluciau ca soarele. Pe piept purta un giuvaer amuletă, plin cu mosc și chihlimbar cenușiu, valorând cât tot imperiul Caesarilor, iar la gât avea un colan de rubine și perle mari parfumate cu mosc. Celor cari o priveau, le părea vie și nu moartă, căci avea niște ochi de gazelă, ce-i urmăreau parcă peste tot“.

Pe o tabletă, găsită lângă prințesă, scria că aceasta nu era alta decât Tedmureh, fiica regelui Amaleciților și că, în ciuda fabuloaselor averi de care dispunea, atunci când seceta se abătuse asupra ținutului, ea murise, odată cu restul populației, de foame.

Iar astăzi, poveștile depănate secole de-a rândul, în cor-turile arabilor și păstrate în „1001 Nopti“ sunt confirmate, de către explorările Contelui de Prorok, care a descoperit, în recenta-i expediție, ruinele mai multora dintre marile cetăți și chiar rămășițele unei femei, ce pare să fi fost prințesă pe vremuri.

Citiți NUMĂRUL SPECIAL de SĂRBĂTORI al

„ROMANELOR CAPTIVANTE“ —

unul din cele mai răsunătoare succese ale literaturii mondiale.

FEMEIA IN LUNĂ

de Thea V Harbou

O epopee vizionară a întreprinderii omenești și a triumfurilor tehnicii moderne. În același timp, în spațiile interplanetare, o dragoste gingașă a doi cutezători pământeni, devenind o nouă forță cosmică de progres, de energie, de ideal, — rază călăuzitoare prin lumi necunoscute.

15

LEI

La
chioscul
și librării

100 ANI

DE CÂND EXISTĂ FOTOGRAFIA?

O fotografie, veche de 115 ani. — Nu Daguerre, ci un țăran, anume Niépce, a descoperit fotografia. — Soarta tragică a unui descoperitor.

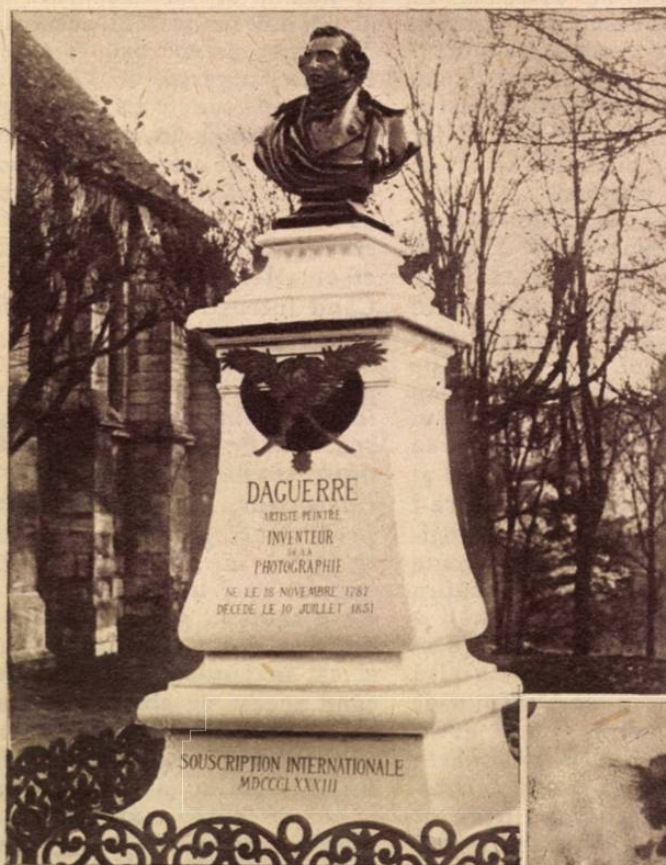
LUMEA sărbătorește anul acesta centenarul unei descoperiri, fără de care viața modernă nici n'ar putea fi concepută și anume, aniversarea de 100 de ani a fotografiei. Există, totuși, fotografii mai vechi. Anul 1837 este socotit ca dată a descoperirii fotografiei. După ce descoperise imaginea latentă și dezvoltarea prin aburi de argint viu, francezul Daguerre reușise să fixeze fotografiile sale, întrebuițând sarea de bucătărie. De fapt numai *daguerrotipia* a fost descoperită atunci și nu fotografia.

Daguerre nu are nimic de-a face cu descoperirea adevăratei fotografii. Această glorie trebuie să se reverse asupra unui anume Ricephore Niépce, inventatorul heliografiei. El a reușit să fixeze primele fotografii, în primăvara anului 1816, și ceea ce trebuie să ne mire, este că el a lucrat, abia șase ani mai târziu, cu plăci de sticlă pe care le apăra de lumină, cu un strat de soluție cu asfalt.

Una dintre aceste fotografii — care poate fi socotită ca prima fotografie cunoscută — al cărei timp de expunere a durat opt ore, înfățișează un interior, o masă cu o vază plină de flori, o cană, un pahar, o strachină și încă multe nimicuri. Ca un contrast la fotografiile, reprezentând copii după desene, pe care Niépce le botezase „heliographie”, pe acestea le numia „points de vue” — „puncte de vedere”. Toate erau adevărate plăci fotografice, prinse cu „camera obscura”.

Fotografia, pe care o reproducem în această pagină, este unica rămasă din lucrările fotografice ale lui Niépce. Ne-

Monumentul lui Daguerre, ridicat la Carmelles (Franța) cu ocazia împlinirii a 150 ani, dela nașterea sa.

Joseph Nicéphore Niepce.

Louis Jacques Daguerre.

gativul, care se găsea în colecția asociației franceze fotografice, a fost împrumutat, în 1909, lui Peignot, profesor la muzeul tehnologic din Paris, pentru cercetări științifice. Acesta fiind cuprins, chiar în laboratorul său, de un acces de nebunie, sparse tot ce găsi în cale, printre cari și negativul lui Niépce. Care este diferența între fotografiile lui Niépce și ale lui Daguerre? Procedul lui Daguerre consta din sensibilizarea unei plăci de argint, pe care o expunea — pentru acest scop — la aburi de iod și fotografia apoi pe ea. Fotografia latentă, încă „ascunsă”, o dezvolta cu ajutorul aburilor de mercur și în cele din urmă o fixa. Era un procedeu care prezenta multe desavantajii. Era scump, incomod — și nu dădea posibilitatea să faci copii după original. Cine voia să aibă trei fotografii, trebuia să se așeze de trei ori în fața aparatului și să plătească tot de trei ori. Este clar că pe baza daguerrotipiei, nu s'ar fi putut întemeia nicio industrie puternică, în felul celor care s'au ridicat apoi pe temeliile procedurii fotografiei.

Pe vremea lui Daguerre, englezul Fox Talbot reuși să-și ducă la bun sfârșit experiențele relative la negativele de hârtie, care — făcute transparente — dădeau copii pozitive, nu prea perfec-

ționate. Cum se explică, însă, faptul, că data descoperirii fotografiei se confundă cu apariția daguerrotipiei? Probabil că Monsieur Daguerre a fost cel mai priceput negustor dintre cei trei descoperitori, știind să atragă atenția contemporanilor.

Fapt cert este că a existat o adevărată fotografie pe un soi de negativ de sticlă, înainte cu doisprezece ani de data oficială a descoperirii daguerrotipiei. Mai

Un atelier de fotografii, în anul 1840

este interesant de relevat faptul că Niépce, care a experimentat mai înainte placa de argint poleită și iodul, respinse daguerrotipia ca nepractică. Cu șase ani înainte de „nașterea” primului negativ de sticlă, despre care am vorbit, Niépce descoperise chiar un procedeu de a face copii pozitive pe o hârtie sensibilizată la lumină. El renunță însă la acest procedeu, căci nu-i servea la scopurile urmărite de el.

Totuși, rămâne bine stabilit că Niépce a descoperit negativele de sticlă și copiile pozitive, mult timp înaintea lui Daguerre. Dacă ne gândim că tot el a descoperit și diafragma „Iris”, redescoperită mult timp după moartea lui, ne putem forma o idee de ce înseamnă Niépce în istoria fotografiei.

Niépce a fost un ghinionist, care nu s'a priceput niciodată să-și exploateze descoperirile și invențiile. Nici asociația cu Daguerre, pe care a încheiat-o după multe tergiversări,

Prima fotografie cunoscută, făcută în anul 1822, de Nicéphore Niepce.

Fotografie din 1860: unul din primele instantanee, în Rusia. Infățișează probabil copiii dela curtea imperială.

nu i-a adus vreun câștig. Cei doi tovarăși nu s'au văzut decât o singură dată. Niépce muri, patru ani după încheierea contractului.

Nepotului său, Niépce Saint-Victor, i-a fost hărăzit să facă dreptatea istorică, redescoperind, în 1846, negativul de sticlă, ceea ce a învins pentru totdeauna daguerrotipia. Istoria fotografiei luă naștere, abia după ce medicul englez Richard Leach Maddox, reuși să fabrice, în anul 1871, negativul de brom de argint și după perfecționarea plăcii uscate în anul 1878, de către Charles Benett. Nu mai dură mult până la invenția filmului. Astfel se deschise calea pentru milioanele de amatori fotografi.

IB.

Astăzi fotografia a devenit o artă. Se produc adevărate capo d'opere, cu imagi nile de umbră și lumină, prinse de obiectiv.

(Fotografie Bründengher-Oradea)

ANTINEVRALGICUL
JAWOL
combate sigur

G R I P A
RĂCEALA ȘI
DURERILE DE CAP

La constipații
AMIC
purgativ sigur

COSMETICA MEDICALĂ

Distrugerea definitivă a părului de prisos prin Diatermie. Ingrijirea feței (coșuri, negi, etc.) prin masaje electrice și hormonoterapie. Tratament contra căderii părului. Informațiuni gratuite. Bulev. Elisabeta nr. 3 A. Consult. 12-2 — 4-6. Tel. 3.28.35.

O lectură pasionantă:

„Romanele Captivante“

În fiecare săptămână un nou roman.

Am suferit 5 ani de cumplite dureri de stomac...

Eram constipat, sufeream neconținut de migrenă și de completă lipsă de poftă de mâncare. E drept că observasem în ziare anunțurile despre „Gastro D.“ dar nu mai aveam încredere, deoarece încercasem fără rezultat o mulțime de alte preparate. Dar un prieten, care suferise 25 de ani de stomac și care s'a însărit, m'a sfătuit să urmez o cură cu „Gastro D.“ După a treia sticlă „am simțit

complet eliberat de suferințele mele de stomac; iar acum, recomand, la rândul meu, prietenilor și cunoscuților excelentul produs „Gastro D.“ Popa Ștefan, București, Str. Visarion No. 1.

„Gastro D.“ se găsește la farmacia și drogerii sau contra ramburs de lei 135, la farmacia „Thoiss“, din București, Calea Victoriei 124.

Este recomandat și de medici.

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

B-dul Carol 57 fost 39. D-NA Dr. M. RABINOVICI. Telef. 3.52.73 dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pistrii, coșuri etc. Ingrijirea feței cu hormoni și masaje pneumatice. Distrugerea radicală a părului de prisos. Slăbirea locală a corpului prin masaje electrice. Cons. 10-12-3-7. Se aplică masca „Hollywood“. Miercuri informațiuni gratuite.

CONTRA CĂDERII PĂRULUI MEDICII PRESCRIBU NUMAI

BIRKENWASSER

Mici staturi Scherk

Vă va iubi mai mult doamnă, dacă-l scăpați de tortura cotidiană, de după ras. Oferiți un flacon de Tarr, care suprimă usturimea rasului, netezește pielea și-l ferește de infecții. Tarr face rasul o adevărată plăcere! Tarr este un puternic desinfecant. Calitățile sale antiseptice și microbicide sunt extraordinare de eficace. Tarr distruge nu numai focarele de bacterii după obraz ci și evită formarea puroiului verde și galben, cauza acnelor, punctelor negre, furunculilor etc. dacă este întrebuințat regulat după fiecare ras. O piele sănătoasă până'n adâncul porilor și perfect curată se obține numai cu Tarr. Flacoane a lei 51, 72 și 129.

O pudră superbă

minunat parfumată, fină ca atomul și invizibilă, este pudra Mystikum. Superioară tuturor celorlalte prin puritatea și finețea ei, are o aderență perfectă care vă va încânta. Pudra Mystikum este fabricată din materiile cele mai pure. Cutii a lei 35, 75 și 130.

Machilajul natural

caracterizează femeia elegantă. Și Dvs. veți reuși să fiți «naturală» întrebuințând fardul «Mystikum» Scherk — care aderă perfect dându-vă acea nuanță veritabilă pe care bărbații o apreciază atât de mult. Cutia lei 70.-

Dăruieți frumusețe

Se poate oare darui frumusețe? Da! Ea se află în fiecare flacon de Loțiune de față Scherk. Dăruieți un flacon de Loțiune de față Scherk — și veți darui bucurie pentru multe săptămâni.

SCHERK
Flacoane a lei 62-
103-104-109-125-

Lotion
Faciale
Scherk

LOTIUNEA DE FĂȚĂ SCHERK

RĂPIREA senzațională a generalului Miller, petrecută la Paris către sfârșitul lunii Septembrie, precum și noua încercare de răpire a colonelului Jacovlev, la Radone, lângă frontiera ruso-estoniană, despre care s'au ocupat ziarele din lumea întreagă, readuce la ordinea zilei soarta atâtor mii de supraviețuitori ai fostei armate țariste, expatriați din țara lor, spre a scăpa de urgia și răzbunările actualului regim, pe care ei încercaseră să-l doboare, cu armele.

POVESTEA UNUI CĂLĂTOR

Ce s'a întâmplat cu acești oameni?

Încetul cu încetul ei s'au împrăștiat pretutindeni. Cum toți rămăseseră în săpă de lemn, de bună seamă c'ar fi ajuns muritori de foame, dacă în localitățile unde se refugiau, nu le-ar fi venit într'ajutor prieteni ideologici, organizații filantropice și instituții de binefacere. Dar, firește, nu puteau să continue a trăi săptămâni, luni și chiar ani de zile, din mila altora, astfel că toți începură să caute mijloace de agonisire a unui trai omenos și cinstit: unii s'au angajat de pildă, să spele vasele, în bucătăriile marilor restaurante, alții deveniră salahori, comisionari, portari de hoteluri, șoferi și chiar vânzători de ziare. Cu toate acestea mulți dintre ei purtaseră, într'o vreme nu prea depărtată, cele mui strălucite grade militare, sau pompoase titluri de nobleță.

Din anchetele internaționale, întreprinse de Societatea Națiunilor, rezultă că nu există țară pe pământ, unde să nu se găsească un număr mai mare sau mai mic de foști soldați și ofițeri ai acelor armate rusești cari, sub comanda generalilor Kolciak, Denikin și Wrangel au încercat, în 1917 și în anii următori, să dărâme regimul bolșevic, instaurat pe pământul strămoșesc. Acum câteva luni, un ziar parisian publica relatarea unui călător, care rămăsese încremenit auzind, deodată, în mijlocul junglei africane, o formidabilă înjurătură rusească, pronunțată de o voce amenințătoare. Ei bine, înjurătura aceea scăpase chiar din gura unui fost cazac al armatei lui Wrangel! Pe semne, după desființarea brigăzii sale, cazacul nu găsisese altceva mai bun de făcut decât să plece în lumea largă, hotărându-se în cele din urmă să-și sfârșească zilele în străfundurile Africii ecuatoriale.

Dar, refugiindu-se ici-colo și pretutindeni, astăzi, acești oameni se întâlnesc mai des în Europa și, în special, în Franța. Acei cari au îmbătrânit prea mult, sau sunt infirmi, trăesc din ajutoare, pe când ceilalți, cari au izbutit să-și refacă o existență, se întrețin — de bine de rău — din propria lor muncă.

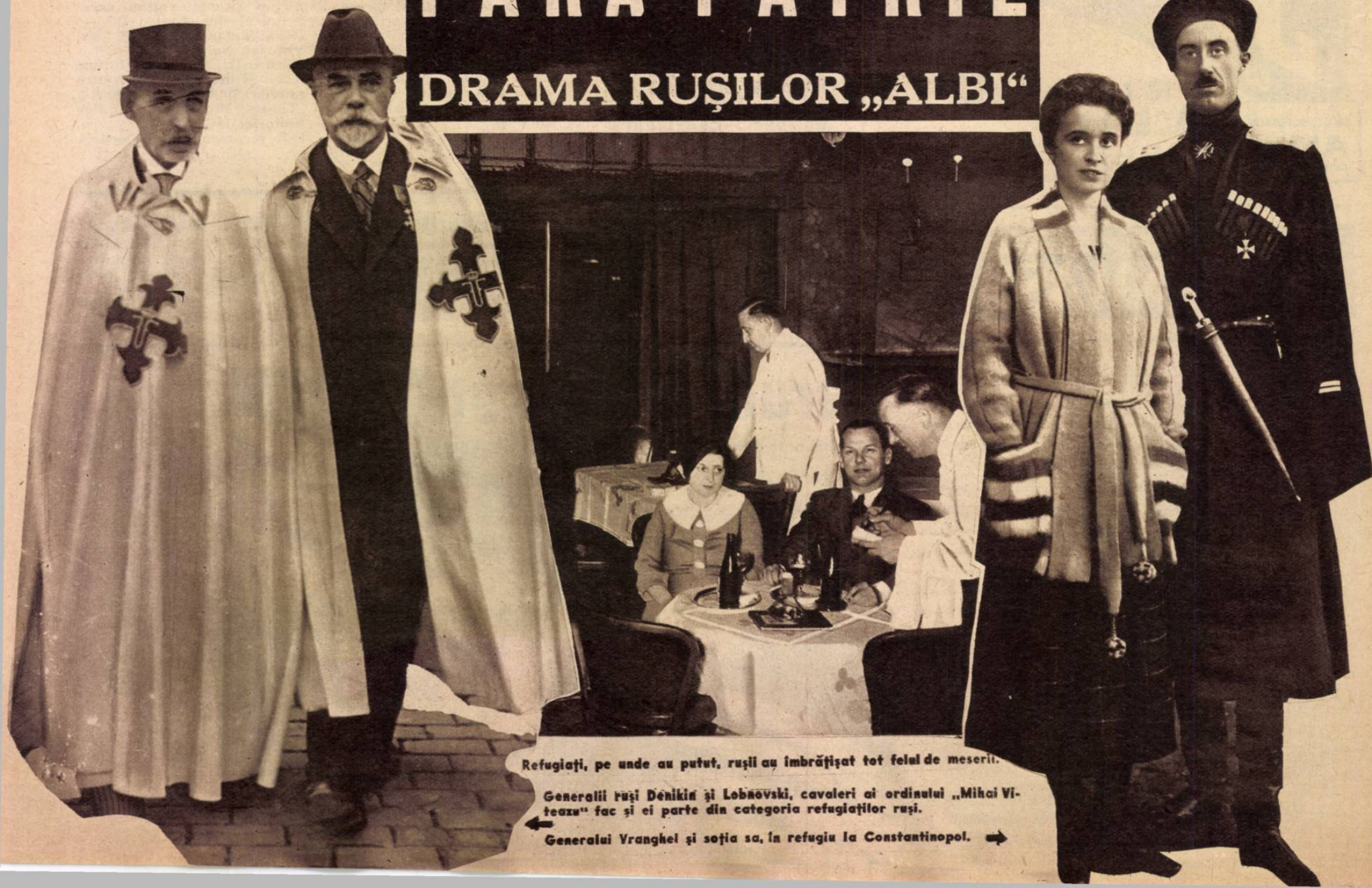
Țarul Nicolae, trecând în revistă, garda imperială

Toți s'au reunit în asociații, intitulate fiecare cu numele unei divizii, brigăzi sau regiment, ale fostei armate țariste și în fiecare seară, după truda zilei sunt văzuți năpădind sediul societății lor, spre a petrece câteva ceasuri laolaltă. Vorbesc de toate, dar de cele mai multe ori ei evocă vremurile de odinioară, îmbiați de atmosfera sălii de întrunire care, cu poadoabele ei de drapele, tablouri, uniforme și arme, alcătuește un mic și sugestiv muzeu. Toate aceste asociații de ruși „albi” sunt grupate, la rândul-le, în uniuni. Există câte una pentru fiecare țară și toate depind de o Federație unică, al cărei sediu central se află la Paris. Actualul președinte al Federației, după dispariția generalului Miller, este generalul Abramoff. Fiecare asociație dispune, pentru membrii ei de un restaurant, o bibliotecă, o școală și un birou de plasare.

SOLDAȚI CA ODINIOARĂ

Dar, dintre toate asociațiile cea mai curioasă este aceea care a adunat, în sânul ei, pe foștii soldați și ofițeri, din „Corpul de gardă” al Țarului. Au părăsit în bloc patria lor, hotărâți să nu se despartă niciodată, chiar dac'ar trebui să moară toți, în chinurile foamei. Mândri de uniforma lor militară și orgoliosi de trecutul lor războinic, ei și-au propus să rămâie, după împrăștierea celorlalți supraviețuitori, punctul de sprijin al fostei armate a Țarului; adică au voit să fie tot soldați, deși, propriu zis, nu mai aveau o patrie de apărut. După o îndelungată pribegire, din loc în loc, acești foști ofițeri și soldați ai „Corpului de gardă” s'au statornicit, de câțva timp, la Pancevo, în Jugoslavia transformându-se acolo într'o armată de muncitori. Drumuri, poduri, diguri, construite în vremea din urmă, pe teritoriul jugoslav, se datoresc numai hărniciei lor. Sunt iarăși soldați, ca odinioară, ducându-se zilnic la lucru, încadrați în grupe și plutoane, sub comanda acelorași foști ofițeri. Iar seara, într'un local denumit „Cazinoul ofițerilor”, comandanții diferitelor unități se prezintă la raportul comandantului-șef, generalul Zborovsky, pentru darea de seamă, asupra activității zilnice. Toți acei cari au avut un grad militar în „Corpul de gardă” poartă uniformă și insignele respective. Ba chiar există un „Buletin al avansărilor”. În sfârșit, tot acolo funcționează și o „Școală de ofițeri” de unde vor ieși noile cadre. Astfel cu vremea, se va transmite spiritul războinic, ce domnia în fosta Gardă a, Împăratului tuturor Rușilor... G. R.

O ARMATA FĂRĂ PATRIE DRAMA RUȘILOR „ALBI”

Refugiați, pe unde au putut, rușii au îmbrățișat tot felul de meserii.

Generalii ruși Denikin și Lobnovski, cavaleri ai ordinului „Mihai Viteazul” fac și ei parte din categoria refugiaților ruși.

Generalul Wrangel și soția sa, în refugiu la Constantinopol.

Copilul din LIVEŢI

UNDE A COPILARIT GEORGE ENESCU

SAPTE oraşe din antichitate îşi dispută onoarea de a fi dat viaţă lui Homer. În zilele noastre, cinci localităţi pretind că ele au fost leagănul copilăriei marelui muzician român, GEORGE ENESCU. Iată-le: *Livenii*, cătun pierdut între dealurile judeţului Dorohoi; apoi *Cracalia*, satul vecin; oraşul *Dorohoi*, capitala judeţului, care vrea să le înlăture pe cele două; pitorescul târguşor *Mihaileni*, dinspre graniţa de odinioară, spre Austria, şi în fine, chiar capitala Austriei, *Viena*, oraşul muzicei. De fapt, George Enescu a văzut lumina zilei la *Livenii*, în ziua de 7 August 1881, într-o căsuţă cu lut pe jos. Era al şaptelea

copil al soţilor Constantin Enescu („conu Costachi”, cum i se zicea prin partea locului) şi al soţiei sale Maria, născută Cozmovici.

George Enescu la şase ani.

Modestul şi totuşi binecuvântatul cămin există şi acum, fiind locuit de primarul satului, Costachi Berbinschi, împreună cu numeroasa sa familie. În chilioara unde s'a născut minunatul copil, deabia te poţi strecura, între patul de lângă ferăstruica cu gratii şi o vatră enormă, care ocupă aproape jumătate din încăperea. La *Cracalia*, părinţii lui George Enescu s'au mutat, când maestrul de azi împlinia trei ani.

— *Mă doare inima, văzând că se ruinează conacul din Cracalia, de care mă leagă amintirile, mele, până la vârsta de 33 ani... o treime de veac!* — spune genialul compozitor — *Am încercat să cumpăr casa şi locul din jur, dela epitropia*

1 La 18 ani. O fotografie oferită „Nănaşului”.

2 La 20 ani.

3 Casa din Livenii, unde s'a născut George Enescu. Redactorul nostru stă de vorbă cu actualii locatari, în faţa ferestrei unde se juca Georgică, privind spre livadă.

4 Faţada casei. În cerdac, copiii primarului Berbinschi, actualul locatar, precum şi alte persoane.

Institutului Sofian din Botoșani, actuala proprietară, dar n'am reușit.

La Dorohoi, capitala județului, conu Costachi a cumpărat o casă, în vremurile sale de belșug. Acolo a și murit bătrânul, cu mulți ani în urma soției sale, coana Mărioara, fiica preotului Ioan Cozmovici, din Mihăileni. Mama lui George Enescu este înmormântată în orașelul unde a păstorit tatăl ei. Acolo și-a trăit ea cele din urmă zile izolată de ai săi, purtând, până'n ultimele clipe, brățara alcătuită din cinci monede de aur, pe care i-o dăruise Georgică, din produsul primului său concert, dat la Viena.

În copilărie, în timpul vacanțelor, George Enescu venia să-și viziteze părinții; pe tatăl său la Dorohoi, iar pe mama la Mihăileni. Totuși, ambii s'au stins fără să-l mai poată vedea, în ultimele lor clipe; Georgică era în străinătate și n'a putut sosi la timp. Acum, maestrul George Enescu face câte-un pios pelerinaj, în fiecare an, prin luna Septembrie, la Dorohoi și la Mihăileni, pentru parastasele părinților săi. Cu acest prilej maestrul vizitează Livenii și Cracalia.

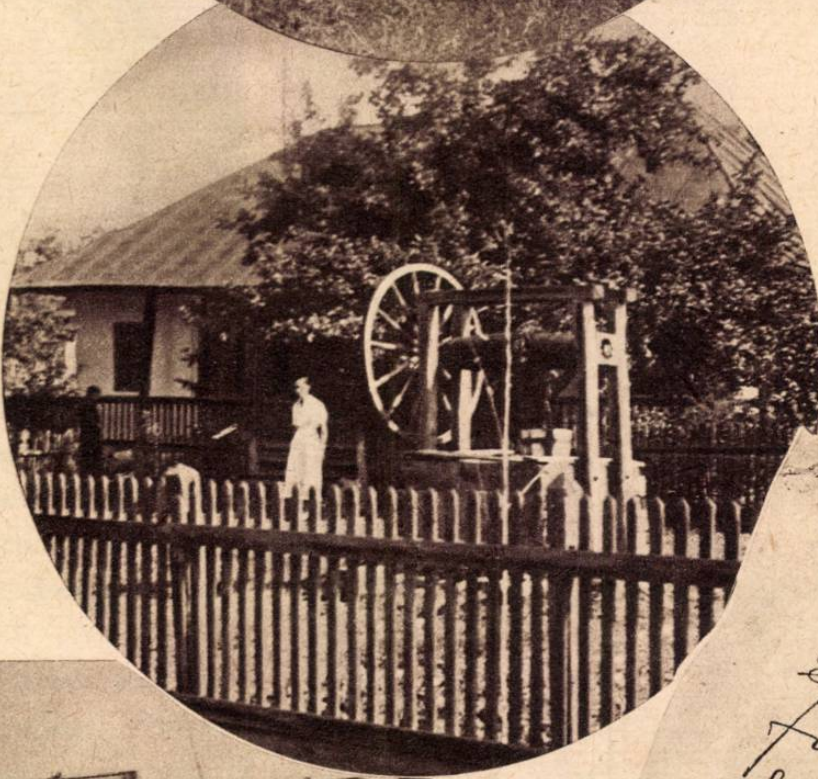

Mormântul familiei preotului Ion Cozmovici, unde se află și rămășițele pământești ale mamei Maestrului George Enescu.

Casa din Mihăileni, moștenită dela preotul Ion Cozmovici, unde a pierdut-o pe mama sa.

De câteori vine la Mihăileni maestrul vizitează casa, se plimbă prin livadă și ia în buzunar două mere, pe cari le culege dintr'un pom știut de dânsul. — Asta e chiria pe un an! spuse el râzând.

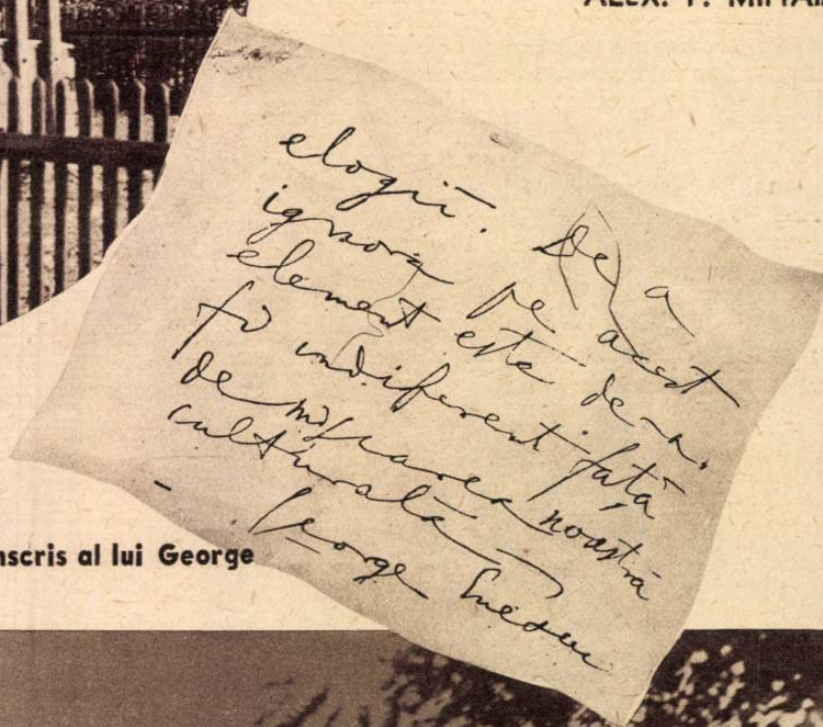
Casa, proprietatea maestrului, este locuită de o rudă a mamei sale.

La Viena, George Enescu a plecat la studii la vârsta de șapte ani, urmând timp de șase ani cursurile conservatorului de acolo. Iată deci că și capitala Austriei are dreptul de a se lăuda c'a adăpostit pe copilul minune.

Citind explicațiile ce însoțesc fotografiile noastre, cititorii își vor putea completa datele, cu privire la anii de copilărie ai aceluia care este George Enescu.

ALEX. F. MIHAIL

Un manuscris al lui George Enescu.

Camera unde lucrează George Enescu, când vine la Dorohoi. Se vede pianul Pleyel, masa, scaunul, călimara și focul, cu care-și scrie compozițiile. Pe piano, se află un album cu fotografii de familie, rămas dela părinți. În perete, fotografii înrămate, cu dedicația reginei Elisabeta.

Casa Enescu din Dorohoi, str. Carmen Sylva, are două corpuri. Maestrul când vine la Dorohoi, ocupă locuința mică din fundul curții, cea din față fiind închiriată. Fotografia noastră reprezintă casa din fundul curții. Fereastra cu un semn deasupra e odaia lui Enescu, unde a compus o mare parte din opera „OEDIP”. În camera alăturată se păstrează, între altele, diferite obiecte de gospodărie, farfurii, pahare, vase de bucătărie, ale părinților lui George Enescu, precum și tablouri, diferite amintiri din copilărie, etc. Este de fapt un mic muzeu.

CUM ÎȘI PETREC CRĂCIUNUL VEDETELE HOLLYWOOD-ULUI

O călătorie pe plaiurile de basm ale Californiei. Un reportaj fantezist, cu lucruri reale.

Crăciunul, această minunată sărbătoare a nașterii Mântuitorului, a fost de nenumărate ori evocată, de pene măiestre și pictori vestiți. Dacă însă aspectul ei exterior, freamătul și coloritul ce-o caracterizează, a putut să fie transpus în cuvinte sau imagini, desigur că partea lăuntrică va rămâne deapănarea o taină. Crăciunul are o însemnătate mult mai mare decât bănuim. Este o regenerare a sufletelor, un reconfortant minunat.

Ne folosim de acest prilej, spre a cerceta influența pe care divina sărbătoare o exercită, în sufletul vedetelor de cinema. Să facem așadar o plimbare, în lumea de basm, a starurilor. Pregătiți-vă, plecăm pe coasta insorită a Californiei:

GRETA GARBO ȘI AMINTIRILE...
Prima vedetă pe care o vom vizita va fi, firește, regina neîncoronată a ecranului: Garbo! Greta Garbo! Steaua orbitor de luminoasă, care stăpânește de ani de zile cu prestața talentului ei imbatabil, lumea de fantome mobile. Toți câți au încercat s'o echilibreze au dat înapoi.

Întâiul tablou e înduioșător: Iat-o pe Garbo în locuința ei de pe Beverly Hills, depănând firul amintirilor. Lesne de închipuit cortegiul de imagini, ce defilează acum pe dinaintea ochilor ei pironiți în neant: locuința părintească, în care a cunoscut primele licăriri de bucurie, frizeria

unde și-a făcut ucenicia, îndurând cu stoicism afroturi, ce veniau din toate părțile (părinții Gretei voiau să facă din progenitura lor o coafeză celebră) și în sfârșit clipa ce s'a imprimat în mintea ei, ca un fier roșu, când regisorul Mauritz Stiller i-a adus fericirea deplină, prin făgădueli minunate. Curând după aceea a luat-o cu el, deschizându-i largi orizonturi, în lumea cinematografică.

Ce cortegiu superb de amintiri!

Crăciunul înseamnă însă pentru Garbo o... decădere. Nu mai e celebra Garbo, cea mai răsfățată actriță a ecranului. E Greta Gustafson, o anonimă tristă, îngândurată...

Singurătatea în care se complăce Garbo de Crăciun e într'adevăr emoționantă. În vreme ce alte vedete sorb cupe de șampanie, prin localuri, Greta e tristă, nespuns de tristă. Poate gândul tristeții din toți anii, a determinat-o să vie să sărbătorească Crăciunul acesta, acasă, în Suedia.

Incotro să ne îndreptăm? La Marlene, rivala Gretei? Nu-i rea ideea.

Iată-ne ajunși la poarta somptuosului apartament al divei cu mult sexappeal și tot atât talent. Dar conita lipsește. Iată, în mijlocul unei odăi, un pom dol-dora de fleacuri, cu luminițe sclipitoare. În jurul lui însă, nu priveghează nimeni. Ba da: un căpsor blond de fetiță. E Maria, fiica Marlenei. Stă singură și privește uluită. Ar vrea să sburde, să petreacă la fel cu cei de-o vârstă cu ea, de marea sărbătoare. Dar e singură. Părinții au plecat să chefuiască și au lăsat-o în grija bradului, fardat ca o cuconiță tip 1937.

Ei dar mare ghinion mai avem în seara asta. Nu sunteți de părere să mergem într'un local?

Bulevardul principal al Hollywood-ului e ca niciodată feeric. E cu neputință să privești drept înainte. Luminile te vor orbi. Ce de decorațiuni, ce de podoabe învestmăntează în noaptea aceasta bulevardul! Localul de frunte al Hollywood-ului e plin de celebrități. Un lux uluitor dă localului aspect de basm. Șampania curge... Toată lumea e veselă. Nimeni nu se mai gândește la corvoada studioului.

Vreți să mai rămâneți aci? Nu se poate. Uitați că trebuie să aflăm cum își petrec Crăciunul și celelalte vedete, din pepiniera Hollywood-ului?

Mergem la Gary Cooper. Locuința, pustie. Servitorul simpaticului actor ne va da lămuririle necesare:

„Domnul Cooper a plecat în orașelul său natal Helena, din statul Montana. În fiecare an, în preajma sărbătorilor Crăciunului, pleacă să se odihnească acolo, în singurătatea fermei sale, respirând aerul proaspăt al munților înconjurători. Era în culmea fericirii înainte de a pleca. Mi-a spus că, conform tradiției, va călări, va

innota, amintindu-și de vremurile când nu era decât un tânăr simplu și banal, un cow-boy mușchiulos, cu multe aspirații. (Cum a ajuns la

Hollywood? Indrăgostindu-se de o fată, cu care voia să se căsătorească. Ca să poată face acest pas, avea nevoie de bani. A pornit în lume. Întâmplarea i-a scos în cale Hollywoodul, unde, după multe pingele rupte, a parvenit să cunoască gloria).

Suntem în drum spre locuința Katharinei Hepburn. Ce de lume! Katharine are, ca de obicei, oaspeți selecționați, din crema societății Hollywood-ului. Câțiva producători, printre cari David O. Selznick și Jesse Lasky. Katharine are raporturi foarte bune, cu producătorii. Ca să-i finanțeze filmele? Inteligența vedetă știe să profite de sărbătorile Crăciunului. Tradiționalul pom constituie punctul de atracție. O bijuterie de ornament! Ce tristă e Katharine Hepburn pe ecran și cum sburdă de Crăciun!..

Cum își petrece Crăciunul Ginger Rogers? Căutând noi figuri de dans. Ține enorm la dans, din care și-a făcut o veritabilă pasiune. Iat-o repetând, căsnindu-se să se depășească, să glorifice arta Terpsihorei.

Să mergem puțin și pela Jeanette MacDonald. Cuibul celor doi admirabili soți (Jeanette și Gene) e parcă a-nume creat pentru tinerii însurăței. Micuț, primitor, simpatic.

Ce superbă privește: iată-i îmbrățișându-se. (Ei ce vreți, abia s'au căsătorit!) Sărăcuții de ei! Toată ziua sunt la studio și când vin seara acasă, frânți de oboseală, numai de iubire nu le arde. Pun rămășag că Gene îi șoptește acum: „Nu te voi părăsi niciodată”. Ei, nu-i nimic, de Crăciun sunt îngăduite minciunile amabile... Dar mergem cu indiscreția prea departe. La stânga'n pre...

După vizitarea atâtor celebrități, n'ar fi rău să vedem cum își petrece Crăciunul una din acele steluțe, care nădăjduesc, fără a dori, să... parvină... Vis ce le chină gândurile, ce le obsedează.

Iat-o pe Jean Parker, candoarea personificată, într'o ipoteză neîntâlnită pe ecran. E în genunchi și se roagă. Imploră pe Moș Crăciun ca la anul să puie vorbă bună, pe lângă studiouri și să capete roluri mai mari.

Dar unde ți-e soțul, d-nă Mac Donald? (Jean e căsătorită cu George Mac Donald). Inchipuiți-vă, s'a dus să prepare mâncare!

S'au inversat rolurile și în căsniciile de la Hollywood.

Deși bănuim că nu vom găsi ceeace se cheamă veselie, în locuința frumoasei Norma Shearer, să mergem. Ce tristețe! Norma Shearer trebuie să-l fi iubit mult pe regretatul ei soț, Irving Thalberg, „Napoleonul Hollywood-ului”. Spre a păstra atmosfera cât mai sobră, cât mai impresionantă, Norma a renunțat la tradiționalul pom, în jurul căruia roiau odinioară doi copii și tatăl lor, într-o veselie exuberantă. S'a schimbat tabloul: cei doi copii, o fată și un băiat cu aparențele de oameni maturi, sunt cuminiți și triști. Iau parte efectivă la durerea nemărginită a mamei lor.

Dacă mai privim mult acest tablou, ne vor podidi lacrimile.

O atmosferă veselă, antrenantă, la Jean Arthur. Fermecătoarea blondină e azi în cercul familiei sale, care locuiește la Hollywood. Dansază. Toți au chipuri vesele. Sărbătoresc, din tot sufletul, minunata sărbătoare a Crăciunului.

Era să-l uităm pe Fred Astaire, atât de simpaticul dansator, „favorit al publicului No. 1”.

Ca și Cooper, Astaire a plecat din Hollywood. O veche tradiție familială îi obligă, pe el și pe soră-sa, să se întâlnească în orașul natal, Omaha, din statul Nebraska. Austerlitz — cum e numele adevărat al lui Astaire — păstrează cu sfințenie această tradiție. Tot astfel și sora lui, Adele

Astaire, fosta soție a lordului Cavendish. Deoarece sunt singurii supraviețuitori din familia lor, întâlnirea e plină de amintiri înduioșătoare. Vizitează locurile, pe unde au copilărit, teatrul în care și-au făcut debuturile. Deghizați spre a nu fi recunoscuți, ei asistă la spectacol dintr'un colț retras al sălii... În ei revin atunci ființele copilăroase de odinioară și aducerile aminte îi copleșesc. Tracul debutului, pe care nici astăzi nu l-au uitat, îi cuprinde din nou.

Dacă producătorii cinematografici au cam uitat de existența prodigiosului comic Harold Lloyd, nu înseamnă că și noi trebuie să-l trecem cu vederea.

Pe cât de tristă e ambianța din locuința Normei Shearer, pe atât de veselă e aceea din căsuța, în linii simple, a lui Harold Lloyd.

Iată-i pe fiii lui Harold Lloyd sărind capra, peste trupul îndoit al părintelui lor. Cu toți cei patruzeci și ceva de ani

ai săi, Harold se pretează, încă la acest joc. Singură soția lui nu ia parte la această veselie exuberantă.

Charlie Chaplin nu acordă însemnătatea cuvenită Crăciunului. Lucrează ca și când ar fi zile obicnute. Deaceia îl trecem cu vederea.

La fascinantă Dolores del Rio, e deasemeni mare tătălău. Oaspeții se preocupă îndeosebi de colecția de soldați de plumb, a lui Cedric Gibbons, soțul frumoasei vedete.

Aha, iată-i pe soți însfârșit singuri într'un colț retras. Discută. Gesticulează. Desigur că frumoasa mexicană, din Durango, spune acum soțului:

„Ți-am spus eu să ieșim în oraș. Uite ce mi-au făcut din casă”. Două clipe după discuție se îndreaptă spre invitați: „Nici nu vă puteți închipui ce bine-mi pare c'ați venit”.

Din lumea producătorilor, un fapt căruia trebuie să-i acordăm atenție: Samuel Goldwyn, magnatul de mare faimă, și-a invitat, pe yachtul său personal, un număr de prieteni. O croazieră minunată, care se repetă în fiecăr an.

Și acum, ultima noastră vizită: la drăgălașa Shirley Temple, copilul minune al Hollywoodului. Iat-o pe gîngășa făptură, pregătindu-și cu grijă ciorăpiorii, pentru darurile pe cari i le va aduce Moș Crăciun. E sigură de aceasta...

Să ne abatem puțin și în colonia franceză a Hollywoodului, printre vedetele „răpitate”.

Simone Simon, acest minunat bibelou, nu ia parte efectivă la tradiționala sărbătoare a Crăciunului. Excesiv de sârguitoare, citește cu pasiune manuscrisul noului ei film și din când în când aruncă gânduri nostalgice patriei...

Dar se mai zărește ceva lângă manuscris... Aha, e Majestatea Sa Dicționarul...

Tyrone Power, noul idol al Hollywoodului trebuie să fie foarte fericit. Eri un necunoscut, Power a atins în ultimul timp piscul celebrității. Pe lângă glorie și iubire... E logodit cu frumoasa prințesă a patinajului, Sonia Henje.

Cu aceasta, călătoria noastră, în lumea stelelor ia sfârșit. V'ați completat albumul de cunoștințe cu amănunte noi. Nu regretați că s'a terminat atât de repede? Nu v'a cuprins vraja Hollywoodului, magnetul acela uriaș simbolizat de citadela filmului?

Așadar, la revedere... la Crăciunul viitor.

L. CASS.

STIMULAȚI INTESTINUL DV. LENEȘ

și vă veți simți
mult mai tineri

Intestinul DV. măsoară mai mult de 9 metri. Dacă el nu se golește complet, cel puțin odată pe zi, resturile alimentelor se acumulează, producând toxine și acizi. Aceștia trec în sânge și vă intoxică întreg organismul. Atunci vă simțiți oboșiți, deprimați. Veți suferi de dureri de cap, dureri de spate, de reumatism și multe alte boli.

Nu încercați să remediați acest rău forțând intestinul cu purgative puternice, ci luați „mica doză” zilnică de săruri Kruschen, care încet cu încetul va readuce intestinul DV. la o funcționare normală. Înainte de a fi luat prima jumătate de sticlă, veți fi ulmiți de rezultate. Privirea va fi din nou vioale, tenul strălucitor, mersul sprinten — vă veți simți întineriți, într'un cuvânt, vă veți bucura de acea invidiată „sănătate Kruscheniană”.

Prețul unui flacon mare 95 lei, unul mic — 60 lei.

Marea iubire a

Gretei Garbo

Anul acesta, către sfârșitul lunii Septembrie, toate ziarele din lume au înregistrat știrea căsătoriei Gretei Garbo, cu Leopold Stokowski, celebrul dirijor de orchestră polonez, dar, la câteva zile după aceea, șvoul era desmințit... În schimb, astăzi se confirmă faptul că diva suedeză va veni în Europa, în primele luni ale anului viitor, spre a interpreta un film care, după cum se spune, e menit să încununeze cariera glorioasă a celei mai sărbătorite protagoniste a ecranului.

UN TANĂR FRUMOS...

Toate acestea dau un fel de actualitate picantă șvonurilor cari, astăzi, mai mult decât când, circula în jurul vieții intime a artistei. Un anume Eugene Nifford, fost actor cinematografic, suedez de origine și coleg cu marea artistă, pe vremea când aceasta era la primele ei începuturi, stabilit acum la Hollywood, a declarat: „Numai eu știu care a fost cea mai mare iubire — poate întâia iubire — a Gretei Garbo”. Și a istorisit-o, în toate amănuntele. Narațiunea aceasta merită osteneala de-a fi ascultată.

— La vârsta de 19 ani, în 1922, Greta Gustafson (pe atunci nu-și schimbase încă numele), părăsi magazinul P. U. B. din Stockholm, unde era vânzătoare, spre a se înscrie la Academia Regală de artă dramatică. La examenul ei de admitere, era de față și Mauritz Stiller, care însă, după cum s'a spus în urmă, nu i-a făcut o impresie extraordinară. Mauritz Stiller!... Acum, e aproape un nume necunoscut, dar în 1932, lumea cinematografică de pretutindeni, îl prețuia, ca pe unul dintre cei mai stră-

în timpul turnării filmului „Dama cu Camelii”, s'a vorbit de dragostea dintre Greta Garbo și Robert Taylor. Fotografia noastră înfățișează o scenă din „Dama cu Camelii”.

luciți regisori. Cinematografia suedeză deținea supremația pe întreg globul pământesc. Eu eram actor în compania Folk-teatre. Cunoșteam pe viitoarea divă, încă din 1920 și, ceva mai mult, teatrul în care jucam, se învecina cu conservatorul, astfel că de multe ori mă duceam la ea, sau ne întâlneam, întâmplător. Intr'o zi, i-am prezentat pe Einar Hansson, unul dintre primii actori ai Companiei mele. Era un tânăr frumos, care obținea succese remarcabile, nu numai pe scenă, ci și printre femeile din Stockholm.

Greta Garbo într-unul din rolurile ei de succes.

El a fost marea iubire a Gretei. Între ei amândoi s'a născut, pe negândite, o simpatie dintre cele mai vii. Dar diva, deși o fire peste măsură de sensibilă, știe să exercite un control destul de sigur asupra ei însăși. Aproape că are o frică instinctivă de iubire. Chiar dacă inima-i arde, rațiunea rămâne limpede și potolită, silinduse să înfrâneze orice imbold... Pe de altă parte, Einar, un caracter din cale-afară de sburdalnic, schimbăcios și copleșit de numeroase îndatoriri mondene, n'are destule atenții față de ea. Zile de-arândul o uită, apoi deodată, exclamă:

— Unde am lăsat-o pe Greta?... Doamne, am nevoie de ea!

Intr'una din zile îi spuse:

— Știi ce s'a 'ntâmplat? Renunț la

artă și încep o meserie nouă: cinematograful. Stiller mi-a oferit un angajament!...

GRETA ÎȘI SCHIMBĂ NUMELE

Nu-i spuse nimic mai mult dar pe urmă, vorbind cu Stiller, îi descrie cu atâta insufleteală calitățile obscuriei eleve a Academiei de artă dramatică, încât regisorul consimți s'o supue unui examen.

Da! de rândul acesta, cu ochiul lui expert, marele regisor înțelese că într'adevăr, era vorba de un temperament artistic excepțional, astfel că o angajă și pe ea.

Stiller tocmai începuse turnarea primelor interioare, ale filmului „Gosta Berling Saga”. Încredință Gretei un rol destul de important și realizările ei i-au sporit încrederea și entuziasmul. Când sfârși pregătirile, pentru lansarea acestei capodopere, care avea să cucerească lumea întreagă, el îi atrase atenția că trebuia neapărat să-și schimbe numele. „Gustafson” nu suna destul de plăcut, așa că era mai nimerit să aleagă unul internațional. Încercă să-i compună un pseudonim care totodată, să amintească numele filmului „Gosta Berling”, întrucât acesta trebuia să fie adevăratul botez al tinerei artiste. E drept că născocise unul, destul de sonor și armonios, „Greta Bertis”, dar nu-i plăcu și găsi altul, „Garbo”, care-l mulțumia și mai puțin. Totuși, în urmă, îl alese pe acesta. În cursul turnării lui „Gosta Berling”, ceea ce până atunci fusese un flirt deveni o adevărată iubire. Greta și Einar se iubeau cu pasiune și se logodiră. Un singur nour exista între cei doi tineri: Einar, deși elegant și distins, abuza de băuturi alcoolice.

O emoționantă atitudine a Gretei Garbo într'unul din filmele ei.

Greta Garbo în ultimul ei film „Contesa Walevska”.

PLECAREA LA NEW-YORK

Filmul „Gosta Berling” obținut un succes universal, în urma căruia Stiller primi oferta de angajament a unei mari case americane, El însă puse o condiție: să fie angajat și protejatul lui, Einar Hansson. Nu-i adevărat c'ar fi impus-o și pe Garbo. Einar a fost acela care a spus: „Dacă Greta nu vine cu noi, eu nu iscălesc contractul”. Cu alte cuvinte, era un ultimatum în toată regula și astfel Greta porni cu ei. Imbătat de bucurie, tânărul actor îmi spunea, apoi râzând:

— Ce vrei? Mauritz, Greta și cu mine alcătuim, de-acum încolo, o trinitate, care nu mai poate fi desfăcută... Imprejurările au făcut să plec în America odată cu ei. Zilele în cari s'au oprit la New-York, au fost cele mai fericite. Greta vizita toate „night clubs-urile” metropolei și făcu numeroase excursiuni. Dar la Hollywood, lucrurile se schimbă. Artista obosită de călătorie și preocupată de viitoarea ei activitate, căuta singurătatea. Einar, ușuratic, ca de obicei, legă prietenii noi și se apucă să ducă o viață destrăbălată. De aceea o lăsa mai totdeauna singură, iar ca să-și impace conștiința, zicea: „Sunt mulțumit că Greta poate să-și petreacă vremea cu Stiller. În modul acesta, va profita temeinic de sfaturile lui”.

O CINĂ VESELĂ

Intr'adevăr, marele regisor petrecea zile întregi, cu tânăra artistă. Atunci a învățat-o el felul acela de-a umbla, pe care nu-l stăpânește nicio femeie și care împrumută corpului ei mlădierea grațioasă a panterii. O învăța „să se folosească de mâinile și ochii ei proprii”. Nu numai atât, dar fiindcă era un bărbat foarte cult, îi vorbea adesea despre filosofie și poezie, ceeace, cu vremea, avu o înrîurire dintre cele mai fericite, asupra spiritului ei.

Trei admirabile atitudini ale Gretei Garbo.

Acum, se naște o întrebare firească: Stiller a iubit-o oare pe Greta Garbo? Nu se poate ști cu siguranță, căci el era o fire închisă, veșnic cu grija de a se stăpâni și a purta, pe chip, masca rece a nepăsării. Poate că da, a iubit-o.

Dar e probabil că nu i-a spus nimic, s'a mulțumit cu orgoliul de-a fi făcut-o artistă. Un lucru însă e sigur: toată arta și talentul lui Stiller au trecut asupra Gretei.

În răstimpul acesta, tăria trinității

începea să slăbească. Einar obținea succese, unul după altul, câștiga mult și chiar afacerile mele prosperau. În asociație cu el, am cumpărat o vilă pe Malibu Road. Intr'o seară, inaugurăm noua locuință, invitând la cină pe Garbo și pe Stiller. Ea veni într'o foarte simplă toaletă de plimbare, cenușie. Se arătă bucurioasă și ne salută cu formula „Tjanare!” obișnuită între noi și care corespunde caracteristicului „Intr'un ceas bun!”. Dar eu ghicim că, îndărătul aceluia surâs, se ascundea o melancolie profundă, o durere apăsătoare. Primăvara iubirii ei se sfârșise și acum plângea, pe ruinele trecutului.

Hansson începu să golească de zor paharele cu „snap”, un rachiu suedez foarte tare. Toate bucatele erau gătite după moda suedeză și Stiller o muștră pe Garbo, care mânca în seara aceea cu prea multă lăcomie, un anumit fel preparat numai cu carne. O sfătuia întotdeauna să evite îngreșarea.

Greta Garbo în „Dama cu Camelii”.

Un desen apărut într'o revistă străină care înfățișează pe Greta Garbo, dansând cu omul de care se spune că s'a îndrăgostit.

O INVITAȚIE FATALĂ

Toți erau voioși, dar fiindcă Einar se întrecea cu băutura, Garbo se ridică brusc și ieși Stiller o urmă. Numai decât sună telefonul: Clara Bow ne invita să încheiem seara, acasă la ea. Eu refuzai. Einar primi să plece singur, la volanul automobilului său, conducându-l cu o viteză amețitoare. Muria după o jumătate de oră, zdrobit sub mașina care se răsturnase în plină cursă. Când Greta află vestea acestei nenorociri, leșină. Insuș, Stiller rămase profund emoționat.

Nu mult timp după aceea, marele regisor, care nu se împăca de fel cu mediul din Hollywood, se întoarse descurajat în Suedia, unde muri în scurtă vreme...

Aceasta a fost marea iubire a Gretei Garbo... cât despre Eugene Nifford, fostul actor, coleg cu Greta și Einar, el a devenit astăzi... proprietarul unui foarte elegant restaurant din Hollywood, unde Greta vine adeseori să mănânce anumite mâncări, preparate după gustul suedez.

Destăinuirile de mai sus au apărut în cursul lunii Octombrie, în toată presa americană. Artista n'a protestat, nici n'a desmințit că este prietena și... clienta autorului lor: dovedă că ele sunt absolut adevărate...

G. R.

Câinii IN CETATEA FILMULUI

EXPRESIA „o viață de câine” a căpătat un sens cu totul nou, la Hollywood, unde acest simpatic și inimos patrupe a ajuns să aibe parte de un răsfăț, ce-i face existența deosebit de plăcută.

Palatul — căci nu se poate spune altfel — pe care Dolores

de ajutor, pentru sporirea populației canine a Hollywood-ului. Se impune o imediată operație cezariană, și nursele mele au plecat acasă”.

Mopșii de Boston, au în majoritatea cazurilor, nașteri foarte grele. După câteva minute, cei patru spălau cățelușii abia născuți, mângându-i și lovindu-i cu palmele, spre a le activa circulația sângelui. Iar când totul fu în ordine, se îmbrăcară și plecară acasă satisfăcuți că ajutaseră la salvarea unei vieți.

Alice Brady are câțiva câini, cari-i cuturează casa dela un cap la altul. Ei îi rup covoarele și-i strică mobilele, făcându-i pagube de câteva sute de dolari anual, dar Alice nu le-ar refuza nici cel mai mic colț din casa ei. Câinii o urmează peste tot, până la picioarele patului său. Iar dacă un vizitator ridică vreun

Bette Davis și cel mai bun prieten al ei.

Jel Rio l-a ridicat pentru Bonnie bull-dog-ul ei iubit, costă cam cinci mii de dolari (aproape un milion de lei). Bonnie este un dar din partea regisorului Cedric Gibbons, soțul lui Dolores, care l-a cumpărat cu o mie de dolari. Cu agerimea sa, Bonnie a ferit-o odată, pe Dolores de mușcătura ucigătoare a unui șarpe cu clopoței, iar de atunci, ea se consideră datoare să împartă cu salvatorul său, luxul în care s'a obicinuit să trăiască.

Un fox-terrier a fost invocat ca motiv de divorț, de către comedianul Ned Spark, care pretindea că acesta contribuise la distrugerea armoniei în căsnicia sa.

Ned se plângea că soția lui avea mai mult timp și mai multă afecțiune pentru cățel, decât pentru dânsul. Dar tocmai când judecătorul, impresionat de mustră acră a comicului, începuse a-l compătimi, Ned rată „reprezentanța”, insistând ca, la împărțirea bunurilor, să i se dea lui un mops de Boston, la care ținea foarte mult.

Unul dintre cei mai intimi prieteni ai lui Bing Crosby este un „veterinar” care conduce cel mai mare spital canin din lume. Aci sunt aduse animalele favorite ale vedetelor. Este un spital în miniatură, dar perfect organizat, cu cabinet de consultații, saloane speciale pentru nașteri, institut pentru animalele demente și pentru cele bănuite de turbare, precum și o sală de operație. Intr-o seară, Bing a venit în treacăt pe la d-rul Sexton, împreună cu Sue Carol, Dick Arlen și Andy Devine. Scoteti-vă hainele băieți, — le comandă doctorul — „Trebuie să-mi dați o mână

Lynne Carver, fotografiată în parcul vilei ei din Hollywood cu cei doi câini ai ei, care au luat premiu la o recentă expoziție canină din Los Angeles.

protest împotriva-le, Alice devine atât de rece și distantă de-l îngheață.

Harold Lloyd a avut câteva specimene excepționale de danezi mari. Acum câțiva ani, a izbucnit însă o epidemie, care i-a secerat jumătate din câini iar de teamă, să nu-i mai vadă și pe ceilalți murind, Harold a dăruit restul.

Danezii sunt cei mai buni câini de pază și deaceia se bucură

Binnie Barnes cu câinele ei Taffy.

Norma Shearer a apărut cu acest câine într'unul din filmele ei și de atunci și l-a păstrat.

MUSAFIRII

de o mare simpatie printre vedetele cu proprietăți mari. Cockerii, cu blândețea și veselia lor, sunt foarte apreciați de copii. Norma Shearer, Joan Bennet, Joe Brown și Chester Morris țin câte unul pe lângă casă, pentru fiii lor.

Bette Davis, Madge Evans, Anita Louise și Jean Muir au câte un „Scotty”. Pentru Joan Crawford, a fost o adevărată tragedie moartea scumpului ei Woggles, tot un Scotty; dar astăzi ea e foarte atașată de perechea sa de dachsi, Puppchen și Baby.

Andy Devine are vecinic conflicte. Cu o alarmantă regularitate, bull-terrier-ul său preferat sfășie câte un „câine”, de prin vecinătate iar d-rul Sexton apare, de fiecare dată, cu ambulanța sa și transportă victima la spital.

Se înțelege că obiceiurile protejatăului său sunt foarte costisitoare, dar Andy plătește zămbitoare și refuză să sacrifice câinele.

Dar nu toate vedetele au câini aristocrați. Clark Gable nu poate rezista niciodată unui cățeluș vagabond și în menajul său de celibatar mișună coteii și dulăii, de obârșii îndoelnice. Gary Cooper are și el o mare slăbiciune pentru câinii fără stăpân. Nu de mult, o corcitură de cocker i-a sărit în mașină, pe când părăsia gara studioului și astăzi e răsfățatul casei.

Charlie Ruggles nu numai că are câini, dar mai face și afaceri cu ei. El posedă o crescătorie la San Fernando Valley și ține în oraș o prăvălie de câini. Protejării lui câștigă cupe și panglici albastre, în tot ținutul și au o mare clientelă printre vedetele Hollywoodului.

DOROTHY LUBON

A apărut

„MAGAZINUL”

Număr special de sărbători.

Arta de a sărbători Crăciunul: Datini, credințe și superstiții. Bucurie în lumea celor mici și voie bună între cei mari.

Aventurile unui cimpanzeu sentimental: Peripețiile buclucase ale unui mic cimpanzeu din grădina zoologică din Liverpool.

Steaua, Steulița lor...

Schumann, geniul halucinat.

Personalitatea animalelor.

Aventurieri și oameni de afaceri: Galeria câtorva oameni geniali cari, cu planurile lor mărețe, au revoluționat lumea, făcând să circule miliarde.

Caterinca Amoruului. — Schițe Humoristice, etc.

INCEP prin a spune că musafirul ideal este acela care știe exact când trebuie să vie și când să plece.

Pentru oamenii cari ar trăi singuri la tropice, sau în orice alt colț pustiu, un vizitator, oricine ar fi el, apare ca o minune, iar un prieten, ca un trimis al cerului. Exilații străbat sute de mile spre a-l întâmpina și-l aduc acasă în triumf; înjunghie pentru el vițelul cel mai gras, scot din pivniță vinul cel mai bun și-l tratează, în primele momente, ca pe o divinitate, coborâtă printre muritori. Vocea lor le pare cea mai dulce muzică de pe pământ, chipul său, plin de atracție și tot ce spune, îi farmecă.

Îl ascultă, îl întrerup ca să-l aprobe, fețele lor strălucesc de bucurie, iar inimile debordează de cordialitate. Prezența musafirului este pentru ei ca o ploaie, după luni de secetă, sau ca un soare strălucitor, după o iarnă lungă și posomorită. Iar musafirul, fermecat de această primire, e ca o tânără fată îndrăgostită pentru prima oară, bun, generos, inspirat...

Dar, atenție, vizitatorul trebuie să plece înainte ca vraja să se risipească și cu cât o va face mai degrabă, cu atât va lăsa o amintire mai scumpă.

E o chestiune de tact, pe care puțini dintre noi se ostenesc s-o înțeleagă. Când facem o vizită, suntem atât de măguliți de călduroasa primire a prietenilor noștri, încât ne pierdem capul. Nu ne dăm seama că oricât de însetat ar fi un om, el se îndestulează odată și odată, devenind indiferent, față de cel mai cristalin dintre isvoare. Și astfel, stăm până când căscatul îneacă zămbetele, până când surprindem o căutătură furișată, spre ceasornic, sau un schimb de priviri cu înțeles între amfitrion și amfitrionă. Atunci, buna dispoziție ne părăsește brusc. Suntem disperați. Sărim ca arși și cu o grabă alarmantă pentru prietenii noștri, ne luăm rămas bun, părăsind casa, care nu ne mai poate îndura. Cum! A fost oare vizita noastră neplăcută? Și trebuie să considerăm drept pre-

Dacă acest articol va avea darul să vă călăuzească purtarea, în vizitele ce veți face pe viitor, nenumărați vor fi amfitrionii, cari-l vor binecuvânta pe autorul acestor rânduri.

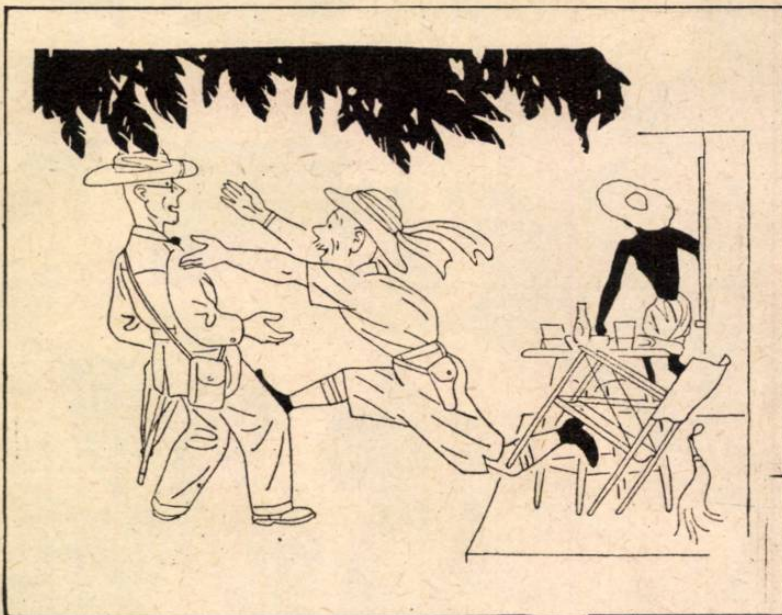
ne simțim rușinați și știm că ne-am prelungit vizita din cale afară.

Repet deci că vizitatorul ideal este o persoană care are intuiția exactă a momentului când trebuie să-și facă apariția, în casa cuiva și a momentului când trebuie să plece. După ce a dat tot ce avea mai bun, el e dator să spuie „Acum trebuie să mă duc”. Și să plece imediat. Odată ce s'a ridicat în picioare, el nu trebuie să mai pregete: e mai bine ca amfitrionii săi să-l regrete, decât să fie supra-saturați de prezența sa. Dar plecarea nu trebuie să se facă prea brusc; căci se pot produce interpretări greșite. Un amfitrion, bucuros de vizită, este tot atât de sensibil ca și oaspele său: știm cu toții, din experiență că atunci când un prieten scump își grăbește plecarea, rămânem în urmă cu o senzație penibilă, de gol. Și cu toate că recapitularea unui crâmpiei de discuție, a unei atitudini sau a unui zămbet, are darul să ne liniștească, în cele din urmă, pentru moment suntem torturați de îndoieli. Dece a plecat atât de repede? Nu cumva exuberanța noastră a fost exagerată? Sau am spus poate ceva, care, fără știrea noastră, l-a rănit? Sau am comis vreo grosolanie...

Toate acestea formează un sbucium al conștiinței. El otrăvește spiritele acelora care se lasă târați, dela extremele optimismului, la extremele descurajării: și am înfățișat ambele cazuri pentru a ilustra faptul că amfitrionul și vizitatorul aparțin unei aceleiași specii, neexistând între ei decât o diferență de natură geografică. În genere, vizitatorii pot fi împărțiți în două grupe — cei cari stau prea mult și cei cari pleacă prea curând. Dv. ați face poate o împărțire cu mult mai largă: a musafirilor doriți și a celor nedoriți. Dar pe

aceștia din urmă eu nu-i numesc deloc vizitatori ci deadreptul „belele”; iar dacă sunteți răbdători la boală, îi veți suporta ca pe o criză reumatică, sau ca pe o migrenă.

Ei vin și stau, și stau și iarăși stau; și oricât de curând ar pleca, ne lasă extenuați. Acești oameni se abat asupra noastră, ca niște animale de pradă, fie în căutarea unei distracții, fie că vor să obție dela noi o subscripție, fie că figurăm pur și simplu pe o listă a vizitelor, și vor pune la plecare o cruce, în dreptul numelui nostru, în semn că vizita a fost făcută. Dar găsesc c'ar fi mai interesant să ne ocupăm de musafirul care ne este plăcut. L-am putea fixa într-o definiție? Cam greu. După mine însă, el este un prieten, față de care ne putem deschide inimile, fără să avem a ne teme de asprimea și îngustimea cu care persoanele nu prea bune la inimă, răsplătesc confidențele, El sau ea, trebuie să știe să rădă, să ne

întreție cu vervă, să ne dea pas să vorbim și noi iar, în vreme ce ne amuză peste măsură, să iradiază, într'un chip subtil, o afecțiune plină de înțelegere și cu totul lipsită de egoism. Amuzant, simpatic, spiritual și bine dispusul musafirul trebuie să fie, mai presus de toate, amabil.

Fiți atenți față de ordinea în care se situează aceste calități și față de numărul lor. O persoană care nu e decât amabilă, nu amuză; și un adevărat vizitator nu trebuie să fie soporific. El trebuie să ne stimuleze. Prietenii noștri trebuie să aibă puțin spirit satiric, să râdă de ei înșiși și să-i lăsăm să ne ia peste picior și pe noi — dacă putem suporta aceasta. Plăcerea e completă atunci când prietenul este tot atât de dispus să facă o plimbare precum e gata la o partidă de poker sau de șah, iar în această ultimă privință, e bine ca el să ne fie superior spre a ne da la un moment dat, neașteptata satisfacție de a-l bate. El trebuie să aibă cunoștințe întinse, să ne vie plin de noutăți, cu privire la evenimentele și persoanele, care ne interesează, și fie că stă o oră, fie că stă o lună, nu trebuie să dea nici cel mai mic semn de plictiseală, după cum nu trebuie să discute politică sau religie. Dacă a fost în Rusia, trebuie să menționeze faptul și nimic mai mult. Nu trebuie să-și împănaze conversația cu termeni docti de estetică sau psihanaliză și nici să manifeste un dispreț solemn, pentru toți acei cari trăiesc dincolo de cercul restrâns al ideilor sale. De fapt el nu trebuie să fie câtuși de puțin solemn; căci dacă un om poate avea păreri definitiv fixate, în anumite privinți, ca vizitator, el este un animal social. Și are obligația de a contribui la buna dispoziție generală. În momentul când încetează a mai fi agreabil, el devine plictisitor. E o lecție aspră pentru el, dar în orice caz o lecție.

Condițiunile de mai sus se aplică și femeilor. Ele nu trebuie să fie nici plictisite și nici să manifeste pentru tot ceea ce văd atât admirație, încât să pară nesincere. Nu trebuie să aibă un limbaj prea „modern” (căci aceasta este un soi de poză și în loc să le facă interesante, cum își închipuiesc ele, le dă o nuanță antipatică). Nu trebuie să vorbească despre servitoare, boale, vecini și copii, (decât cel mai mult într'un chip care să ne amuze) și nici despre cele ce-au citit în ziare. Dacă pricep repede, ceea ce le spunem, se exprimă curent și știu să vadă latura humoristică, într'o situație încurcată împărțându-ne sentimentele atunci când e vorba de o decepție sau de o mahnire, sarcina noastră de amfitrion este mult ușurată. Aceste vizitatoare sunt simpatizate, pentru însușirile lor și sunt binevenite, pentru tot timpul cât le putem convinge să stea la noi. Sunt însă musafiri cari n-au decât păcate. Unii dintre aceștia se pun pe un același plan cu gazda, tratând cu oarecare superioritate pe ceilalți vizitatori. Găsesc cusururi mâncării, se poartă arrogant cu sarvitorii, cască, pălăvrăgesc. Îți povestesc subiecte de film, sau de roman, omițând părțile cele mai importante, fumează fără încetare, fac observații personale, de o natură foarte puțin măgulitoare și au în general, o purtare deșchiată, crezând că în felul acesta, par a se simți ca la ei acasă. Repetă anecdote pe care le-am citit și noi în ziare, vorbesc despre scandaluri învechite, se referă la personaje marcante, cu care n-au însă nicio legătură, spunându-le pe numele cel mic. Dacă părăsești camera, în căutarea unei clipe de liniște, se țin după tine, vorbind într'una. Hoinăresc atâta, încât te întârzie cu masa, sau sunt atât de pretențioși, în privința punctualității, încât fac observații, pe un ton de reproș, dacă dejunul se servește cu o întârziere de câteva minute. Ei examinează de aproape cuțitele și furculițele, spre a cerceta dacă sunt curate, sau din argint veritabil. Sunt sau prea familiari, sau prea rezervați, stând pe o margine de scaun, ca și cum ar vrea să arate că nu se simt bine, decât în casa lor. Dar nu vreau să stăruie prea mult asupra acestor orori.

Adevărații prieteni când vin, o fac fără sgomot și nu aduc decât atâta bagaj cât le e strict necesar. Ei găsesc temperatura casei pe plac și sunt de acord cu noi, în ceea ce privește ferestrele; mănâncă cu poftă, în loc să ciugulească puțin spanac, cu gândul aiurea, bând la fiece înghițitură și refuzând desertul; se retrag în iatacul lor, atunci când suntem obosiți, iar dimineața se scoală la timp pentru cafea, la ora noastră favorită. Sunt mereu bine dispuși, ne amuză și se amuză, odată cu noi. Sunt independenți, dar îndatoritori iar la nevoie, îi putem lăsa și singuri, pentru câteva ore. Acești prieteni ne aduc întotdeauna vești senzaționale și le ascultă apoi pe ale noastre, cu cel mai viu interes. Iar când schimbul de comunicări a fost făcut și buna noastră dispoziție se află încă în toi, ei se ridică și-și iau rămas bun, lăsându-ne satisfăcuți, plini de o melancolică mulțumire.

Aceștia sunt musafirii ideali, cari ne produc bucurie, nu numai prin ceea ce ne dau, dar și prin ceea ce primesc dela noi. Căci vizitatorul ideal este acela care nu numai că știe când să vie și când să plece, dar știe și cum să se comporte, în timpul cât stă. Fiecare casă își are atmosfera sa: datorită musafirului este să înțeleagă această atmosferă și s'o accepte, cu tot ceea ce implică ea. Că fiecare individ își are obiceiurile sale la el acasă — prea puțin ne interesează. Noi vorbim acum de musafiri și după mine, aceștia dătoresc oarecare respect atmosferei ce domnește, în casa pe care o frecventează. Dacă aceasta le e neplăcută, n-au decât să plece cât mai curând cu putință. Acestea fiind spuse, închei, cu următorul sfat. Dacă vreți ca pe viitor să gustați pe dea'ntregul toate satisfacțiile amfitrionului, selecționați-vă musafirii și faceți invitații pe durată scurtă.

FRANK SWINNERTON

General Photo Service
Foto László Roth

Frumusețea simetriei.

○ serie de mosoare într'o fabrică de țesătorie.

Soir de Paris

- ★ Parfum • Pudră
- ★ Apa de Colonia
- ★ Roșu de Buze

BOURJOIS

P A R I S

Principesa moștenitoare a Olandei, Juliana s'a căsătorit cu principele Bernard de Lippe-Biesterfeld. (7 Ianuarie.)

Explozia cazanului de încălzit a aruncat în aer școale din Lew-London (Texas), și a făcut 440 victime, 400 elevi și 50 profesoare. (19 Martie)

ANUL 1937 A CONFIRMAT PREZICERILOR ASTROLOGILOR

De vorbă cu doctorul în științele oculte Saravagia Tollow.

Saravagia Tollow, deținătorul ordinului „Balonul Negru“, e doctor în științe oculte, decorat cu numeroase medalii, de către maharadjaua Sanatupiei, de lordul sigiliului privat al împăratului din Cambodgia. Doctorul Saravagia Tollow a prezis războiul mondial, în anul 1910. E foarte bine văzut la Geneva și când se convoacă o Adunare generală a Societății Națiunilor, e extrem de ocupat. Nu există diplomat, să nu-l consulte, măcar odată pe zi. De când țările Micii Antante și Înțelegerii balcanice au lunecat de pe șleahul politicii lor tradiționale, căutând o nouă orientare, doctorul Saravagia Tollow și-a stabilit domiciliul la București. Omul, care mănuește stelele, ca un călugăr mătăniile, presimte că în curând se va muta în locurile noastre, scena principalelor evenimente internaționale. Primul mare succes l-a înregistrat, șoptind la ureche unui gazetar, probabilitatea călătoriei d-lui Delbos și textul discursului d-lui ministru Tătărescu, la radio. Astfel se explică răspunsul prompt al d-lui Maniu,

A murit, marele scriitor spaniol, Don Miguel de Unamuno. (1 Ianuarie).

A murit la Londra, renumitul om politic, Sir Austen Chamberlain. (16 Martie).

Rasul Desta din Abisinia a fost executat, pentru rebeliune, de către guvernul de ocupație italian. (Februarie).

S'a născut prințul Victor-Emmanuel, fiul Principei și Principesei de Piemont, moștenitorul tronului Italiei. (13 Februarie).

La Atena a avut loc conferința Micii Antante. (19 Februarie)

Fluviul Mississippi din America de Nord s'a revărsat, producând inundații catastrofale. Ținuturi întregi și numeroase orașe din sud-estul Statelor Unite au fost acoperite de ape. Au fost victime și pagube mari (Ianuarie).

Egiptul și-a dobândit independența. (Februarie).

ANUL 1937 IN IMAGINI

A murit subit ilustrul savant Guglielmo Marconi. (20 Iulie).

Regele Faruk, împlinind 18 ani, a devenit major și s'a întors la Cairo, după o lungă sedere în Europa. (29 Iulie)

Amelia Earhardt, pornită într'un raid aviatic, în jurul lumii, a dispărut în Oceanul Pacific (10 Iulie).

La 28 Mai a demisionat cabinetul englez Baldwin. Guvernul a fost încredințat lui Sir Neville Chamberlain.

care a fost în posesia discursului, cu o oră înainte de-a fi fost rostit.

Ne-am prezentat la maestrul T o l l o w, care ocupă un apartament luxos dintr'un elegant blokhouse, din centrul Capitalei. Doctorul e un omuleț care aduce mult cu celebrul Grock. Scund și gros, cu bărbia în formă de lopătică, strânsă în paranteza largă și sucită a buzelor. Îți întinde cinci degete de gumă încălzită și cu un zâmbet, de băbuță știrbă, te pofteste să te întinzi în fotoliu.

Dupăce i-am comunicat scopul vizitei mele, doctorul s'a așezat, ca un dascăl, la biroul modern, încărcat cu mape:

— Ce va fi în anul 1938? Cred că e mai interesant să-ți spun ce-a fost în anul 1937.

— Pardon, maestre. O colecție a revistei noastre e cea mai pătrunzătoare privire retrospectivă, asupra anului care apune.

— Așa e, domnul meu. Dar această privire retrospectivă, aruncată asupra mapei mele cu preziceri, e cea mai splendidă confirmare a rezultatelor științei noastre. Căci trebuie să știi că eu păstrez toate prezicerile mele, cari s'au realizat, până în cele mai mici amănunte. Privește!

Aici maestrul a deschis o mapă de piele de marochin, în care păstrează toate gazetele, în diferite limbi, cu tot ce a prezis în ziua de 24 Decembrie 1936.

Am rămas pur și simplu emoționați de puterea magică a doctorului Saravagia Tollow și

În Franța a demisionat cabinetul Leon Blum și i-a urmat la guvern d. Chautemps.

Regele George VI al Angliei și Regina Elisabeth, au fost încoronați (într'un cadru de mare fast) la Westminster Abbey din Londra (12 Mai).

La castelul Cande (Franța) s'a celebrat căsătoria Ducelui de Windsor, cu doamna Wallis Warfield ex-Simpson. (3 Iunie)

ANUL 1937 IN IMAGINI

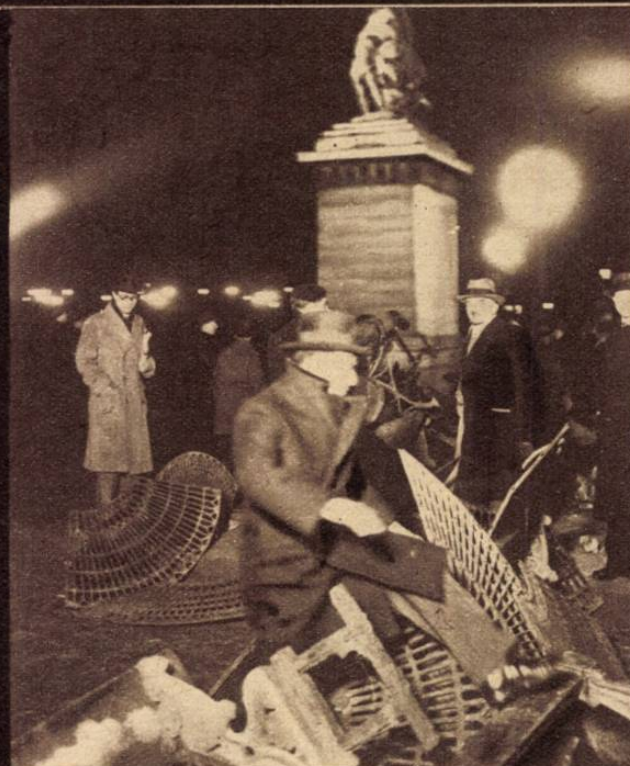
M. S. Regele Carol al II-lea a făcut o vizită președintelui Moscicki în Polonia (1 Iulie).

A murit Gaston Doumergue, fost președinte al Republicii franceze. (18 Iunie).

John D. Rockefeller a murit, în vârstă de 97 de ani, la Daytona Beach (Florida). (23 Mai).

La Bruxelles, rexiștii au provocat numeroase incidente de stradă (Aprilie).

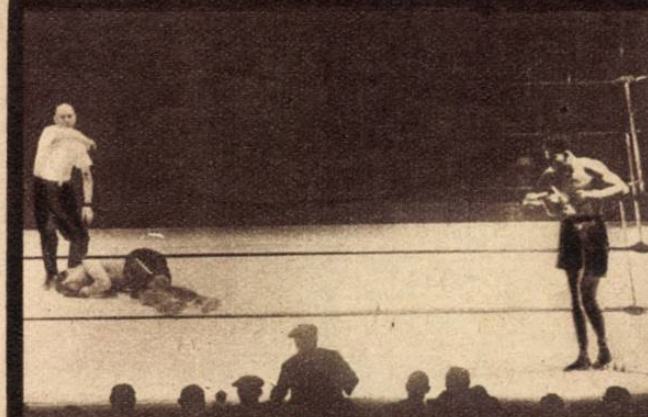
A murit în vârstă de 26 ani, artista americană de cinema, Jean Harlow (9 Iunie).

de cultura sa științifică. Urmărind, pas cu pas, drumul, prin astrele cerului, din anul 1937, am rămas, la popasuri, pe gânduri, văzând până unde stie să ajungă maestrul. Destinul oamenilor și al popoarelor, al lucrurilor și al elementelor naturii, stau ca'n palmă. Devii sceptic, gândindu-te că orice strădanie e zădarnică, de vreme ce totul se întâmplă, precum a fost scris.

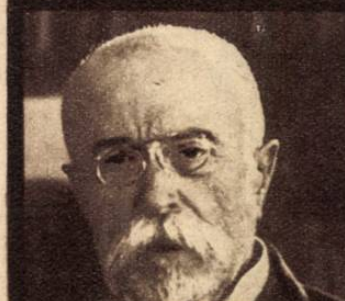
„Anul 1937 va începe cu o mare descoperire tehnică, a cărei semnificație nu poate scăpa. Cerul va trimite acest instrument, ca un avertisment, Omenirea va trebui să înțeleagă acest semn al cerului. In caz contrar, va luneca în brațele diavolului. In ziua de 1 Ianuarie 1937, Departamentul național al Braziliei va anunța că, în scop de a intensifica distrugerea stocurilor excedentare de cafea, posedă aparate speciale, care-i permit să distrugă 100 mii saci pe zi”.

— Prezicerea mea s'a realizat întocmai — spune doctorul, mișcându-și parantezele din jurul bărbiei. Iată, aici, telegrama anexată agenției United Press, cu data de 1 Ianuarie 1937. Vezi, semnul divin a apărut tocmai în Brazilia, cu aparență modestă. Deoparte abundență și pe de alta, distrugere. Acestea au fost trăsăturile principale ale anului care apune. Abundență! a strigat cerul! Distrugere! a răspuns omul. Vei vedea mai departe cum se desfășoară această tragedie formidabilă, acest dialog tragic, între om și destin, pe scena anului 1937.

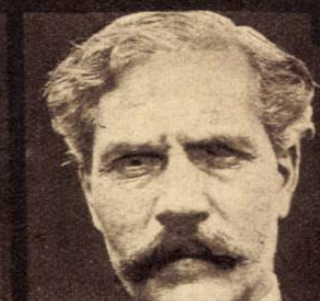
Anul fatal și-a urmat cursul.

A avut loc, la stadionul Yankee (New-York), matchul de box Braddock-Joe Louis (August).

A murit președintele liberator Thomas G. Masaryk. (4 Septembrie)

A murit subit, pe bordul vasului „Reina del Pacifico”, fostul premier englez, Ramsay MacDonald. (10 Noembrie)

Regele Faruk al Egiptului s'a logodit cu tânăra fiică a judecătorului Yousuf Bey Zulfikar (24 August)

Hugo Black, membru în Consiliul Suprem al Statelor Unite, este învinuit de a face parte din „Ku-Klux-Klan”. (Octombrie)

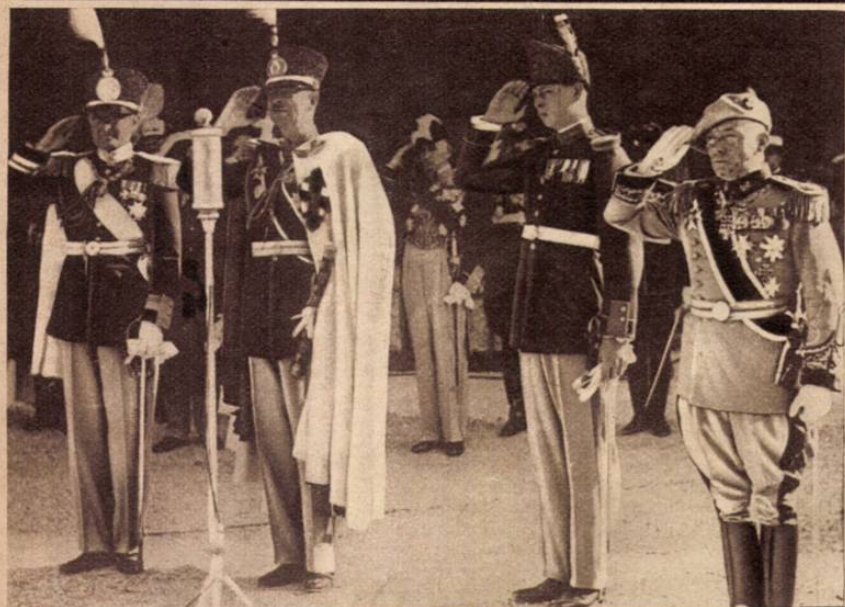
Cunoscuta aviatore engleză Joan Batten a întreprins un raid aviatic, în Australia. (12 Octombrie).

La Nyon, (Belgia) a avut loc conferința celor nouă puteri. (Noembrie).

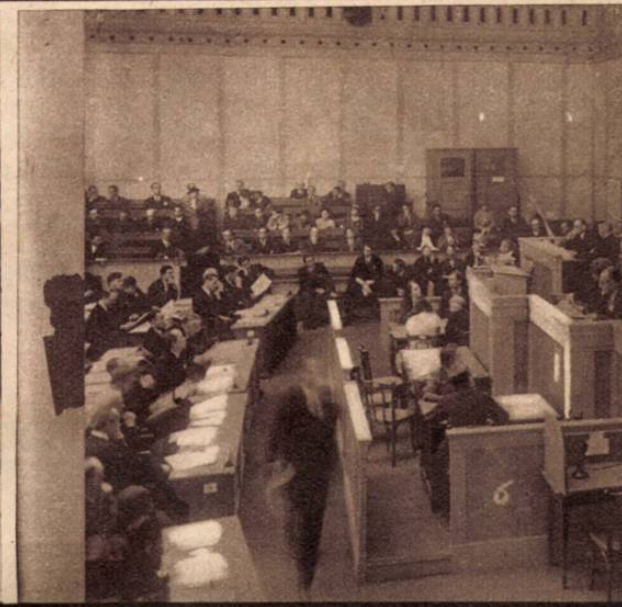
ANUL 1937 IN IMAGINI

Voevodul Mihai, împlinind 16 ani, a primit gradul de sublocotenent în armată. (25 Octombrie).

Ducele Mussolini a făcut o vizită cancelarului Hitler. (1 Octombrie).

Societatea Națiunilor a ținut cea de-a XVIII-a adunare a sa (20 Septembrie).

Artista germană de cinematograf, Renate Müller a murit la Berlin, în vârstă de 29 ani. (7 Octombrie).

„In genere, luna Ianuarie va fi luna avertismentelor. Dar zodiacul bărbatilor dela conducerea statelor îmi arată că evenimentele vor fi peste măsura puterilor lor. In luna Ianuarie 1937, statele vor oferi eroilor principali ai anului 1937, am zis Italia și Anglia, o posibilitate de înțelegere. Oamenii nu vor pricepe aceste semne, decât la sfârșitul anului. Fără voia lor vor încheia un *Gentlemen's Agreement*, ceea ce ar însemna pace în Mediterană“.

— *Exact în ziua de 2 Ianuarie*, — comentează radios, cu un zâmbet mefistofelic, cavalerul ordinului „Balonul Negru“, telegrama agenției anunță încheierea înțelegerii. Dar oamenii n'au înțeles nici acest avertisment.

„Generalul Franco va începe seria ofensivelor, împotriva Madridului, dar va fi silit să-și îndrepte eforturile în altă parte! In Belgia, un tânăr, tentat de farmecele puterii, se va întovărăși cu vâzduhul, numai ca să-și impună voința. Va fi ultima-i efortare, după care va constata, spre marea-i desamăgire, neputința. In Abisinia, Italia va suferi desiluzii crunte. Va încerca să sfârșame cu dinții nuca de cocos și rezultatul va fi: câteva măsele jertfite pe altarul imperiului“.

— *Și acum iată cum telegramele confirmă cursul prezicerilor mele. 3 Ianuarie: Naționaliștii declanșează un nou atac asupra Madridului. 7 Ianuarie: Degrelle rostește un discurs, la radio Roma, înmormântând, pe unde romane, avântul lui spre putere. 12 Ianuarie, telegramele anunță că la Roma s'a constituit o societate minieră, pentru Abisinia, capital 50 milioane lire, La 19*

Ducele și Duceasa de Hessa, sburând spre Londra, spre a asista la nunta fratelui lor, și-au găsit moartea, într'un accident de avion, lângă Steene (Ostenda). (16 Noembrie).

Cabinetul belgian s'a schimbat. (Octombrie).

Generalul Gouraud, ajuns la limita de vârstă, s'a retras din funcția de guvernator militar al Parisului. (16 Noembrie).

Regele Leopold al Belgiei a făcut o vizită în Anglia. (Noembrie).

Ministrii francezi Chautemps și Delbos au vizitat Londra. (28 Noembrie).

Ducele de Guise, din casa Orleans, a lansat prin fiul său, Ducele de Paris, un manifest către poporul francez, îndemnându-l să se revolte, împotriva actualului regim și să instaureze monarhia (23 Noembrie).

Cunoscutul pictor al casei domnitoare engleze, Philip de Laszlo, a încetat din viață, în vârstă 68 de ani la Londra. (22 Noembrie).

ANUL 1937 ÎN IMAGINI

Albania și-a sărbătorit cu mare fast ziua independenței în prezența Regelui Ahmed Zogu (27 Noembrie).

La Gtockholm, a avut loc împărțirea premiilor Nobel, pentru medicină, literatură, fizică și chimie. (Decembrie).

Lordul Halifax, trimisul britanic, a făcut o vizită oficială Germaniei. (20 Noembrie).

Februarie: atentat la Addis Abeba, împotriva generalului Graziani.

Prin urmare, vezi bine, că până acum era suficient ca bărbatii de stat, să nu fi fost miopi, ca să înțeleagă mersul și rostul evenimentelor. Eu nu am însă putere asupra oamenilor. Eu prezic, dar nu dăscălesc.

Aici, maestrul tuși grav, își umflă pieptul și scoase dintr'un sertar o pereche de ochelari, de modă veche. Se așază pe scaun și continuă să-mi citească:

„Franța, eterna Franță, se va pomeni, în fața unor obstacole vremelnice atât de uriașe, încât oamenii, speriați, vor crede că a sunat ultima clipă a republicei. Convulsiuni interne, svârcoliri externe, cei slabi se vor da de o parte, cei tari vor căuta s'o înghită. Ferice de acei cari îi vor rămânea credincioși”.

— Privește seria de telegrame: greve peste greve, comploturi, schimbare de guvern, dislocarea prietenilor, care vor reveni, pentru că dușmanii Franței îi caută prietenia,

„Anglia! O, Anglia va constitui marea enigmă a anului 1937, deși drumurile nu mai constituiesc niciun secret. Ea va încerca toate metodele, cari vor avea aparență de umilințe. Cu o mână va întinde ramura de măslin și cu cealaltă va organiza, în scurtă vreme, o armată formidabilă. Un obraz va avea înfățișare de mironosiță, iar celălalt va fi mai crunt decât Marte. Un om tânăr va organiza, cu energie și îndrăzneală, armata

Cu ocazia vizitei d-lui Yvon Delbos la București, a avut loc un ceai la Legatia Franței, la care a luat parte și M. S. Regele Carol II.

La Glasgow (Scoția) s'a înregistrat un groaznic accident de tren, în care și-au găsit moartea 34 persoane (Decembrie).

Ministrul de externe al Franței, d. Yvon Delbos, a vizitat România. (8 Decembrie).

și flota și tot unul tânăr va isbuti să-și impună, după o eclipsă, linia, în politica externă. Anglia va suferi câteva înfrângeri morale, dar își va consolida imperiul". — Și acum, iată telegramele, cari trasează, matematic, linia consecventă a politicii engleze. 22 Ianuarie — Anglia propune intrarea Egiptului în Societatea Națiunilor. 23 Ianuarie — Nahas Paşa, primul ministru al Egiptului, ia inițiativa organizării unei armate motorizate de 20.000 oameni. Egiptul trimite, în Anglia, o comisiune de militari, pentru studiul chestiunilor tehnice. 8 Aprilie — Lordul Halifax pune piatra fundamentală a templului păcii din Cardiff. 12 Aprilie — Conferința dela Montreaux. 10 Mai — Irlanda se proclamă republică, sub numele de Eiré. 15 Mai — Conferința imperială la Londra, a reprezentanților tuturor dominioanelor engleze, la care se proclamă unitatea imperiului. 28 Mai — Se constituie guvernul Neville Chamberlain. 22 Septembrie — Anglia anexează trei insule nelocuite, din Oceanul Pacific, unde începe să construiască aerodromuri. 5 Septembrie — avioane chineze atacă automobilul ambasadorului englez, în China. Ambasadorul e rănit iar Anglia nu reacționează, decât foarte slab. Urmează mai departe, vizita lordului Halifax la Berlin și, din când în când, telegrame despre formidabila activitate a tânărului ministru de război al Angliei — d. Hoare Belisha.

„Rusia Sovietică va trece prin convulsii tragice. O mână de oțel va distruge întreaga gardă comunistă a lui Lenin. Bolșevici de mână-ntâia, generali și conducători, vor dispărea pe rând, iar lumea nu va ști cum să tălmăcească aceste evenimente. Cunosătorii evoluției revoluției franceze vor găsi multe asemănări. Autoritatea Rusiei Sovietice va dispărea de pe arena politicii internaționale, lăsând un gol imens".

— 23 Ianuarie — începe procesul celor 17 frunțași sovietici, în frunte cu Piatakow și Radek. 11 Mai — generalul Tuchacevski e scos din funcția de subșef al statului major al armatei sovietice și numit comandantul districtului Volga. 22 Mai — Incepe expediția Schmidt la Polul Nord. Urmează cascada frunțașilor, Europa e înmărmurită iar Rusia trece pe planul secundar, între puterile lumii.

„Germania va continua să fie reprezentată de voința Fuehrerului. O intensă activitate diplomatică va încerca să organizeze un front comun, împotriva Societății Națiunilor și mai ales să desfacă blocul de alianțe ale Franței. Lumea se va lăsa impresionată. Franța va fi alarmată. Dar nimic din aceste evenimente, cu aparență de seriozitate, nu va rămânea durabil. Franța va ieși din aceste încercări mai puternică, iar acei cari o vor părăsi, se vor căi.

Dar evenimentul de seamă al anului 1937 va fi marea lovitură din Extremul Orient. În Japonia, se va crea un curent de opinie publică, spre stânga. Poporul japonez își va manifesta voința de pace. Conducătorii Japoniei, crezând că a sosit momentul, vor încerca să pună mâna pe imensul teritoriu chinez. Lovitura va începe cu mari succese, cari se vor transforma într'un dezastru. Diplomații japonezi vor da dovadă de aceeași nepricepere, pe care au dovedit-o Germanii, înainte de războiul mondial. Dar aici ar însemna să intrăm în cursul evenimentelor din 1938. Acțiunea Japoniei va avea de efect închegarea unui puternic bloc, care va opune o forță imensă tendințelor ei. China va renaște, din cenușa ruinelor semănate de Japonia".

— 16 Martie — Japonia refuză să adere la acordul naval dela Londra. 17 Martie — Alegeri municipale la Tokio. Partidul militar obține 4 scaune, partidul muncitoresc, 35 scaune, partidele da centru 116 scaune. 5 Mai — Alegeri generale în Japonia. Partidele constituționale și democratice obțin 8 milioane de voturi, partidul militar, 2 milioane. 8 Iulie — Incident chino-japonez, în fața orașului Peking. 11 Iulie — mareașalul Ciang-Kai-Shek ordonă să nu se cruțe nicio jertfă, pentru apărarea teritoriului chinez. Urmează telegramele luptelor din China. Aviația japoneză scufundă două vase americane. Președintele Roosevelt pretinde scuze, din partea împăratului Japoniei. Anglia, Franța, Statele Unite, solidare.

Nu-ți mai vorbesc de realizarea prezicerilor mele, cu privire la aparența ameliorare a situației economice mondiale. Dușmănia între state, alimentată de ambițiile vane ale conducătorilor și de miopia lor, va concentra bogățiile, în câteva mâini. Iată o statistică a anului 1937, în ceea ce privește rezervele de aur. În Statele Unite, se găsesc de cap de locuitor 90 dolari aur, în Anglia, 78 dolari aur de cap, în Franța 78, în Olanda 45, în Belgia 77, în Suedia 40, în Elveția 146, în Germania 0, în Italia 0, în Polonia 0. Iată, după mine, unde se află rădăcina răului. Viața internațională normală se bazează pe principiul vaselor comunicante, în domeniul economic. Bogățiile acumulate trebuie să circule, înloc să rămână

imobilizate. Dar metoda pusă în aplicare de statele sărace și totalitare amenință să spargă vasele și să risipească bogățiile. S'au astupat comunicațiile între ele și numai printr'un acord general, sângele bogăției va fi pus din nou în circulație.

— Ce credeți, domnule doctor, despre anul 1938? Va ști omenirea să rezolve aceste grave probleme?

— Ce va fi în anul 1938? — repetă întrebarea doctorul Saravagia Tollow și rămase gânditor. Aprinse un bec roșu deasupra scaunului. Lumina înțepa chelia maestrului, căutând parcă, să pătrundă taina ascunsă în creierul de mag, al omului din fotoliu.

După o tăcere destul de apăsătoare, pe care nu îndrăzniam s'o întrerup, maestrul continuă:

— Anul 1938? Mi-am întocmit fișele... Dar, mai bine vino mâine. În noaptea asta voi încheia bilanțul.

Maestrul se ridică. Se opri o clipă, uitân-

du-se fix la becul roșu din perete. Se apropiă de o etajeră, din colțul odăii, trase un sertar și scoase un craniu. Privi concentrat prin găurile orbitei și întorcându-se spre mine, vorbi:

— Așadar, mâine!

Își înfipse arătătorul în gaura occipitalului. Am simțit cum mă trec fiorii și m'am ridicat, încet, ca un animal speriat, în clipa de apărare.

— Maestre, vă mulțumesc pentru interesanta lecție de istorie! Aștept cu nerăbdare ziua de mâine.

I-am strâns mâna de cauciuc și am pornit-o repede, spre ușă.

I. Moldoveanu

P. S. În numărul de Anul Nou al revistei noastre, vom publica interesante preziceri, ale doctorului Saravagia Tollow, cu privire la anul 1938.

Abonați-vă la „REALITATEA ILUSTRATĂ”

Economisiți 120 lei și căpătați în acelaș preț și numerele speciale

CIORAPUL CEL MAI FIN DIN MATASE
NATURALĂ AMERICANĂ

DA PICIORULUI D-VS.
O NOTĂ DE DISTINCȚIE
ȘI ELEGANȚĂ DESĂVÂRȘITĂ.

PRECUM MARCA MONDIALĂ
MON BIJOU
ȘI TOATE MĂRCILE INDIGENE
ADESGO VOILE DE SOIE
CU TALON COLORAT
ADESGO 501
MĂTASE NATURALĂ ETC. ETC.

LA MARELE DEPOZIT

CAMELIA

BUCUREȘTI, STR. NICOLAE ȘELARI, 14

PREȚURI EXCEPȚIONAL DE REDUSE PENTRU SĂRBĂTORI

Pravila colților

P A C E CÂINEASCĂ

I MPLINISE o lună și smocul de păr de sub burtă începuse să i se usuce, când fu aruncat peste zăplazul știrb, în râpa târgului. Un icnit scurt și rămase nedumerit, cu o ureche bleagă peste un ochiu, iar cu cealaltă, răsucită în cornet.

Un bărzăun, ce dormita pe o baligă uscată, veni să-l miroase, murmurându-i o amenințare. El își scutură negativ capul și insecta viră, își reluă locul, privindu-l curioasă.

Își potrivea labela sub burta trandafirică, căscă, răsucindu-și limba de melc, și-și sprijini botul pe labela dinainte.

Un fir de umbră, spânzurat de un copac, îi flutura pe frunte, între nări și se încreți pe marginea râpii. Își odihni privirea pe piciorul rămas în umbră, iar ochiul rămas în soare scânteia artificial, cu strălucirea de porțelan vopsit. Se răsturnă pe o coastă, dar sări speriat, ghiontit de un spin.

Adulmecă. Din vale pufniă duhoare în rotogoale. Pipăt, cu nările, unde aerului și o ghiorăitură slabă șerpui în pântec.

Pleoapele îi lunecară pe albul ochilor. Increți fruntea și oftă subțire. O umbră plescăi deasupra-i, încolăcindu-i spinarea. La două labe de el, se sbătea un pui de vrabie golaș, căzut din copac.

Frica ce-i înțepa rădăcinile perilor, i se scurse spre burtă. La fiecare ciripit al puilui, ciulia urechile, făcând trei crețuri de humă moale, pe frunte. Abia își domolise bătaile de inimă, de pământul rece, că sări de-a tumba, căzând pe spate. Cu un ciripit metalic, pasărea-mamă se înșurubă în aer, se opri, în târcale, lângă puilul ei și gargarisi chemări speriate, bătând pământul cu coada. El își lungi gâtul pe ceafă și nu îndrăzni să se urnească. Pasărea țopăi în jur, își scutură penele depe gușă, iar puilul căscă un plisc urât, cu limba vibrândă.

Pe marginea râpii, se ivi un dulău bătrân, rupt în șale, cu coapse osoase de cal. Pe marginile buzei ciupite în creneluri neregulate, se țeseau funigee cristaline de bale. Lungi gâtul, înghiți limba ce-i atârna ca un corp străin și pași socotit.

Bărzăunul, ascuns după un solz de baligă, bănuia măcelul și se afundă. Pasărea simți pașii, sughiță și sbură pe un ram, lărmuind.

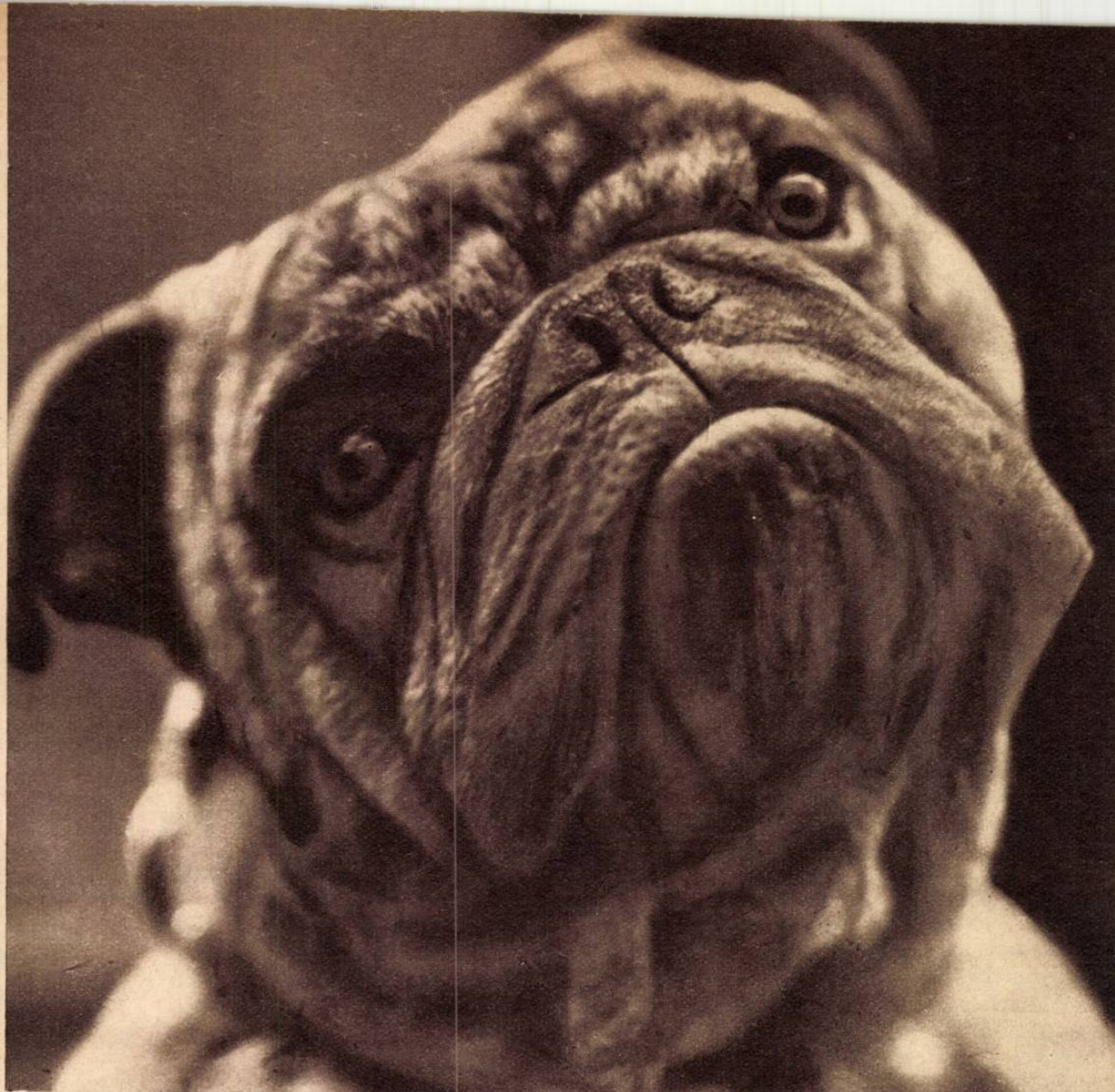
Piciul de câine se îndoi ca un aluat subțiat și sburli perii, slujindu-se, iar puilul golaș se sbătu și rămase cu gura căscată.

Dulăul se opri, își frânse o labă, privi la omida, cu aspect de câine și mârâi. Piciul își destinse spinarea și la apropierea labelor, icni, își tremură glasul și o sută de clopoței hodorigiți se sparseră în aer. Dulăul se opri, își frânse buza, dar în jurul lui fremăta, clocotia vacarmul deslănțuit de picul, cu colți de lapte. Fundul râpii se umflă și scuipă întreaga haită ce viermuia într'însa.

Pripășiți pe vremea când pădurea fusese tăiată, ocupaseră vizuinele lupilor, cari se mutară spre înălțimile acoperite. Oamenii târgului iscodiră povești despre râpa despădurită, cu lupii ce-și pierdură năraul, dar părul ba, devenind câini sălbatici. Se vorbea despre luptele din nopțile de iarnă, între lupii pădurii și cei din râpă, iar obștea vărsa gunoiul, pe tăpșanul de la margine, pentru hrana haitelor, ce-o păzia de năvala sălbăticiunilor.

Treziți de schelălăitul picului, năvăliră pe tăpșan și se opriră, lângă bătrânul ce părea îngrijorat. Erau printre ei, dulăi tineri cu blana netedă și piciorul sprinten, bătrâni cu ciupituri largi pe corp, ce lăsau urme de scamă la fiecare pas, cățele cu ugere largi, ce pendulau bătând coapsele și o droaie de pici flocoși, cu ochiul fulgerător și glas duios, ce se împiedicau între picioarele și sfârcurile mamelor. Dar nimeni nu cutează să înfrunte sbârâitul ce răscolia văzduhul. Se opriră la depărtare de o coadă, purtând privirile dela puilul golaș, la mormolocul urlător. Bănuia fiecare, în vecinul său, un concurent la fărâmitura de pene și oscioare.

O mișcare din partea unuia stârnia un mârâit înă-

bușit, îi aprindea sticliri mate, în albușul ochilor. Piciul se liniști brusc și căscă prelung. Câteva căscături rupseră încordarea, în masa strânsă a stăpânilor râpii, aducând calmul unei destinderi generale. Cățiva frunțași se urniră, stârnind praful cu răsuflarea iute, a nărilor. Piciul puse în mișcare ultima rămășiță a zarvei sale.

Și-atunci, se petrecu ceva nemaipomenit în istoria râpii. Femelele cu fâncii lipiți de sfârcuri, se târâră în vale, dulăii golani săriră unul peste spatetele celuilalt, prăvălindu-se de-a berbeleacul și trei bătrâni, cu scama ca fulgii, se opriră pe marginea râpii, mirosiră o muche de peatră, un vârf de mărăcine și rămaseră în trei picioare, udând, la intervale scurte locul mirosit. Scormoniră huma uscată, strănutară în cor și se tolăniră, obosiți cu botul pe labe. Piciul își scutură glasul, de ultimele țipete, tuși în sec, mai toarse o ită subțire în gât și se piti pe labe.

De sub paravanul solzos al baligii, bărzăunul își frecă picioarele și sbucni într'un bâzâit satisfăcut, urmărit de privirile tocite ale bătrânilor și ochii umezi ai micului rătăcit.

Un ciripit de alarmă. De sub frunze țâșni pasărea și ciuguli în aer, bobul negru zbura. Viră deasupra râpii, se lăsă pe o peatră, tocă prada și, țopăind, se apropie de puilul, ce scormonia cu aripile de sgârciu, rostogolindu-i un fir negru. Dinspre pădure, ajunse un freamăt de cositor, presărând în vecinătate, primele miresme ale amurgului.

La primele susurări ale dimineții din târg, pasărele pădurii își primeniră glasurile, iar pe tivitura cerului, răsăritul își sparse oul proaspăt, vărsând albușul rece peste nor.

Câinii simțiră chemarea și se adunară pe tăpșan, necăjiți de purici și fânțari, așteptând tainul de gunoiu. Femeile ajunseră mai târziu, furișându-se cu sânurile uscate, ca niște cimpoaie desumflate.

Piciul părăsit, cu botul între fluerile picioarelor dinapoi, dormia încovrigat, tremurând sub împunsătura boldurilor cristaline de rouă. Sub spinarea, cât un șirag de oscioare, zăcea trupușorul puhav al puilului, ca o zdreanță de blană ciupită. Se opriră, uitând puricii și fânțarii, îmbucătățind mirosul pădurii. Și atunci își făcu loc burduhănosul alintat al râpii. Era un câine tânăr, cu blana linsă, cu ochii încercuiți de ochelari negri, că nu-i puteai bănuia.

Blana deasă, bine păturită, nu fusese atinsă de niciun dinte străin. Nu stârnișe, până atunci, ura sau admirația cuiva, iar în vremurile grele de luptă, cu lupii pădurii, el rămânea acasă, cu cei mărunți și visa pe mormanul de ciolane, roase de generații. Dar nici la gunoaie nu era primul. Dupăce fiecare răscolia mușuroiul până la fund, luându-și partea pe care i-o dădea puterea colților, el rămânea, până

târziu, între rămășițe și lingea ultimele resturi de hârtii cu grăsimi, culegea fărâmiturile uitate și sfârteca șoarecii, hoiturile neatinse. Restul timpului și-l petrecea, înghițind puricii și lustruindu-și perii, cu limba muiată.

Deaceea, când pași spre picul încovrigat, nimeni nu mârâi. Cu coada stufoasă, în bătaia proaspătă a soarelui, el se opri, lăsă ușor ultima labă, își apropia bntul curat, zbatu coada, cu înfeles nehotărât și se dădu, stângaciu, înapoi. Piciul sări speriat și plescăi dințisorii, ca mărgelele. Când se trezi răsturnat sub burta păroasă a câinelui, depănă aerul cu lăbuțele, se așeză într'o rână, se sprijini în coate, mirosi și-și înfipse botul trandafiriu, în coapsa păroasă a burduhănosului, care se gudură, dădu un salt, lipindu-și gâtul de pământul umed. Piciul țipă, schelălăi și se târi, cu mers de focă, spre primul șir de lângă el.

Câinii săltară, cu grijă, peste trupul flămândului și se opriră pe mormanul de gunoiu, frământat de cu seară.

Burduhănosul se așeză pe coada bine păturită, ca să-și plivească unghiile tocite, urmărind, printre ochelari, mișcările picului, care sorbea mirosurile stârnite de fuga câinilor. Șovăind, oprindu-se la fiecare rotogol de mireasmă acră, ce i se insinua în nări, împleticindu-se între coloanele nevăzute de aer, ce duhnia. se izbi de blana lucie a câinelui, sfredelind buțurile de grăsimi între coaste. Câinele rămase cu laba nemîșcată, undui o buză, descoperind dinții galbejiți și sări apoi pe trupul sfrijit al picului, care rămase turtit, cu ochii holbați de frică.

Îl apucă de ceafă, îl târi furios spre marginea râpii, isbindu-l de pământ. Piciul își tuși răsuflarea și isbucni într'un larmăt nebun, ce-i sfâșia glasul. Un câine se ridică alene pe mușuroiu și urlă prelung. U-hu-u, și haita întreagă îi răspunse, năvălind asupra fărâmiturii, ce stârnia o vâpaie de zarvă.

Când soarele se topi, în zăpușala mată a văzduhului, un om răsturnă un car cu gunoaie, peste gardul știrb al râpii. Haita se orândui după pravila colților, într'un mârâit monstru. Treziți de căldura zilei, măriceii din vale se cățără pe tăpșan și veniră fuga, săltându-și laolaltă picioarele. Aici se opriră lângă nenea, care, tolănit pe o coastă, cerceta jucăuș rările picului neînsuflăit. Lângă o peatră zăcea turtit puilul golaș.

Mirosiră puful, ce le gâdila nările. Strănutară după rând și începură joaca. Dintr'un mușuroiu părăsit, țâșni un roi de muște, cu luciri de bronz, ce se abătu, nesupărat, pe resturile ospățului câinesc.

În târg, un copil se tăvălia în praful unei curți, plângând:
— Mamă, mamă, unde-i cățelușul?

PISICA CHIOARĂ

Eram trei camarazi. Ne întorceam de la minele de aramă din California, având fiecare câte două-trei mii de dolari în buzunar și intenția să ne imbarcăm la Vera-Cruz, ca să ne înapoiem în patrie: Larsen la Tromsø; Pat Curry la Belfast; eu la Calais.

Dar o asemenea intenție e greu de realizat, în afurisita țară mexicană, unde, pe drumurile întoarcerii, sunt mari hanuri cu femei, sticle de vin și tot ce trebuie pentru joc. Abia meraserăm șase zile, că ne instalaram la „Vida-Nueva”, un fel de caravanserai de scânduri, unde vin să petreacă cete de metiși și de bagabonzi.

Larsen, Pat Curry și eu nu eram stricați, dar când ai trăit ca noi, muncind cu îndârjire, cu ideea fixă să-ți economisești dolarii și când te trezești de odată, ca la ieșirea dintr-o închisoare, afară, în lumea largă, liber să trăiești după plac, ești beat de plăceri, vrei să îmbrățișezi totul, și faci prostii. La urma urmei, asta-i viața. Deci, ne aflam, tustrei, de o săptămână, la „Vida-Nueva”. Jucam cărți cu frenezie. Încercam să ne sustragem cele câteva mii de dolari, pe cari le agonisiserăm. Era poate condamnat, dar jocul e joc și nu cunoaște prieteni.

Or, era un făcut, Pat Curry câștiga tot timpul. Parcă-l văd în marea sală, plină de haimanale, cari se îmbătau și se încăreau. Stătea în capul mesei, în jurul căreia eram așezați, calm, grăsuț și avea pe umărul său drept pisica-i cenușie, care torcea și-și întredeschidea singurul ochiu, verde ca smaraldul, de câte ori Pat ne umfla dolarii.

„Această pisică chioară ne poartă nenoroc, îmi zise Larsen, într-o seară. Trebuie să ne descotorosim de ea”.

Și, în aceeași noapte chiar, ne duserăm în expediție, în odaia lui Pat. Acesta sfârâia, iar pisica sa moțâia lângă el, pe pat. Larsen înșfăcă animalul, care scoase un mic miorlăit de durere, îi suci gâtul, și-l aruncă prin fereastră, în câmpie.

„Iată-ne liniștiți. Haide acum la culcare”. Și a doua zi, Pat își căuta tovarășa, înțrebă de ea pe toți, n-o găsi, fu morocănos ca un bulldog și nu vru să joace.

„Dacă l-aș prinde, pe cel care a făcut asta, strigă el, amenințând cu pumnii, îl voi ucide, cum mi-a ucis animalul!”.

Larsen și cu mine ne ferirăm de a-i mărturisi ceva.

Făcurăm toate sforțările, ca să-l liniștim și, către sfârșitul după amiezii, primi să reia partida de cărți cu noi.

La început, totul se petrecu foarte bine. Jocul decurse normal. Pat pierdu în mai multe rânduri. Fără mascota lui, își dădea banii ca oricare. Larsen îmi arunca, pe furie, priviri triumfătoare.

Pe urmă însă, pisica stabilitamentului, care era deasemenea cenușie, sări pe umărul Irlandezului și începu să toarcă, clipind, din când în când, din ochii săi verzi.

Intocmai ca cealaltă, da, intocmai ca cealaltă, cu deosebire numai că-și avea amândoi ochii.

Larsen părea că nu observase nimic, Pat nu clintise. Eu, cu toată turburarea mea,

tăcui. De două sau de trei ori totuși, Larsen își ridică nasul, se uită la Pat, își trecu mâna pe frunte, ca și cum voia să gonească o viziune penibilă.

Culmea era însă că Pat reîncepea să aibă un noroc nebun. Adună cinci, zece, cincisprezece dolari. La un moment dat, câștigă, dintr-o lovitură, o sută douăzeci de dolari. Larsen își răsturnă scaunul, se ridică, palid de mânie, și zise:

„Am văzut bine, nu? Nu sunt nebun! iar are pisica pe umăr...”

Pat izbucni în râs: „Ah! ah! ți-e frică de pisici cenușii...”

Atunci Larsen, scos din fire, își repezi pumnul cu toată puterea asupra animalului care moțâia.

Acesta se rostogoli pe jos, urlând. Sângele îi curgea dintr'un ochiu pe blana-i cenușie. Pat luă pisica în brațe o mângâie și-o reazează pe umărul său drept. Pisica, care părea că nu mai suferă, își ridică capul: era chioară acum, chioară ca și cealaltă.

Mărturisesc că fui înspăimântat. Larsen, care rămase cinci minute năucit, fu cât p'aci să se înăbușe de groază. Se clătină, își scoase biletele de bancă, monedele, le aruncă pe masă.

„Ține, zise el către Pat. Voiu pierde totul, știu. N'am ce face... Intotdeauna va fi așa...”

Și luându-și revolverul, își trase un glonț în tâmplă.

Nu fu nicio emoție în sală. Erau obișnuți cu asemenea drame. Patronul veni să ne spună:

„Luați loc la altă masă, ca să se poată spăla dușumeaua.”

Ceeace făcurăm și continuarm să jucăm, Pat și cu mine. Ce eram noi de vină, că Larsen era așa de supertișos?

Trad. de CONST. GALITZA

Soluția problemei de perspicacitate din pag. 15

„Am trei prieteni”

La început există posibilitatea ca oricare din cei trei să aibă oricare din cele șase îndeletniciri. După condiția doi, înseamnă că Radu nu poate fi nici muzicant, nici grădinar.

După condiția cinci, Toma deasemenea nu putea fi grădinar; urmează deci că Vasile e grădinar.

După condiția șase, Toma nu poate fi pictor. Urmează că Radu e pictor.

Radu fiind pictor nu poate fi contrabandist, după condiția trei.

După patru, Radu nu poate fi nici șofeur. Urmează deci că cea de a doua profesiune, a lui Radu, e de bărbier.

Intrucât Vasile e grădinar, după doi, el nu poate fi muzicant. Rămâne că Toma este muzicant. Intrucât, după condiția unu, șoferul nu e muzicant, Toma nu poate fi șofeur. Urmează de aci că Vasile e șofeur, iar Toma are ca a doua îndeletnicire pe cea de contrabandist.

1938
PHILIPS
Seria Simfonică
RADIO

ECHIPATE CU RENUMITELE LĂMPI
PHILIPS MINIWATT

Soamelor!
**Întrețineți linerețea și
înfrumusețați tenul
întrebuințând renumi-
tele produse Taban**

INSTITUTUL
TABAN

CAL. VICTORIEI, 1
TEL. 3.09.60

CONDAMNAT la SPANZURATOARE

Roman de BRUCE HAMILTON

PROLOG

PELA ora șapte, în seara de 11 Noembrie 1923, în gara mică din Willesden, un domn în smoking n'avea astâmpăr de nerăbdare, în fața ușii închise a cabinei telefonice, de lângă chioșcul de ziare.

De zece minute, aceeași voce de femei telefona și omul nostru, privind mereu la ceas, simțea că-și pierde firea; ba încă, iată că și o doamnă bătrână veni să se posteze în fața cabinei, arătându-se hotărâtă să se folosească de privilegiul sexului ei, de a lua rândul cea dintâi. Însă domnul în smoking nu era dispus să îngăduie aceasta și în acest amănunt se poate vedea cum, un lucru de nimic trage uneori după sine un lanț întreg de evenimente: tocmai lipsa de curtoazie de care făcu dovadă, avu drept urmare seria de drame, ce alcătuiesc subiectul acestui roman. Căci dacă domnul grăbit, voind să-și afirme dreptul primului ocupant, nu s'ar fi așezat cu spatele la ușa cabinei, el n'ar fi fost lovit de această ușă, când ea s'a deschis; el n'ar fi fost determinat, prin această izbitoră, să observe, cu o atenție neobicinuită, pe tână femeie, care ieșea.

Temuta doamnă bătrână a profitat de această clipă de distracție, spre a se strecura, cea dintâi, în cabină: închise ușa, cu un zâmbet de triumf și astfel dispăre din povestirea noastră.

Dar eroul nostru o și uitase. Atenția lui se îndreptă asupra tinerei femei, care ocupase, atât de multă vreme, cabina și care ieșise atât de vijelios. Nu c'ar fi avut vreo intenție admirativă sau galantă. Ceeace-l izbîia și-l intriga era nervozitatea extraordinară, pe care o manifesta această femeie: agitația care îi gonise sângele din buze și din față și care îi scutura trupul, într'un tremur nervos, în vreme ce mâinile strângeau, convulsiv, o poșetă de piele.

Scena se desfășurase, dealtminteri, foarte repede. Înainte ca omul nostru să-și fi revenit din surpriză, ea și întinsese controlorului jumătatea unui bilet, dus și întors și trecea pe peron. Pentru un observator superficial, această femeie tânără, care nu-și trăda în nici un fel emoția, n'avea în înfățișarea ei nimic care s'o poată deosebi de atâtea alți călători, cari iau, în fiecare seară, trenul spre periferie. Păr blond, tras pe urechi, sub o pălărie cloche, cu o oarecare neorânduială pretentioasă, ochii vioi, de culoare și expresie nedefinită, o gură îndrăznească, cu buzele prea înroșite... Dar tocmai, gura aceasta avea ceva deosebit, care nu se putea spune dacă e seducător, sau neliniștitor. Buza superioară se răsfrângea drăgălaș în formă de triunghi, descoperind dinții admirabili, de animal carnivora.

Observatorul singuratic, care o privia cum dispăre pe peron, reluându-și paza în fața cabinei telefonice, înregistra mintal, acest semn particular, spunându-și:

„Aș recunoaște această femeie, ori unde aș întâlni-o...”

Terminându-și comunicarea telefonică, trecu și el la rândul pe peron. Era un frig uscat, înăspriț de vânt; deaceia se duse să-și aștepte trenul în mica sală de așteptare, cu ferestrele prăfuite, cu dușumeaua plină de resturi de tot felul și de mucuri de țigări. De jur împrejur, o bancă de curând vopsită, contrasta cu murdăria înconjurătoare; domnul, încercând zadarnic să se încălzească la radiatorul, pe care îl găsi înghețat, hotărî să se așeze pe această bancă. Stătea cu spatele la un paravan de scânduri, care despărțea sala de așteptare, de un vechi bufet, scos din funcțiune, iar în acest paravan o ușă rămăsese întredeschisă.

O pereche, ai cărei pași îi auzi foarte limpede, pătrunsese în bufet. De îndată, bărbatul și femeia, începând o convorbire și unul dintre glasuri trezi, fără voia lui, atenția călătorului singuratic. Acest glas — al femeii — îl intriga: mai întâi pentru că vorbea franțuzește (o franceză șovăitoare, de școlăriță) și — mai ales, pentru că în sunetul tăgă-

nat, puțin strident al acestei voci, era încredințat că recunoaște pe aceea care-l scosese din fire, la telefon, cu puțin mai înainte.

— Credeam c'o să pierzi trenul, Mihail. Pentru ce-ai întârziat atât? Ai văzut deci pe tata?

Răspunsul fu dat cu vocea prea înceată, pentru ca domnul să-l poată auzi. Tânăra femeie reluă, aproape imediat, cu o nuanță de neliniște:

— ...Desigur n'ai obținut nimic?

De data aceasta, replica fu pronunțată cu un ton mai hotărît. Bărbatul vorbea mai curgător franceza, dar cu un slab accent străin.

— Nu, scumpa mea... tu știi cât e de violent tatăl tău!

— S'a infuriat?

— Desigur. A țipat, m'a insultat... poate n'am fost destul de dibaci. Nu-i era pe plac nimic din cele ce-i spuneam, eu m'am supărat la rândul meu și cearta s'a agravat tot mai mult.

— Ai fi trebuit să-ți păstrezi calmul, Mihail. Și tu? Ai țipat și tu? Ai spus cuvinte grele?

Din nou, cel care asculta simți o oarecare neliniște, în întrebările grăbite ale femeii.

— Probabil — spuse bărbatul — dar nu-mi mai amintesc bine. Totul s'a petrecut foarte repede. Când am văzut că nu puteam face nimic, am plecat trântind ușa. Și iată, draga mea, că și această ultimă încercare a dat greș, ca și celelalte.

— Nu-i nimic, Mihail... Vom lupta împreună, iată tot... Nu există altă soluție.

Domnul tuși discret și se mișcă pe bancă; începea să se simtă rușinat, de a surprinde astfel o convorbire intimă. Ceva în tonul ultimei fraze a tinerei femei îi produse o impresie neplăcută: s'ar fi spus că se silia să vorbească cu o tandrețe, pe care n'o resimțea de fapt. Asprimea vocii desminția înțelesul cuvintelor.

Bărbatul întrebă:

— Și mătușa Ethel?

— Mi-e teamă că nu-i nimic de făcut nici din partea asta. Totul e zadarnic, dragul meu, trebuie să fii mâine la Paris.

— Dece nu vrei să mă întovărășești Emily?

— Nu ți-am spus de atâtea ori motivele? Voi veni după tine, de îndată ce te vei instala.

— Nu înțeleg, Emily. — Tu știi că nu-ți pot lăsa decât câteva bancnote de o liră. Ce-o să te faci, dacă nu găsesc îndată de lucru?

— O să găsești, știi tu.

— Nu sunt sigur.

— Haide, Mihail, fă cum îți spun și acum sărută-mă.

— Ce-ai Emily? Tremuri toată?

— Am înghețat în sala asta — răspunse tânăra femeie.

De altfel avea dreptate: era foarte rece în sala de așteptare.

— ...Mai de grabă să mergem pe peron.

Se îndreptară spre ușă. În aceeași clipă trenul care venia din Londra, sosi, răbufnind aburi deși, iar domnul care se afla în sala de așteptare, se ridică și dânsul. Pe peron, el zări perechea care aștepta: chipurile lor apăreau livide, sub lumina palidă a lămpilor. Bărbatul, cu siguranță, nu era englez: de statură mijlocie, svelt, avea o haină prea largă, iar pălăria lui, cu borduri mari, era trasă pe frunte. Această pălărie accentua tipul de boem, trădat de mustață și de barba ascuțită, care împreună ascundeau o gură și o bărbie lipsite de energie. Privirea ochilor negri avea un farmec, oarecum trist. În totul — cugetă călătorul, care observa toate acestea — o fizionomie fină și mai degrabă simpatcă, și adause apoi, pentru sine:

„Și pe acesta l-aș recunoaște, dintr'o mică!...”

Mai aruncă o privire la tânăra femeie, nemîșcată, alături de tovarășul său și deodată găsi înțelesul impresiei pe care o resimțise, când cu incidentul din cabina telefonică: „Pricep acum repulsia pe care mi-o inspiră această femeie: are ceva felin în înfățișare. Nu mi-ar plăcea o ființă ca asta, în viața mea...”

Întoarse, cu hotărîre, spatele, perechi și se duse să se instaleze într'un compartiment, în celălalt capăt al trenului.

CAPITOLUL I

VERDICTUL

I

În ce mă privește, interesul meu, în afacerea din Odessa Road a fost deșteptat, în momentul care, pentru restul publicului, însemna desnodământul.

Jurații își reluasera locurile, străduindu-se să păstreze o expresie de seninătate, judecătorul îi urmă majestos și liniștit, în roba sa purpurie, publicul fremăta, cu toate îndemnulile aprodului de a se păstra liniște. Însă intrarea arestatului, readus pe banca lui, spre a asculta verdictul, m'a făcut să tresar, într'un sentiment de nespuse groază: am fost atât de turburat, încât tot ce-a urmat, declarația primului jurat, condamnarea la moarte, pronunțată după ritual, a rămas în amintirea mea ca ceva vag și confuz. Exact în acest moment a început pentru mine drama din Odessa Road. Am avut brusc impresia tăcerii care a urmat după verdict; s'a pus condamnatului întrebarea obicinuită: dacă mai are ceva de adăugat. Acesta, aiurit, părea că nu înțelege și paznicul îl împinse cu cotul. Se plecă atunci spre avocatul său, ca să-i vorbească: acesta puse mâna pe brațul clientului său într'un gest de înduioșare, părând că vrea să oprească vreo izbucnire de mânie; dar arestatul, cu o tresăltare de furie, își trase brațul și se îndreptă către judecător. Din această clipă mi-am revenit și am urmărit scena, cu un interes deosebit.

— Vinovat? — spuse dânsul în franțuzește, cu o voce, la început sugrumată, dar care din ce în ce devenia mai hotărîtă. — Dar nu sunt vinovat, domnule judecător. Greșiți! Nu-i adevărat... Au mințit!...

Se întoarse apoi către procuror. Mi s'a spus mai târziu, că în tot timpul desbaterilor, arestatul nu încetase să fixeze pe acest temut adversar, dupăcum o biată păsărică fixează șarpele, care o fascinează. Ascultase și urmărise, cuvânt cu cuvânt, toate întrebările, atacurile, întâmplările procurorului, străduindu-se să înțeleagă totul, cu o atenție impresionantă. Acum se sbătea între paznicii săi, pe cari numai respectul pentru majestatea curții îi împiedeca să dea afară, cu brutalitate, pe condamnat.

Acesta mai strigă:

— Asasinilor... Ucigașilor... Credeți oare...

Sfârșitul se înăbuși într'un strigăt, căci un paznic izbucnise să-l întrerupă, acoperindu-i gura cu mâna. A fost nevoie de forță, ca să fie scos afară, dar eu n'am mai asistat la restul scenei: aflându-mă lângă ușă, m'am strecurat în stradă, unde am fost întâmpinat de Mackenzie, redactor judiciar la „Daily Paper”.

— Salutare, Willis — îmi spuse el — nu știam că ți s'a încredințat rubrica tribunalelor; ședința de azi o să fie un articol minunat pentru gazeta de mâine.

— Într'adevăr — i-am răspuns distrat, cu gândul într'altă parte.

— Vezi, în ce mă privește, spectacolul mi s'a părut penibil. Deși sunt un om destul de încercat, în chestiile astea, dar scena, îți mărturisesc, m'a turburat.

— Adevărat?

— Haide să bem o cafea și ne vom schimba impresiile.

— Nu, mulțumesc, trebuie să-mi redactez notele — i-am ripostat eu.

L-am părăsit și am apucat pe Fleet Street.

II

M'am îndreptat spre apartamentul apropiat al amicului meu Chilcot, în Essex Court. Chilcot îmi încredințase cheea, ca să mă pot folosi, când și cât voi vrea, de biblioteca lui, foarte bogată; ba chiar îmi rezervase în această bibliotecă un divan, care nu prea era moale, dar care îmi da putință să mă folosesc de această casă, ca de un refugiu, ori de câte ori lucrul mă reținea în oraș prea târziu, ca să mai pot prinde ultimul tren de periferie, spre Chiswick, unde locuiam.

P.B. 1167-37

EAU DE COLOGNE

POUDRE • PARFUM

MASCARADE

L.T.-PIVER - PARIS

Mă tem că articolul meu pentru „Ora”, n'a fost prea grozav, în seara aceea. L-am dus la ziar, la timp, pentru ediția de seară, apoi, după o ceașcă de ceai, mi-am spus că în squarurile umbrite ale cartierului Temple Bar, între învălmășeala din Fleet Street și activitatea sgomotoasă a cheiurilor, voi găsi refugiul potrivit ca să cuget în liniște.

III

Știindu-l pe Chilcot la Paris, eram sigur că voi avea apartamentul său la dispoziție. Am luat dela ziar toate tăieturile pe care le-am putut găsi, referitoare la proces: căci eu de fapt, n'aveam decât cunoștințe sumare despre toată afacerea. Mă înapoiasem tocmai din Ruhr, unde nu putusem urmări cum trebie ziarele englezești și de cum coborisem din tren, fusesem însărcinat, din întâmplare, de către secretarul de redacție, să urmăresc desbaterile tribunalului, în absența unui confrate indisponibil. Cu pachetul de ziare la subțioară am suit, ca o săgeată, scara de piatră din Essex Court și am intrat, găfâind, în apartamentul lui Chilcot. M'am instalat aici și am început să parcurg toate acuzațiile covârșitoare, adunate pe capul celui condamnat. Trebuia să văd limpede... ca să-mi pot da seama cum și unde voi interveni, spre a sfârâma greutatea acestor acuzații, cu ajutorul celor ce aflasem; căci n'aveam nicio îndoială asupra groaznicei erori judiciare, ce avea să se comită și asupra nevinovăției totale a nenorocitului, sortit spânzurații.

Mi-am concentrat toată atenția, timp de o oră, asupra articolelor care, sub titlul: „Crima din Odessa Road”, afățaseră curiozitatea întregii Anglii. Invinuirile se bazau, desigur, pe mărturia tinerei Emily Clifford. Se înțelege că procurorul, Sir William Fry, avusese tot interesul să-i atragă simpatiile, slujindu-se de amănuntele, pe care ea singură le dăduse, asupra vieții sale, din copilărie. Pentru anumite motive, apărătorul, Eustache Borrodaile, nu se opusese acestei tactice, dar, în cele din urmă, tot Sir William se dovedise mai dibaciu. Sinceritatea aparență a Emily-ei crease, fără îndoială, o impresie favorabilă asupra juraților, iar judecătorul, în rezumatul făcut, slăvise, cu foarte puține rezerve, sinceritatea și curajul ei. Iată cum îmi apărură toată țesătura poveștii, pe măsură ce legam unul de altul, fragmentele dispărute.

CAPITOLUL II

PAUL CLIFFORD

I

Paul Clifford își începuse viața ca profesor de literatură într'un liceu. La această epocă se însurase cu fata unui medic, care era totodată unul din administratorii liceului din localitate. Această căsătorie i-a consolidat situația în așa fel, încât a obținut cel dintâi post important, care a devenit vacant, și anume direcția unuia din „adăposturile” liceului*). Rămase văduv, câțiva ani după aceea, cu o fetiță de 8 ani, Emily.

Tatăl începu s'o crească cu aceleași metode severe pe care le aplica elevilor săi: certuri și observații neîntrerupte, din care nu lipseau și corecțiile corporale; ce e mai grav e că tatăl, care bea, nu-și dădea seama că fata trecuse de vârsta copilăriei, continua să aplice aceași metodă, fără să se gândească la influența pe care o va avea asupra caracterului tinerei fete.

Se poate ușor imagina care au fost urmările refuzului la acest copil: obicinuița de a minți, o mie de prefăcătorii mărunte, spre a scăpa de ocări și de pedepse. Viața Emily-ei era nespuns de tristă: tatăl ei avea ideile dela începuturile domniei Reginei Victoria, în ce privește educația femeilor și libertatea care li se cuvine. Primi o învățătură foarte sumară și nu învăță nicio meserie, care să-i îngăduie ca la 20 de ani să-și capete libertatea. Era astfel nevoită să se ocupe numai de gospodărie și nu cele câteva noțiuni de artă, pentru agrement, i-ar fi putut ajuta să-și câștige viața. La fel ca pentru multe fete tinere, din acea epocă, singura nădejde de a evada, rămânea căsătoria sau o legătură cu un bărbat, pe care întâmplarea i-l va scoate în cale.

*) În Anglia, internatele sunt uneori împărțite în mai multe „adăposturi”, fiecare condus de un profesor, care ia titlul de „headmaster”.

De fapt, căsătoria era foarte puțin probabilă, căci Paul Clifford nici nu se gândia să ofere fiicei sale prilejul de-a întâlni pe viitorul bărbat posibil: el nu admitea niciun fel de relații mondene.

Aceasta era situația în familia Clifford, când izbucni războiul cel mare.

În anul următor, Paul Clifford fu nevoit să demisioneze și să părăsească liceul: de fapt, nu izbucnise niciun scandal, dar se șoptea, din ce în ce mai mult, despre lipsa de temperanță și chiar despre beția profesorului. Amenințat cu destituirea, a fost destul de dibaciu ca s'o ia el mai înainte și să plece când, în mod normal, ar fi putut să-și mai păstreze situația vreo zece ani. Își administrase leafa cu sgărzenie și avea oarecari economii: nici nu încercă să găsească vreo altă situație, în învățământ. În 1916 se înrolă în armată și plecă în Franța, unde i se dete un post în poliția militară, înapoia frontului: funcțiune care convenia obiceiurilor sale și caracterului său, aspru și autoritar. Deși n'a avut nici când prilejul să meargă până'n tranșee, avu nenorocul, în urma unei răni prost îngrijite, să i se cangreneze un picior și a fost nevoie să i se amputeze piciorul, dela genunchi în jos.

A fost singura perioadă din viața ei, când Emily a avut oarecare libertate, dacă se poate da acest nume supravegherii acre a unei mătuși, sora tatălui său care împărtășia principiile și părerile tatălui ei și care administra și micul venit, destinat traiului lui Emily. Ar fi fost interesant de știut cum a întrebuițat independența ei relativă, din timpul războiului: dar n'avem niciun indiciu despre asta. Învăță să conducă automobilul dar ceva serios n'a făcut.

Paul Clifford a fost reformat la începutul anului 1918: de aci înainte era un infirm, dar de o sănătate robustă și egoismul său, desperat de starea sa, se transformă într'o adevărată monomanie. Bineînțeles că Emily fu nevoită să se întoarcă și să locuiască cu tatăl său. Începură atunci o serie de strămutări, dela un capăt la celălalt al Londrei. Locuiau în apartamente mobilate și gospodăria fiind făcută de gazdă, tânăra fată nu mai avu nici această ocupație. La începutul anului 1923, îi găsim instalați într'o stradă mică, din cartierul West Kensington.

Emily avea pe atunci 25 de ani, dar nu găseai niciodată la ea cea mai mică sumă de bani, de care să nu dea socoteală, până la centimă, tatălui său, care mergea până acolo, încât îi cerea factură, pentru orice cumpărătură. Bătrânul Clifford, înțelegând că infirmitatea lui îl împiedică să mai supravegheze, ca altă dată, pe fiică-sa, desfășura o ingeniozitate diabolică, spre a fi în curent cu tot ce face fata lui, ori de câte ori merge în oraș.

Își consacra timpul liber, întocmind o nouă situație din epigramele lui Martial; trimetea în fiecare dimineață pe Emily, la una din marile biblioteci, spre a restitui sau a aduce operele necesare lucrării lui, dar nu-i acorda decât un timp limitat, pentru fiecare din aceste drumuri și dacă, întâmplător, tânăra fată întârzie zece minute, avea de îndurat reproșuri aspre, invinuiri și scene violente.

După dejun, Emily se ocupa, în treacăt, de unele lucrări casnice și la ora patru, după ceai, trebuia să întovărășească pe tatăl său, în scurta plimbare pe jos, pe care o făcea zilnic, prin cartier. La înapoiere, tânăra fată îndeplinea rolul de secretară. Ii dicta la mașină notele și observațiile, mai mult sau mai puțin pedante, care-i treceau prin gând. Ne-am putea întreba, în numele căror principii, tatăl iniția pe fată, în obscenitățile elegante ale lui Martial și ce efect puteau să producă acestea asupra firii unei fete tinere, lipsită de orice experiență de viață și crescută atât de sever.

Emily își petrecea serile în casă, dar reușise să smulgă îngăduința de a merge Miercurea și Sâmbăta la noul cinematograful de cartier; dar și aci, Paul Clifford se arăta incapabil să acorde ceva cu dărnicie: nenorocita trebuia să fie acasă punct la orele 10 și jumătate, fie că filmul s'a terminat sau nu, iar tatăl ținea cu atâta severitate la această hotărâre, că nu odată fusese nevoită să părăsească cinematograful, în momentul cel mai pasionant, al unei intrigă, al cărei desnodământ n'avea să-l cunoască niciodată.

Viața acestei femei, de 25 de ani, era precum se vede măsurată cu minutul și curgea într'o monotonie înăbușitoare. Dar într'o seară se produse accidentul fatal: fata nu se înapoie decât la unu fără un sfert. Paul, care nu se culcase și pe care așteptarea și

alcoolul îl exaltaseră, dându-i o dispoziție de furie grozavă, primi pe fiică-sa cu ocări și injurături. Emily mărturisă că a fost la palatul de dans, în Hammersmith și arătă, tatălui său, biletul de intrare. Nu știm dacă Clifford a considerat această ispravă drept o crimă, sau i-a fost teamă că fiică-sa a mers mai departe, dar știm c'a bătut-o pe Emily, în mod sălbatic, cu bastonul, așa încât i-a sdrelit pielea capului și a umerilor.

A doua zi, totuși, s'a arătat oarecum rușinat de gestul său, a mormăit oarecari scuze și săptămânile următoare s'au scurs, în aparență, fără ca să schimbe ceva, în viața lor cotidiană. Emily n'a repetat isprava ei: își luă toate precauțiunile... nu mințise, c'a fost la palatul de dans, dar nu spusese tot adevărul, căci în seara aceea făcuse cunoștință cu Mihail Ștefănescu.

II

Mihail era violonist, într'o orchestră de dans. Român de origină, își încercase de tânăr norocul la Paris, dar a fost nevoit curând, să se convingă că „orașul lumină” nu era favorabil acelora cari se cred virtuozii. Încetul cu încetul, alunecă în societatea ușoară, a boemei. Trebuie să spunem, în favoarea lui, că nu-și părăsise ambițiile din tinerețe, de a fi un mare muzicant, și că și reușise să fie primit într'o orchestră simfonică, pariziană. Scurt timp după angajarea tânărului, această orchestră trecu Canalul Mânecii, spre a da concerte la Londra: Mihail, în acest oraș, făcu cunoștință cu câțiva compatrioți, cari apreciară talentul său și-i dădură speranța că va găsi în Anglia, o situație mai demnă de el. Dânsul, agățându-se de această nădejde, nu se înapoie cu orchestra franceză. Dar atunci nenorocul îi dădu prima lovitură; se îmbolnăvi de pneumonie, care degeneră în pleurezie și după boală, sistemul său nervos rămase atins, așa încât nu mai putu niciodată să-și regăsească elanul, dela început. Uneori, arcușul său avea accente de mare artist, dar imediat cântecul devenea banal și, molatic. Boala îi sleise micile economii și astfel fu nevoit să primească orice, ca să poată trăi. Câteva săptămâni cântă într'o orchestră de cinema de cartier, apoi fu angajat la palatul de dans, din Hammersmith, unde aspectul său elegant, atracția personală pe care o avea, îl evidențiau în fața mulțimii. În seara în care făcu cunoștință cu Emily Clifford, el se afla abia de șase luni la Londra și lega cu greu câteva fraze englezești.

În seara aceea, pe când se odihnea pe un scaun, între două bucăți, privirea îi fu atrasă de aerul trist al acestei fete tinere, pe care n'o întovărășia nimeni și-i zămbi, la întâmplare. Intrigat de ușurința cu care Emily îi răspunde, în pauză se îndreptă spre ea. Convorbirea n'a fost prea lesnicioasă, din pricina slabei cunoștințe de engleză ale lui Mihail; dar Emily vorbea, oarecât, franțuzește, și tocmai ușoara ei șovăire, accentul timid încântară pe tânărul bărbat. La fiecare pauză se întoarse la ea, iar Emily, încântată de această aventură nevinovată, atât de neobicinuită, în existența ei, uită de ceas. Ii reveni în minte realitatea, când auzi bătând unsprezece și jumătate, dar se gândi că dacă a trecut de limita prescrisă, nu mai avea niciun rost să se grăbească. La plecare, Mihail o întovărăși și amândoi se plimbară multă vreme pe străzile întunecate, din Shepherd's Bush.

Fermecată de interesul pe care i-l arăta acest tovarăș, atât de delicat și de timid, îi desvăluă câteva crâmpene din viața ei fără bucurie și făgădui să revie la Palatul de Dans, Miercurea următoare.

Își ținu făgăduiala, dar îl încredință că trebuia de data asta, să plece la zece precis. Îngrozi pe Mihail povestindu-i scena și loviturile pe care le primise dela tatăl ei, în săptămâna pe trecut. La proces, Emily a făcut aluzie la această conversație și a pretins, c'a fost izbită de un răspuns al lui Mihail: „Un asemenea individ nu merită să trăiască”, ar fi exclamat tânărul.

În seara aceea, ea făcu românului mărturisiri complete, îi împărtăși toate necazurile, îi povesti cum depindea pe de-a întregul de tatăl său și nu cunoștea nicio meserie, ca să-și poată câștiga singură viața.

Oricare bărbat, însuflețit de sentimente cavalerești, s'ar fi indignat, auzind-o și Mihail făcu la fel. Continuă să se întâlnească, în fiecare săptămână și ceea ce nu se putea ocoli se întâmplă. Între fata tânără, care întâlnea pentru prima dată un bărbat

și bărbatul de asemenea tânăr și înflăcărat, aruncat și el într-o țară străină, care simți că se deșteaptă într'insul un sentiment de apărare se născu o dragoste aprinsă. Curând începură să făurească proiecte de viitor. Mihail, crescut în viața de boem, nu se gândia deloc la căsătorie și îi arăta Emilyei că starea precară, materială, în care se aflau, se împotriva la asemenea proiecte. El pleda pentru o unire liberă: astfel dânsul ar fi continuat să câștige bani, ca muzicant de orchestră, iar ea ar fi putut da câteva lecții de franceză copiilor. Emily, crescută într'un orizont burghez, ținea la căsătorie, dar Mihail n'avea niciun respect pentru această instituție și nici nu voia să audă de asta. Era mult mai bine, spunea dânsul, ca ea să fie liberă, să-și refacă viața, într'o zi și nimic nu-i împiedeca, dac'ar fi continuat să se înțeleagă, ca mai târziu, să sancționeze unirea lor, prin căsătorie, dacă Emily ar mai fi ținut la asta. După multe discuții, tânăra fată cedă. E fără îndoială că la epoca aceasta, ea avea o afecțiune reală pentru Mihail, altminteri n'ar fi primit nici când, un asemenea proiect: în privința moralei, ea avea opinii tot atât de convenționale, ca și acelea ale tatălui său și ale mătușii Ethel. De îndată ce uară hotărîrea, trecură la fapte. Cu o lipsă de chibzuire, caracteristică felului său de a fi, Mihail părăsi orchestra, din palatul de dans, unde era nevoit să rămâie prea târziu noaptea: nu voia spunea dânsul să fie despărțit de Emily noaptea întreagă. Printr'o întâmplare fericită, fu angajat ca violonist, în orchestra unui teatru mic, din Berkhamstead, în Hertfordshire, la o oră depărtare de Londra. Salariul lui era inferior celui pe care-l primia în Hammersmith, dar Emily nu se necăji de aceasta, prea mulțumită să poată părăsi West Kensington. Fuga de acasă nu se înfăptui fără greutate. Paul Clifford era mereu de veghe: dar luase obiceiul să facă o scurtă siestă, după masă: tânăra fată profită de acest răgaz spre a ieși, fără să fie observată și se duse să întâlnească pe Mihail, care o aștepta în stradă. Se suiră într'un tramvai, care-i duse până la gara din Willesden, de unde luă trenul de periferie, spre Berkhamstead. Mihail închiriasă un apartament mic, drăguț mobilat, în Station Road și se instală acı, sub numele de domnul Ștefănescu: astfel Emily începu o nouă fază a existenței sale.

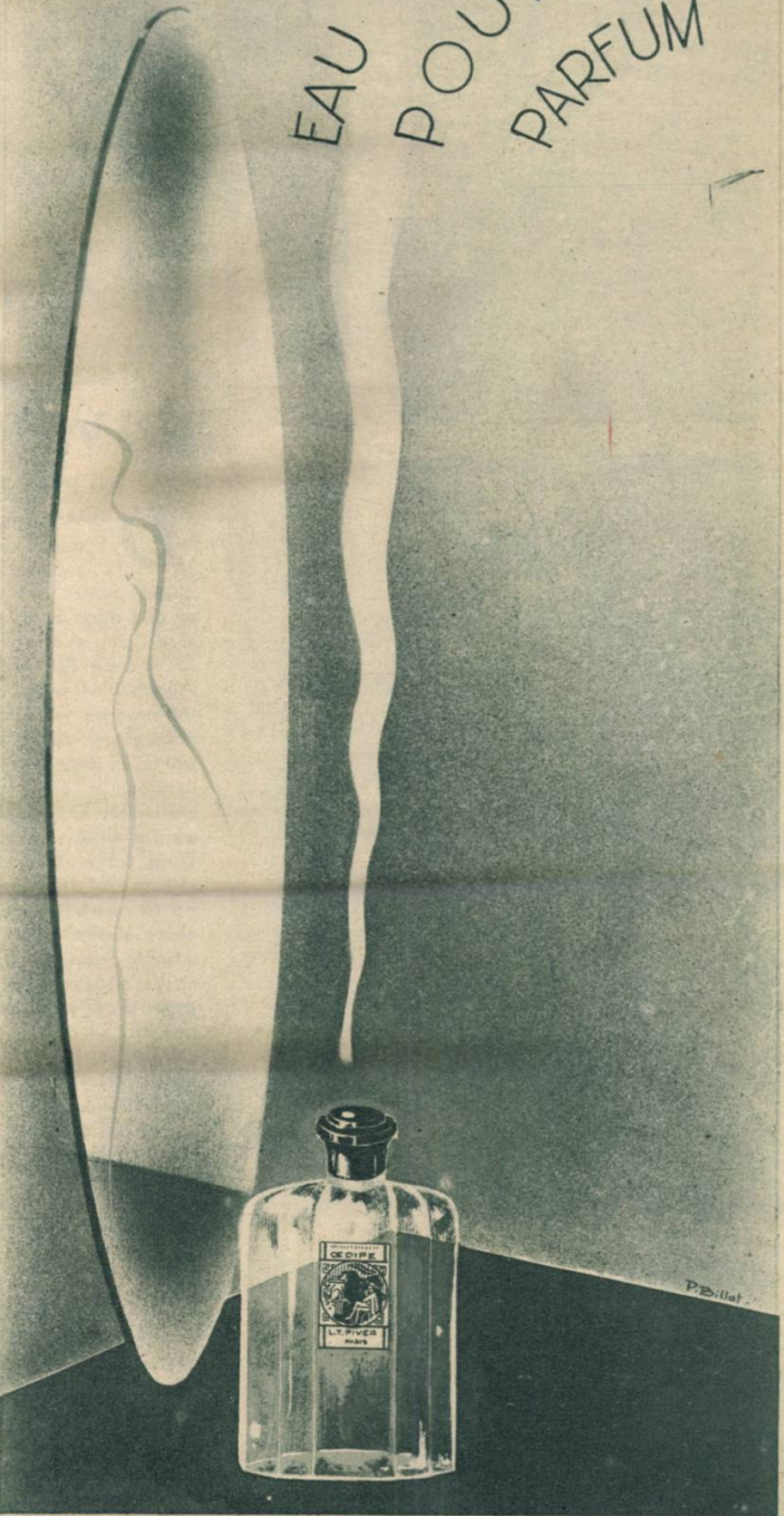
(Va urma)

SABEGO
CAL. VICTORIEI 18

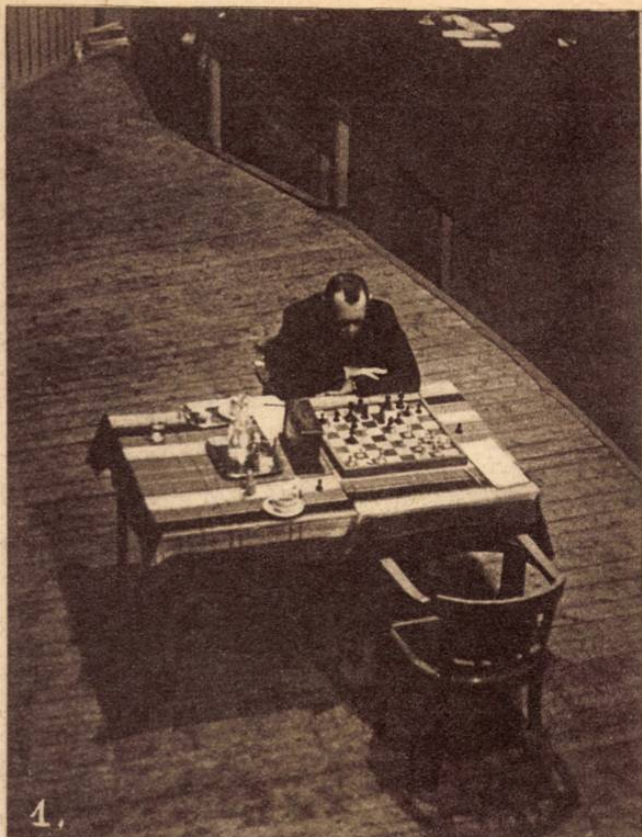
prezintă numai
BLĂNURI de CALITATE

EAU DE COLOGNE
POUDRE
PARFUM

OEDIPE
L. T. PIVER
PARIS

LUPTA PENTRU CAMPIONATUL MONDIAL DE ȘAH ...

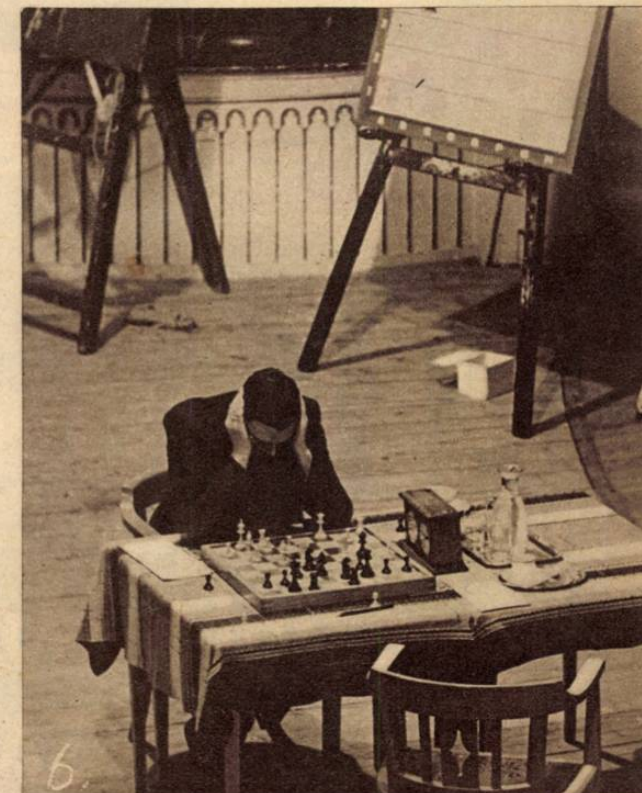
MATCHUL REVANȘA EUWE-ALJECHIN

Doi jucători: două temperamente.

DUPĂ olimpiada de la Stockholm, din vara anului acestuia, întreaga atenție a lumii șahiste a fost concentrată în jurul matchului pentru campionatul mondial. Lupta avea să se dea între dr. Max Euwe — deținătorul titlului — și dr. Al. Aljechin, challenger.

Dr. Euwe deține titlul din 1935, când l-a învins pe Aljechin, la o diferență de abia un punct. Firește, înfrângerea lui Aljechin a provocat nedumerire. Nimeni nu se aștepta ca „regele șahului” să poată fi depozat de titlu, tocmai de către un jucător, al cărui palmares nu era dintre cele mai strălucite. O scurtă recapitulare a ultimelor matchuri, pentru titlul suprem în șah, o va lămurii însă.

Dr. Aljechin a ocupat locul din vârful piramidei șahiste în 1927, când l-a învins, la Buenos Ayres, pe Capablanca, socotit drept cel mai tare jucător al timpurilor moderne. Contra acestui „genio latino”, înzestrat cu un puternic talent intuitiv și un neîntrecut stil clasic, Aljechin a jucat — după propria sa declarație — „cum n'a mai jucat niciodată”. Dar cu toate că partidele matchului, au fost de o mare valoare artistică și teoretică, victoria lui Aljechin nu apărea atât de categorică, încât o nouă întâlnire să nu fie de dorit. De atunci însă, Aljechin l-a evitat sistematic pe Capablanca. După doi ani, în 1929, în loc să-i acorde revanșa — cum ar fi fost și natural — el își susține titlul, în fața lui Bogoljuboff, pe care-l învinge relativ ușor (15 jum. — 9 jum.). Între

1. Euwe a făcut o mișcare. El a mai privit o clipă situația creată, s'a ridicat apoi liniștit, și-a pus scaunul la loc și i-a dat mână liberă adversarului său...

2. El se retrage într'un colț și se gândește. Desigur, dacă combinația sa este fără greș. El șade enervat, cufundat în gânduri, timp de vreo câteva minute.

3. Apoi se așează în fața tablei pe care este însemnată partida și privește mersul luptei. Enervarea i se risipește, încetul cu încetul.

4. Se ridică și se așează lângă masa presei, privindu-l de jos ca la teatru pe Aljechin, care combină mișcările pe scenă.

5. Se întoarce apoi iar pe scenă, se așează, strângorește, pe balustrada unei loji. Aljechin șade cu spatele la el și poate nici nu se mai gândește la șah. Euwe este foarte econom. Se odihnește.

6. Timpul de gândire a trecut. Aljechin a făcut mișcarea și, imediat după mișcare, se ridică. Scaunul său rămâne strâmb.

timp, Capablanca, descurajat și copleșit parcă de un sentiment al nimicniciei șahului (credea că acest joc poate fi cuprins ușor de mintea omenească, după care nu mai poate oferi nimic nou) se retrage din viața șahistă și duce o existență desordonată. În tot acest timp, nu numai că Aljechin evită să i acorde lui Capablanca revanșa, dar face tot posibilul ca temutul său rival să nu ia parte, alături de el, nici măcar la marile turnee internaționale. Așa s'a întâmplat la Bled (1931) și San Remo (1930), când Aljechin a reușit să-i învingă pe toți maeștrii Europei, totalizând 14 puncte, din 15 posibile, fără să piardă vreo partidă!

În 1934, când lumea șahista era, în unanimitate,

7. Acum ar putea și el să se odihnească, dar n'are astâmpăr nici un minut. Ca și când statul pe scaun ar însemna un chin pentru el, începe să se învârtască, pe scenă, încolo și 'ncoace, până când îi vine iar rândul să se așeze la masă.

8. Rămâne pe scenă. În sus și 'n jos, pe lângă masa unde șade Euwe. Face impresia unei pantere, care nu-și slăbește victima, niciun minut.

9. Acum se oprește, pentru o secundă, trecându-și, nervos, mâna pe frunte.

10. Se duce lângă tabla de șah, să se convingă? Sau ca să vada dacă Euwe va face vreo greșală? Enervarea sa nu se șterge nici măcar pentru o secundă. Nu se gândește la economie.

pentru un match revanșă Aljechin-Capablanca, fostul campion este iarăși evitat și Aljechin luptă din nou cu Bogoljuboff. Rezultatul arată că distanța s'a menținut aproape aceeași: 15 jum. — 10 jum. puncte. Matchul lasă însă mult de dorit. Opinia marilor maeștri este că Aljechin a jucat într'un stil de cafenea, folosind mai mult o tactică fină psihologică. Teoreticește, partidele au fost sub așteptări.

După acest ultim match, d-rul Euwe, campionul de șah al Olandei, a socotit că este momentul să-l provoace. El a declarat presei că n'are decât o singură dorință: ca Aljechin să joace contra lui, ca și contra lui Bogoljuboff. Astfel, în vara anului 1935, când are loc întâlnirea, Aljechin se prezintă în aceeași formă, se hazardază în combinații periculoase ca și în matchurile cu Bogoljuboff și pierde titlul, la o diferență minimă.

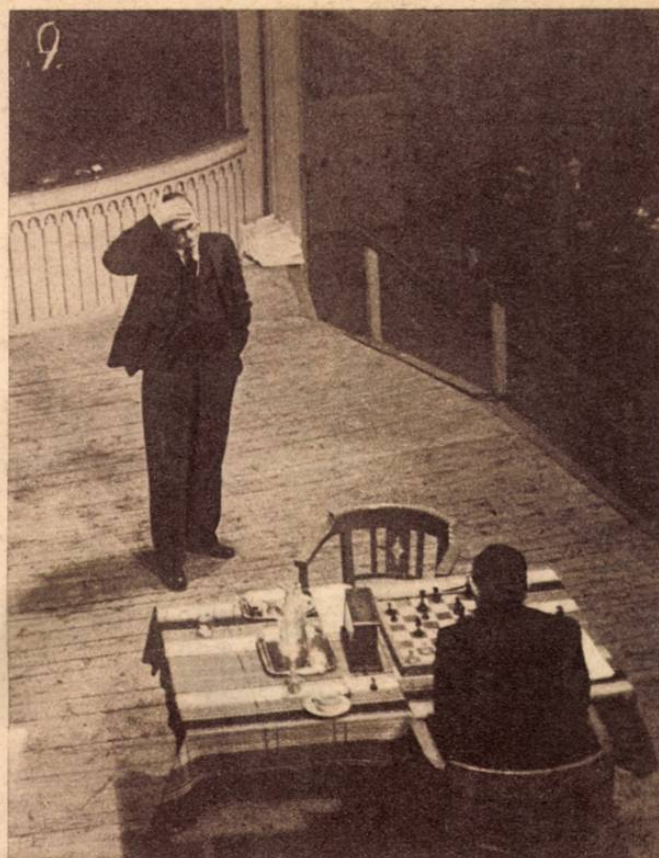
Senzația a fost desigur enormă. Aljechin nu mai putea fi socotit invincibil. Dar totuși, nimeni n'a salutat în Euwe pe adevăratul învingător al „regelui șahului”. O revanșă se impunea și Euwe a acceptat-o, cavalierește. A avut însă marea neșansă de a întâlni, acum, la 5 Octombrie, un Aljechin complet reabilitat, care l-a învins la un scor zdrobitor, de 5 puncte.

În urma acestui rezultat, Euwe este singurul campion mondial care n'a domnit decât doi ani, iar Aljechin singurul care — lucru ne mai întâlnit în alte ramuri sportive — reușește să-și recâștige titlul, odată pierdut.

PROBLEMA VIITORULUI CHALLENGER

Faptul că Aljechin a evitat, timp de 10 ani, o întâlnire cu Capablanca, a fost socotit de mulți ca o probă de mare lășitate. Ar fi nedrept poate, dacă acuzația s'ar lua drept bună în întregime. Adevărul este că Aljechin a condiționat o eventuală întâlnire cu Capablanca, de satisfacerea faimosului protocol dela Londra (1922): condițiuni impuse la acea epocă de Capablanca, pe când era campion mondial! Cum Capablanca n'a putut să-i asigure o bursă de 10.000 dolari-aur, întâlnirea dintre cei doi titani ai jocului regilor n'a mai putut avea loc.

În ultima vreme însă, fostul adversar al lui Aljechin și-a revenit la vechea lui formă. După strălucitul succes, repurtat anul trecut, în turneul dela Moscova, lumea a văzut din nou în el pe adversarul de care Aljechin avea toate motivele să se teamă. Ba, în vara anului curent, el l-a și provocat pe câștigătorul matchului Euwe-Aljechin, lucru

acceptat de Euwe, din capul locului. Bineînțeles, în măsura în care ar fi depins de el. Federația internațională de șah însă, l-a desemnat ca adversar pe cehoslovacul Flohr. Decizia a fost primită peste tot cu nedumeriri și ostilitate. Până la urmă, va trebui totuși să se facă dreptate și lumea șahistă să asiste la un match revanșă Aljechin-Capablanca. Aceasta ar avea să se întâmple prin toamna anului 1940.

Aljechin este acum din nou regele milenarului joc al regilor. Dar și această nouă victorie este șubredă și trecătoare, ca toate. Șahul e fără sfârșit, cum el singur a afirmat-o și orice campion trebuie să facă, la rândul său, loc altuia.

N. P.

CHIRURGIE ESTETICĂ

Indepărtarea operativă a ridurilor
Dr. RUDOLF HOFFMAN
ost asistent la clinica univ. din Berlin

a nasului
urechilor
feței
gusei
și pieptului

INSTITUT de

COSMETICĂ

Ingrijirea feței. Distrugerea părului de prisos, a coșurilor, negilor etc. Masaje. Măști de înfrumusețare și întinerire. Masca Sanoffin.

ANNEMARIE HOFFMANN

BUCUREȘTI. — B-DUL DOMNIȚEI, 30 BIS — TEL. 4.19.50

CITIȚI

MAGAZINUL

pe luna Ianuarie

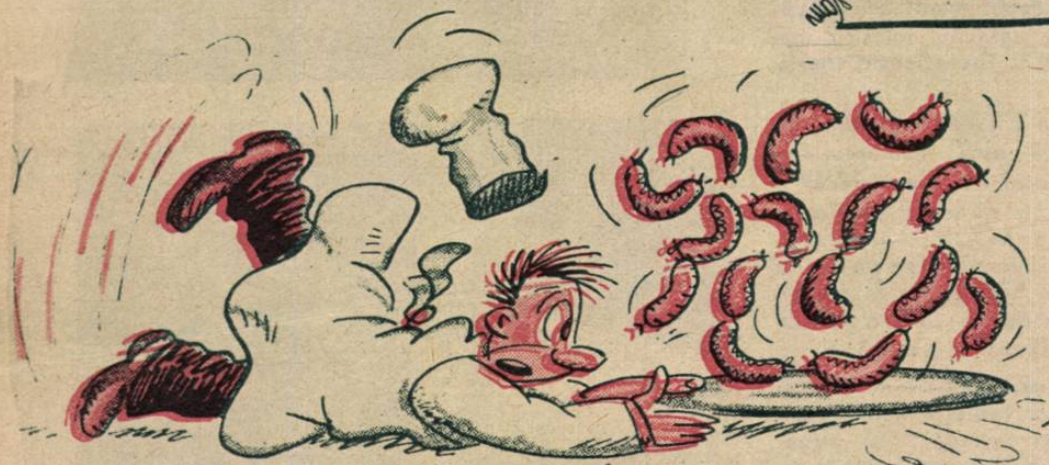
160 pagini 25 lei.

Humor

Sunteți sigur că nu e încărcat?

— Dragă Anișoaro — nu pentru că aș avea ceva de spus relativ la calitatea fripturii ăștia de găscă — dar spune-mi drept, papagalul nostru mai trăiește?

— Ține-mi, te rog, puțin umbrela, ca să mă pudrez!
— Dar nu pot.
— Cum să nu? Poți s'o ții în gură!

DOI PRIETENI

Ionel și Gică, vechi și buni prieteni,
Au încercat de toate'n lumea asta
Da-i urmăria într'una nenorocul
Și îi pândia la orice colț năpasta.
Au fost pe rând: vâxuitori de ghetе,
Hamali în port, sau desfăceau ziare,
Dar ghinionul îi păștea într'una,
Pân'au rămas... șomeri, în Piața Mare.

Șomajul... n'ar fi rău: te-așezi la soare
Și... meditezi... așa, ca înțeleptul.
Visezi, faci planuri și înalți palate...
Dar... e stomacul, care-și cere dreptul.
Azi foame, mâine foame; nu-i a bună...
Ei s'apucară de cerșetorie:
Când șchiopi, când orbi, mă rog, la nimereală.
Cerșiau... parc'ar fi fost de meserie!

Dar nici cerșetoria nu rentează,
Dela o vreme'n țara românească!...
I-au prins și i-au bătut, la Prefectură,
Că... s'au ferit de-atunci să mai cerșească.
Lihniți de foame, rătăceau pe drumuri,
Pela Floreasca, Herăstrău și Tei,
Și-abia-abia puteau să încropească,
De pe la trecători, vreo câțiva lei.

Când, într'o zi, la Herăstrău, văzură
Pe-o tablă, scris cu litere de-o șchioapă:
Primește recompensă Lei o sută,
Acela ce salvează-un om din apă
— Aceasta-i o idee genială,
Tu te arunci în apă, dragă Gică,
Eu te salvez și încasăm o sută!
Hai... hopa!... sări în apă, fără frică...

— Nu știu să'nnot...
— N'ai nici o 'grijе, dragă,
Te bălăcești o clipă'n apă chioară,
Țipi ajutor, răcnești și dai din brațe...
Gândește-te, e'n joc o sutișoară!...
S'aruncă Gică'n apă, ca săgeata
Și dă din mâini și zbiară și răcnește...
Numai Ionel, pe mal, stă, impasibil,
Foarte atent la tablă și... citește.

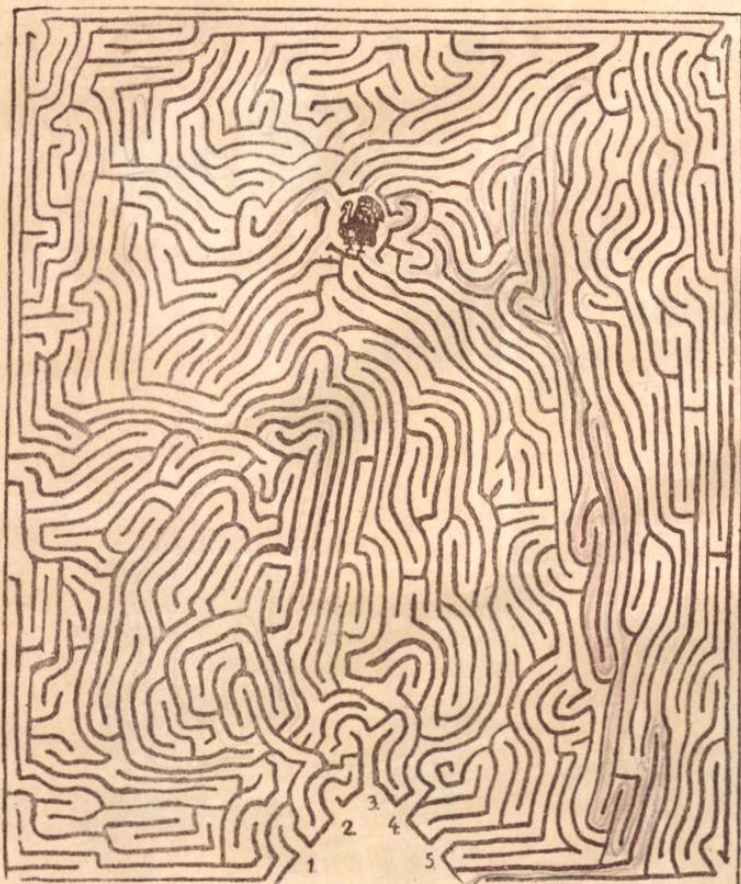
— Săriți că mor, mă dau la fund, Ionele!...
Și simte că sudori de moarte-l trec, —
Hei, ajutor... am înghițit o vadră...
Hai, ce mai stai, nu vezi că mă înnece?
— Strigi în zadar, — răspunde calm amicul, —
Căci uite ce mai scrie-aicia clar:
Acel ce pescuește un cadavru,
Primește Lei o mie, numerar...

JUL

JOCURILE „REALITĂȚEI ILUSTRATE“

LABIRINT

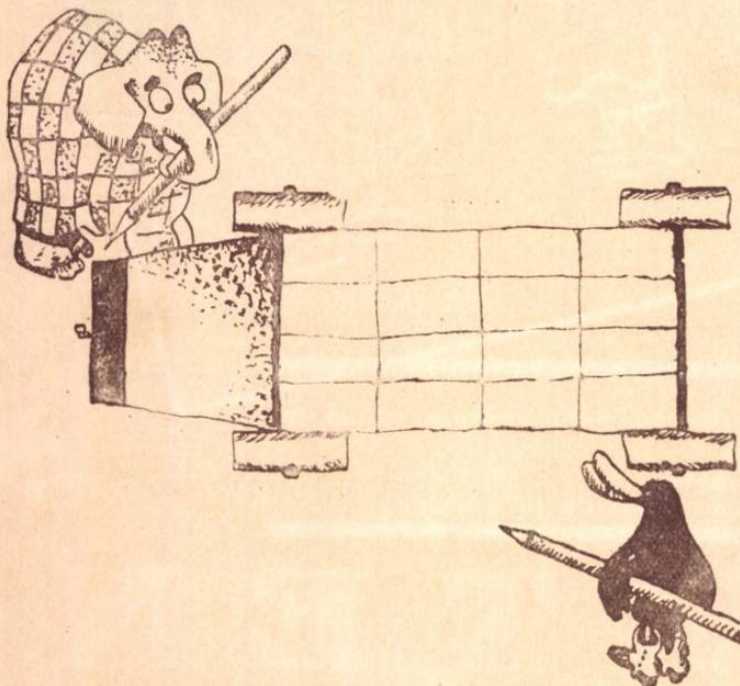

Un curcan, mare și gras, simțind că se apropie Crăciunul și că este în pericol, a fugit într-o bună zi de acasă și s'a ascuns cât se poate mai bine.

Găsiți drumul care duce până la el și însemnați-l cu creionul. Cititorul care ne va prezenta la redacție cea dintâi soluție, va primi un asemenea premiu în carne și oase...

Un joc nou de societate

Ping și Pong se joacă de-a autobuzul

Cei doi prieteni ai noștri, pe care nu știu dacă și dvs. ați avut onoarea să-i cunoașteți, și-au întocmit un desen care seamănă cu un autobuz. Numai pasagerii le lipesc...

N'au însă voie să se urce, decât persoane marcante. Și astăzi au dreptul la plimbare, doar cei al căror nume începe cu „S”.

Atât Ping, cât și Pong, caută să completeze cele 16 locuri libere, cu numele a diferiți oameni celebri care încep cu litera „S”. Iar câștigătorul va fi acela care a

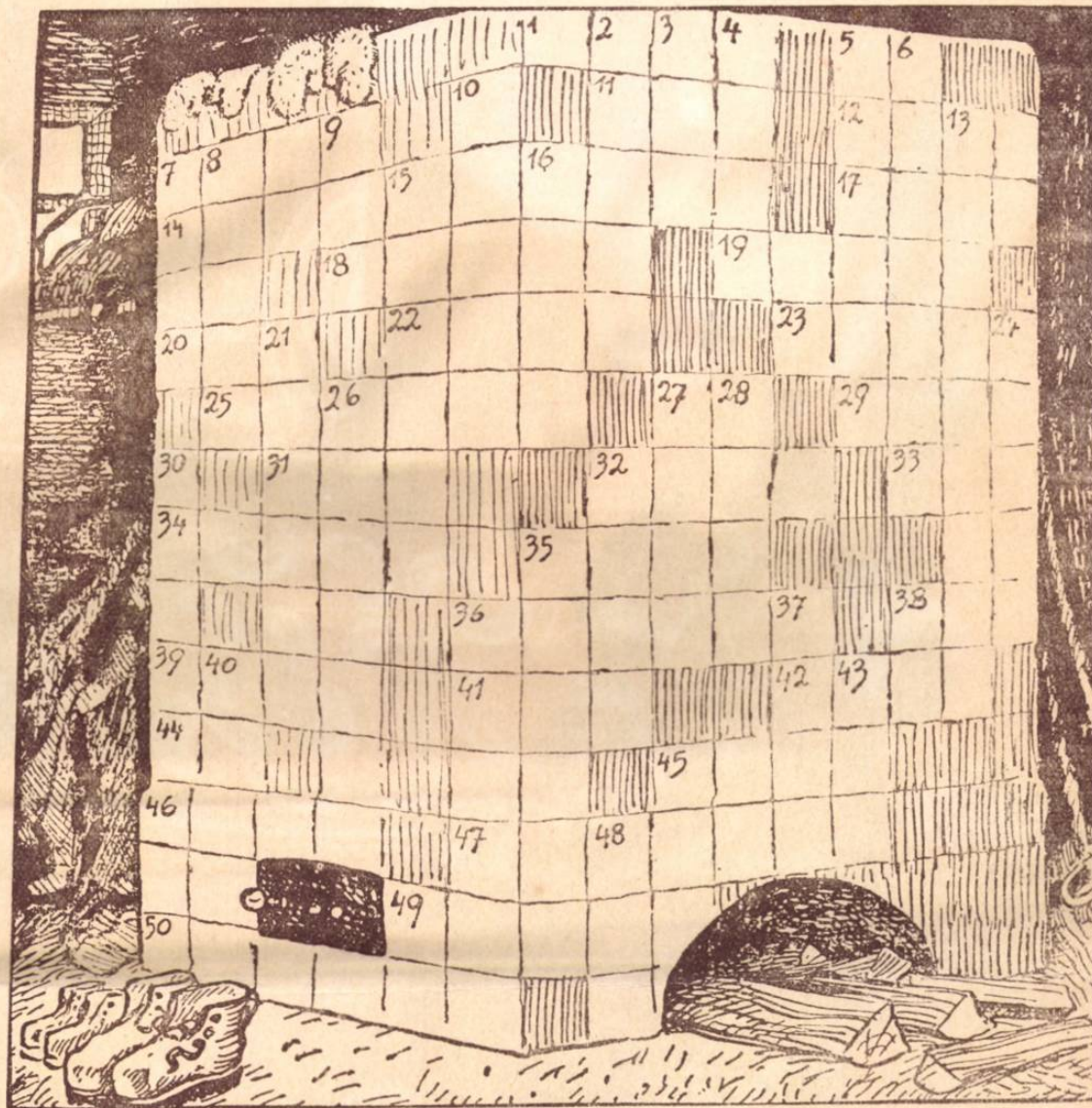
terminat mai repede operația. Acesta va citi apoi cu glas tare numele pasagerilor săi. Dacă, întâmplător, unul din călătorii citiți se află trecut și în celălalt autobuz, atunci acesta trebuie să fie șters.

Invingător rămâne conducătorul care își păstrează până la urmă cei mai mulți călători în autobuzul său.

Jocul acesta a fost mult mai distractiv, când Ping și Pong au mai poftit să ia parte la joc și pe Ciufi — cățelușul — și pe Pufi, pisicuța...

Cuvinte potrivite și încrucișate „La gura sobei”

Motto: „Liniste'n văzduh și pace pe pământ”.

ORIZONTAL: 1) O dorim peste tot: în aer, pe apă și pe uscat; 5) Conjunție; 7) Martora poveștilor din copilăria noastră; 11) Rege latin... 12) Numele egiptean al zeului Anulis; 14) Reconfortanți; 17) Consiliul la gura sobei; 18) Tovarășul drumului de pribegie; 19) Cântări; 23) Monedă englezască; 25) Sta aproape de el, va mai aproape; 27) Artilerie de tranșee; 29) Dacă 13 vert. s'ar scrie cu „g”, ar însemna ceva; 31) Acest moldovean... 32) Un fel de nebunie cauzată de căldurile tropicale; 33) Vreau neapărat; 34) Priveghere în săptămâna mare; 35) Merge împreună cu „păsărică” în cântecele de leagăn; 36) Liniste nepătrunsă; 38) Al meu (ital.); 39) Dumnezeuul unui popor fatalist; 41) Fluviu în nordul Italiei; 42) Un foarte puțin cunoscut personaj din opera lui Eminescu; 44) Conjunție; 45) El și ea, la gura sobei; 46) Cel mai calm jucător de șah din Europa; 47) Un popor foarte neastâmpărat; 49) Nedestoinic; 50) Una din formele sărăciei omului.

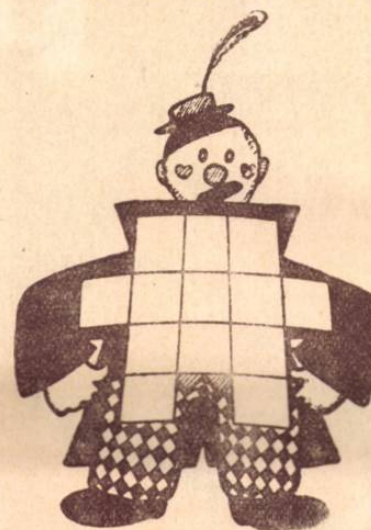
VERTICAL: 2) Își însușește pe nedrept; 3) Izvorul păcii eterne; 4) Liniste obicei-

uită; 4) Palatul din basme; 6) Domeniul mut al celor nepătrunse; 7) Binecuvântată uitare de câteva ceasuri! 8) Arată pe ce timp a fost... 9) Dor înfocat; 10) Sfială; 13) Plasă întinsă în locuri neumblate; 15) Aduce zilnic pace în căminuri; 16) Vas care amintește de cupitor; 21) O mângâia pe păr și pe pleoape; 24) Port la Marea Roșie; 26) Liniste, odihnă; 27) Zeu fenician; 28) Ce fac pisicile după

cupitor; 30) Se zice despre un unghiu care nu-i singur... 32) Zeul furtunii, la Asiro-Babiloneni; 35) O locuință în care abia încap doi... 36) Se zice despre un foc sau un dor; 37) O noapte de insomnie; 38) A treia depe portativ; 40) Femea idealizată de Petrarca; 43) Departament în „campioana păcii”; 45) Cel de dincolo; 48) Moartea focului... 49) Stai!

R. BUSS

Clownul necăjit

Un biet clown vrea să înscrie în pătrățelele depe

pieptul său, cifrele dela 1 la 13, astfel ca în fiecare sens — orizontal și vertical — să se obțină un total de 25. El a încercat fel și chip, dar n'a izbutit. Ajutați-l dvs.!

REALITATEA ILUSTRATĂ

e o lectură interesantă, plăcută, instructivă. E prietenul dv. cel mai bun, în orele de restriște.

noël Noël

Ca o șoaptă de iubire...

O șoaptă de dragoste rămâne în amintire. Ea evocă momente dulci, clipe de neuitat.

Un parfum fin ne atrage, acționând asupra noastră fără să ne dăm seama.

NOEL-NOEL

este parfumul distins, plin de o cuceritoare prospețime. Un produs nou al casei „Legrain”, care s’a impus ca și toate celelalte produse ale sale.

Legrain

UN PRODUS ORIGINAL
INTR’UN AMBALAJ ORIGINAL

REALITATEA ILUSTRATA

LA MULȚI ANI
1938

ANUL XI No. 571

29 DECEMBRIE 1937

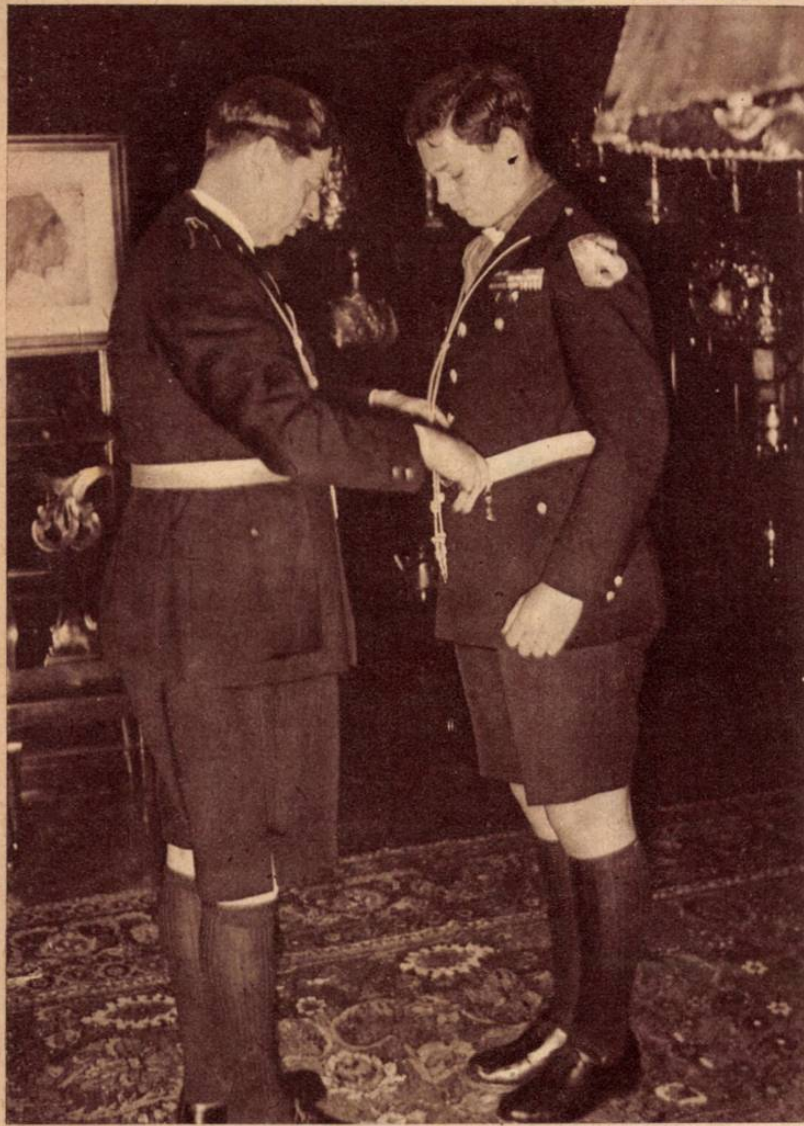
11 FEB 1938

10 LEI

ANITA LOUISE
de la Warner Bros

SERBAREA DATINELOR DE CRĂCIUN LA PALAT

Datinele Crăciunului s'au sărbătorit cu un ceremonial deosebit la Palatul Regal, în prezența M. S. Regelui Carol II. Fotografiiile noastre înfățișază :

Suveranul pune Marelui Voevod Mihai centura de comandant de străjer.

Marele Voevod Mihai în mijlocul colegilor de clasă cântă colinde de Crăciun.

SERBAREA POMULUI DE CRĂCIUN LA BANCA NAȚIONALĂ.

D. Mitiță Constantinescu, guvernatorul Băncii Naționale vorbește copiilor la serbarea pomului de Crăciun care a avut loc la Banca Națională pentru funcționarii instituției.

TEATRUL EFORIA ȘI VESEL NIMICITE DE INCENDIU

Un incendiu de proporții catastrofale izbucnit în seara deschiderii stagiunii Companiei Cărbuș a nimicit teatrele Eforia și Vesel. Fotografiiile noastre au fost luate a doua zi după incendiu, când focul nu se stinsese încă cu desăvârșire. Ruinele celor două săli sunt impresionante.

„REALITATEA ILUSTRATĂ”, revistă de informații și cultură generală. Apare săptămânal, în 24 pagini mari, tipărite la heliogravură, și un supliment: „De toate pentru toți”, în 24 pagini tipar obicuit. Director: Nicolae Constantin. Redacția și administrația: BUCUREȘTI, str. Const. Mille 7—9. Telefon 3-84-30. Cec. postal: 2741. Adr. telegrafică: „Realitatea”, București. Prețul abonamentelor: în țară: pe un an 400 lei; șase luni: 200 lei; trei luni: 100 lei. În Albania, Anglia, Danemarca, Finlanda, Italia, Norvegia, Suedia, precum și în statele din America de Nord și Sud, Asia, Africa, Oceania, pe un an lei 700; pe 6 luni 350 lei; pe 3 luni 150 lei. În toate celelalte țări din Europa, pe un an: 550 lei, pe 6 luni 280 lei; pe 3 luni 150.

Un succes
fară
precedent

obține dela pre-
mieră și până azi,
marea creație a
farmecului feme-
nin, ciorapul

xdy

O CAPO D'OPERA

INAUGURAREA palatului A. S. R. Principesa Elisabeta

M. S. Regina Marioara a Jugoslaviei, M. S. Regele Carol II și A. S. R. Principesa Elisabeta, după solemnitatea inaugurării.

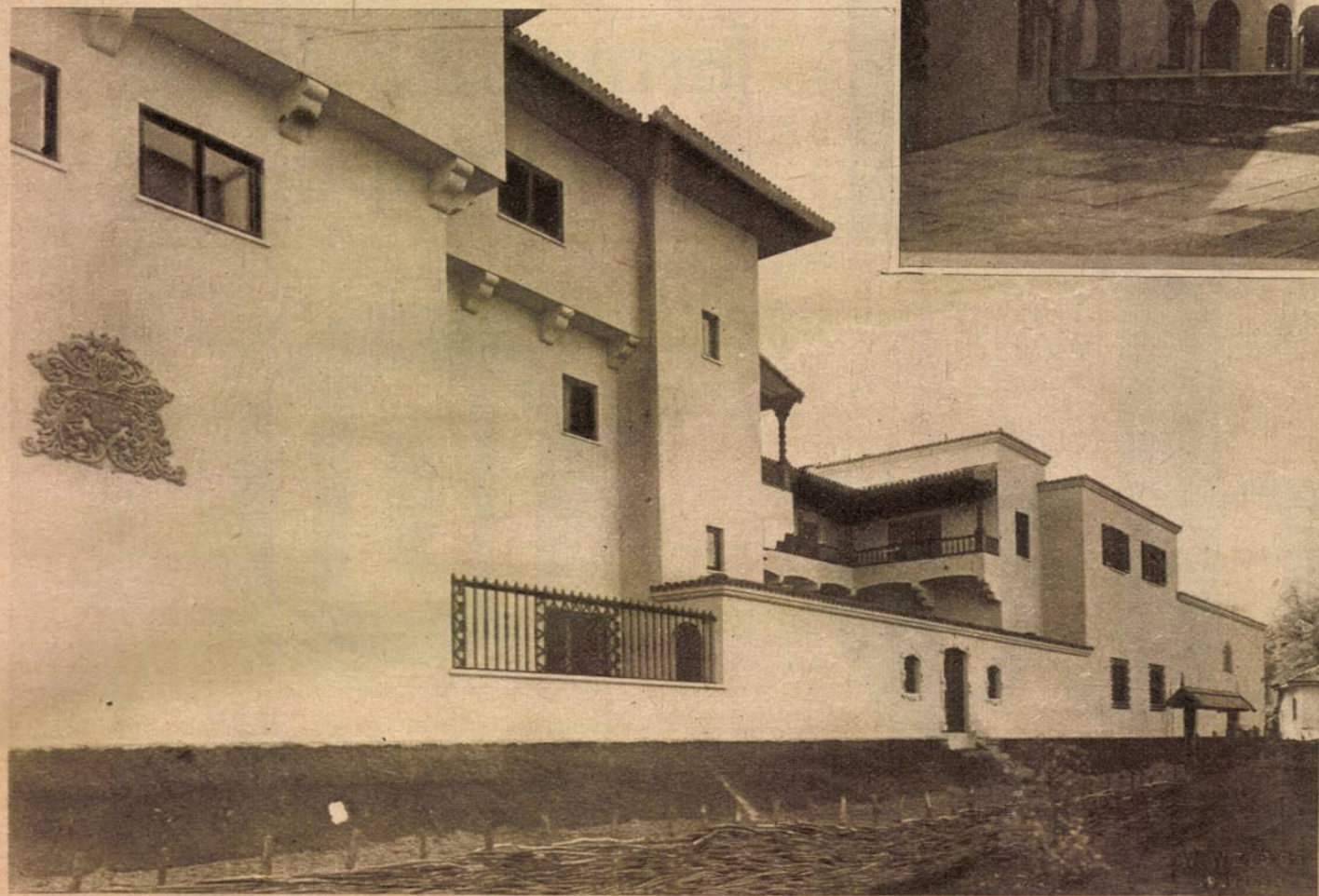
Săptămâna trecută a avut loc inaugurarea noului palat al A. S. R. Principesa Elisabeta, construit în mijlocul Parcului național Regele Carol II, pe malul lacului Herăstrău.

La solemnitate au participat M. S. Regele Carol II, M. S. Regina Marioara a Jugoslaviei, d. Gh. Tătărescu, președintele consiliului de miniștri, I. P. S. S.

Suveranul între Augustele Sale Surori, în timpul slujbei religioase. În planul al doilea, în fotografie se observă d-nii Richard Franasovici, Gabriel Marinescu, Gheorghe Tătărescu, V. Sassu, Mitiță Constantinescu și I. P. S. S. Patriarhul.

Aspect superior al Palatului, construit după planurile A. S. R. Principesa Elisabeta.

O curte interioară a noului palat

Patriarhul Miron Cristea, precum și membri ai guvernului și reprezentanți ai autorităților.

(Fotografii W. Weiss și Berman)

APA DE
COLONIE

OEDIP

prezentată în
noul său flacon
de lux

L.T. PIVER . PARIS

Tinerete... frumuseti!

Ochi de căprioară, gură păguită, dinți ca măgărițele! Tinerete... un singur lucru ți-a lipsit ca să fii nespuns de frumoasă, — și l-ai aflat în pudra „DIAVOLO”, care ți-a dat tenului tău fraged catifelarea netedă, delicată și îmbietoare a petalelor de trandafiri.

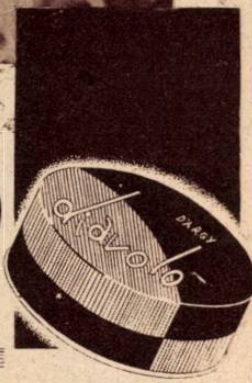
Pentru desăvârșirea toaletei Dv., parfumați-vă cu superba apă de colonie „DIAVOLO”, cea mai izbutită realizare în arta parfumeriei moderne.

Judra
DIAVOLO

CREAȚIE

Argy

PRIMUL INSTITUT COSMETIC MEDICAL

B-dul Carol 57 fost 39. D-NA Dr. M. RABINOVICI. Telef. 3.52.73 dermatolog specializată la Paris și Viena, tratează: negi, pis-trui, coșuri etc. Ingrijirea feței cu hormoni și masaje pneu-matice. Distrugerea radicală a părului de prisos. Slăbirea loca-ții a corpului prin masaje electrice. Cons. 10-12-3-7. Se aplică masca „Hollywood”. Miercuri informațiuni gratuite.

Mai puțină grăsime

MAI MULȚĂ SĂNĂTATE

VA ZICE MEDICUL DVS.

Femeile moderne știu că grăsimea diminuează rezisten-ța fizică și îmbătrânește.

Ingrijiti deci buna stare a Dvs. consumând zilnic remuni-tul ceai din plante medicina-le Dr. Richter și veți avea to-tul ce vă trebuie pentru a pă-stră bucuria de viață. Veți fi elastică, sveltă, proaspătă.

Cereți însă în mod expres numai veritabilul

CEAI PENTRU SLABIT

Dr. ERNST RICHTER

DIN PLANTE MEDICALE

Cutie Lei 100. Extra concentrat Lei 120.

Academia Superioară de Croitorie și Mode

INDISPOZIȚII STOMACALE
Nouăzeci la sută din indis-pozițiile stomacale se datoresc unei secrețiuni prea acide a su-cului gastric. Răgăelile, apăsă-rile sau chiar o foame continuă sunt adesea primul semn al a-cestui exces vătămător de aci-ditate care, neglijat, poate ataca mucoasa stomacului și duce la gastrită sau ulceratie.

Pentru ingrijirea celei mai neînsemnate turburări digestive luați după fiecare masă o mică doză de Magnesia Bisurata. Mag-nesia Bisurata nu numai că ne-utralizează vătămătorul exces de aciditate, dar ea învelește mucoasa stomacală iritată cu un strat protector, care înles-nește naturii acțiunea sa repa-ratoare. Acreliile, balonările, ră-găelile și orice alt rău stomacal dispar dela prima doză de Mag-nesia Bisurata. De vânzare la toate farmaciile și drogueriile cu preț de Lei 75, sau în for-matul mare economic Lei 110.

D. THEODORESCU
București 1. Str. Lipscani 24
colț Smârdan 15
Telefon 3.27.01

Inaintea oricărui ROM încercați
● BICKET ROM ●
COINTREAU

CE NE ADUCE ANUL 1938!

După cum ne-a promis, doctorul Saravagia Tollow, ne destăinuiește tainele astrelor.

NU știu dacă la răspântia orbitelor ste-lare a fost însemnată și noaptea de insomnie din 25 Decembrie, a anului 1937, după vizita făcută doctorului în științe oculte, Saravagia Tollow. Dar cetitorul care a urmărit expunerea savantă a maestrului, va putea înțelege emoția și nerăbdarea noastră. Atâta logică și fatalitate, elemente ce se con-trazic în aparență, în mersul evenimentelor! În crearea faptului istoric, voința omenească e aproape inexistentă. Zicem aproape, pentru că maestrul ne-a făcut atent la o eventuală posibi-litate a intervenției logicii omenești, care să dea alt curs evenimentelor. Dar fatalitatea a întune-cat mintea omenească, iar bietul om a rămas „sub vremi”.

Depe culmile universului nostru se desprinde, în fiecare an, o avalanșă, pe care nimeni n-o poate opri. Dar rațiunea omenească ar fi în stare s-o evite, să nu stea în calea ei și să se desprindă, din angrenajul fatalității. E posibilă, deci, inter-venția omului, dar omenirea e condusă de patimi și interese, cari macină sau înghit stânca pe care s'ar putea înălța farul rațiunii.

Astrologul nu exclude, prin profețiile sale, liber-tatea voinții omenești, cu o singură condiție: să existe. Mister Tollow crede în izbânda li-berului arbitru, când voința omenească va pro-clama războiul fatalității. Abia atunci, se va putea vorbi despre apusul astrologiei. Atâta timp cât omul va umbla, moralmente, în patru labe, astrele îi vor conduce destinul și în loc să țină în mâi-nile sale frânele luminoase ale astrelor, el va purta jugul lor.

În noaptea de insomnie, ne-a frământat această problemă, pusă de realizarea prezicerilor magului dr. Tollow. Zorile ne-au surprins, pe când căutam să răspundem la o ultimă întrebare chinuitoare: când vor veni vremurile absolutei libertăți a voin-ții omenești? Când se va ridica omul în două picioare și privind astrele, cu ochii cutezători, va proclama războiul destinului? La granița între vis și viață, am zărit biata noastră omenire, sub jugul propriei sclavii.

***

La ușa d-rului Tollow! Când am bătut, sfios, cu mâna tremurândă, glasul pițigăiat mi-a răspuns: — Te aștept!

Am înghițit un nod de emoție și am trântit ușa de perete. Deși mă familiarisam cu figura astro-logului și cu atmosfera apartamentului său, am rămas pironit pe prag. A vrut, oare, să-mi pre-gătească un mediu sugestiv? Sau a crezut de cuviință să mă introducă, direct, în lumea lui, ca scepticismul meu să nu-i strice socotelile?

Pe birou stăteau înșirate câteva cranii, iar maest-rul, în halat alb, cu bărbia în lopătică și ochii puși pe pernuțele pleoapelor, părea că stă de vorbă cu fantomele macabre. Becul roșu, din pe-rete, era tovarăș bun cu figura maestrului și cu hârcile hâde, iar sclipirea lui se insinua, ca o șoaptă misterioasă, în găoacea de os.

— Poftim, în loc.

M'am desfăcut, mașinal, depe prag, am închis ușa cu un gest nervos. Când m'am trezit în fo-toliul din fața maestrului, el îmi întinse mâna, zâmbind cu blândețe.

— Totul e gata. Nu tălmăci prea mult prezența craniilor. Ele-mi servesc să mă pot concentra. La lumina zilei, îmi pierd cumpătul și tot ce-am putut citi în stele, îmi pare o aiureală de copil, de care mi-e rușine. Cu lumina asta roșie și craniile pe masă, mă simt transpus între astre și am puterea naivității.

— Înțeleg, maestru. Din expunerea dv. am observat spiritul științific, care vă că-lăuzește printre astre.

— Spiritul științific? — făcu maestrul pe un ton sceptic. — Poate ai dreptate. Chiar numai spirit științific, pentru că știința propriu zisă nici nu există. Vezi, anul

1938, așa cum se anunță, ar putea fi dis-ciplinat de cel din urmă învățacel al știin-ței pure. Dar... omul, vorba aceea, nu are decât mintea de-apoi. Vor mai trece câteva secole, până când mintea de-apoi va veni înainte și va domina evenimentele.

Aș dori, ca om, prevenirea catastrofei, care se anunță. Dar în lipsa spiritului de pre-vedere al societății, astrele s'au angajat să vină în ajutorul omului. Îți voiu po-vesti un fapt, care se anunță hotărît, pentru anul 1938. Omenirea intră în zodia balaurului. Toate interesele și evenimen-tele se vor încrucișa, pe pământul Chinei. Dar să revin la ceea ce voiam să-ți po-vestesc.

Până la ofensiva japoneză, exista un ter-ritoriu chinez. Poporul era o masă informă, pe care o frământau ambițiile personale, ale diverșilor generali. Oricine plătia mai mult, avea de partea sa pe general, cu întreaga armată. General chinez e greșit spus. Cine i-a acordat acest grad? Nimeni! Un om, care a știut să strângă o bandă, de o mie sau de 100 de mii de flămânzi și s'o conducă la pradă! Soldatul gene-ralului nu muria pentru o idee, iar ge-neralul muria, doar, asasinat. Kuomin-tangul, partidul politic al naționalistilor chinezi, era numai o asociație hibridă, a câtorva intelectuali. Dar... la sfârșitul anului 1937, pe când Japonezii ocupau Nankingul, ideea de patrie, concretizată de cei câțiva intelectuali, a crescut, a dat în floare și a aruncat sămânța ei, ca o plantă tropicală. Iată un fapt prevestitor. „Generalul” Cian-Cian Tong, care și-a făcut o avere imensă, în ultimii ani de războiu civil, a depus, numai în băncile din Ame-rica, peste zece milioane de dolari. În ziua când japonezii au ocupat Nanking-ul, Cian-Cian-Tong a donat lui Ciang-Kai-Cek, 8 milioane dolari, pentru patria chineză.

E un reviriment hotărîtor, în psihologia poporului chinez, care va fi fatal fraților de culoare, japonezii. Trebuie să știi că „generalul” chinez nu e superior, ca men-talitate, soldatului. Prin urmare, fapta generalului e pornită din adâncuri.

Anul 1938 va fi asemenea anului 1812. Vom asista la retragerea armatelor japo-neze, după o serie de victorii strălucite. În timp ce marșul japonez, pe pământul Chinei, va continua neîntrerupt, Europa se va organiza.

Să nu se creadă că vizita lui Halifax, la Berlin și călătoria lui Yvon Delbos vor rămânea fără rezultat. Chiar în prima lună a anului, vom asista la un nou spectacol, regizat de bătrânul Albion. O conferință a păcii europene, într-una din capitalele Europei.

Rezultatul?

Securitatea britanică pe Marea Mediterană. Anglia își va scoate, din cufărul ei solid, hainele de mult purtate ale coloniilor, va mai strânge și dela alții câte o haina mai nouă și le va face cadou, prin această conferință, neliniștitei Germanii. Astfel, Franța va putea rămâne jandarmul Ang-liei în Mediterana, iar flota engleză va putea circula, în voie, între Londra și Singapura.

Cometa Finsler, care a trecut pe la 9 August al anului 1937, a fost la o depăr-tare numai de 75 milioane km. de pământ. Au fost suficiente câteva raze rătăcite pe pământ, ca evenimentele să ia o întorsă-tură decisivă. Lumea se va sbate, astfel, între Leul britanic și Balaurul galben, care vor da ultima bătălie.

Din capitalurile străine, investite în China, Anglia deține 46%, iar Japonia numai 30%.